

**Sprawozdanie z realizacji
w 2019 r.
Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych
dla Powiatu Wołomińskiego do roku 2025**

Spis treści	
I. WSTĘP	4
II. ZAŁOŻENIA STRATEGII ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH DLA POWIATU WOŁOMIŃSKIEGO	5
CELE PRIORYTETOWE	5
CELE DŁUGOFALOWE	5
III. REALIZACJA STRATEGII ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH DLA POWIATU WOŁOMIŃSKIEGO W 2019 ROKU	7
A. ZATRUDNIENIE	7
1. Cel 1. Poprawa sytuacji mieszkańców poprzez zatrudnienie	7
2. Cel 2. Zwiększenie liczby szkoleń/kształcenia zawodowego osób bezrobotnych odpowiednio do zapotrzebowania powiatowego rynku pracy	11
3. Cel 3. Działania skierowane do osób bezrobotnych oraz pracujących chcących przekwalifikować się, z wykorzystaniem ich potencjału i zasobów	13
4. Cel 4. Utworzenie na terenie powiatu nowych warsztatów terapii zajęciowej (dla osób z niepełnosprawnością intelektualną)	15
5. Cel 5. Utworzenie na terenie powiatu nowego środowiskowego domu samopomocy (typ B dla osób z niepełnosprawnością intelektualną)	16
6. Cel 6. Współpraca gminnych ośrodków pomocy społecznej z Powiatowym Urzędem Pracy	18
B. FUNKCJONOWANIE RODZIN	21
1. Cel 1. Modernizacja instytucjonalnej pieczy zastępczej i dostosowanie placówki opiekuńczo-wychowawczej do obowiązujących przepisów prawa oraz rozwój rodzinnych form pieczy zastępczej na rzecz powrotu dzieci do środowisk naturalnych z terenu powiatu wołomińskiego	21
2. Cel 2. Organizacja specjalistycznego poradnictwa, blisko miejsca zamieszkania, dla rodzin w trudnej sytuacji	31
3. Cel 3. Rozbudowa systemu wsparcia rodziny, dzieci i młodzieży	34
4. Cel 4. Organizacja punktów terapii w sprawach opiekuńczo-wychowawczych dla rodzin i osób samotnie wychowujących dzieci	35
5. Cel 5. Utworzenie bazy informacyjnej dotyczącej zjawiska przemocy w rodzinie	36
6. Cel 6. Wykorzystanie istniejącego potencjału aktywności społecznej na terenie gmin powiatu	38
C. ZDROWOTNE	48
1. Cel 1. Rozszerzenie działań w zakresie profilaktyki zdrowotnej i programów zdrowotnych oraz dostępnego i skuteczniejszego leczenia i rehabilitacji	48
2. Cel 2. Zwiększenie zatrudnienia terapeutów rodzinnych i dziecięcych oraz zatrudnienie psychiatry dziecięcego	50
3. Cel 3. Poprawa warunków życia dla osób z długotrwałą lub ciężką chorobą i ich rodzin	51
4. Cel 4. Zapobieganie wykluczeniu społecznemu rosnącej liczbie osób niepełnosprawnych oraz podjęcie działań wyrównujących szanse tych osób na pełniejsze funkcjonowanie w społeczności lokalnej	59
D. SYTUACJA DZIECI I MŁODZIEŻY	66
1. Cel 1. Przeciwdziałanie zachowaniom dysfunkcyjnym (samookaleczenia, zażywanie dopalaczy, cyberprzemoc, nieletnie matki, uzależnienie od komputera, telefonu) – wśród uczniów gimnazjów oraz młodszych dzieci	66
E. STAROŚĆ	69

1. Cel 1. Organizacja wsparcia dla osób starszych w formach: dziennych domów pobytu, klubów dla osób starszych oraz dzieci i młodzieży, uniwersytetów trzeciego wieku (poza Tłuszczem, Wołominem i Zielonką), usług opiekuńczych, pobytu w dps, szczególnie w gminach Zielonka, Strachówka, Jadów, Wołomin.	69
2. Cel 2. Usprawnienie systemu organizacji usług opiekuńczych i specjalistycznych usług opiekuńczych oraz kierowania do domów pomocy społecznej.	72
F. UBÓSTWO, BIEDA, NIEDOSTATEK	73
1. Cel 1. Tworzenie programów pomocowo-wspierających z udziałem gmin oraz organizacji pozarządowych, uczestnictwo w programach regionalnych i krajowych	73
2. Cel 2. Wsparcie rodzin poprzez system ulg i zniżek, pomoc w naturze oraz pomoc w trudnej sytuacji materialnej	76
IV. PODSUMOWANIE.....	80

I. WSTĘP

Uchwałą NR XXVI - 264/2016 Rady Powiatu Wołomińskiego z dnia 17 listopada 2016 r. została przyjęta do realizacji Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Powiatu Wołomińskiego do roku 2025.

Strategia wyznacza kierunki aktywności mających na celu przeciwdziałanie szeroko rozumianym problemom społecznym występującym na terenie powiatu wołomińskiego. Okres realizacji celów strategicznych zawartych ww. dokumencie przewidziany został na 10 lat. Zgodnie z założeniami poszczególne zadania mają być realizowane adekwatnie do możliwości finansowych jednostek samorządowych w danym roku budżetowym i w miarę pozyskiwanych środków zewnętrznych oraz z wykorzystaniem wszystkich sił społecznych.

Monitoring i ewaluację, w ramach procesu realizacji Strategii 2025, zgodnie z zapisami art. 19 pkt 1 oraz art. 112 ust. 1 i 9 ustawy z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej (t. j. Dz. U. z 2019 r. poz. 1507 z późn. zm.), prowadzi Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Wołominie. Realizacja tego zadania prowadzona jest w ścisłej współpracy ze specjalistami z różnych wydziałów Starostwa Powiatowego w Wołominie oraz jednostek organizacyjnych powiatu i gmin. PCPR raportuje okresowo, do dnia 30 czerwca każdego roku, poziom realizacji działań w ramach przyjętych celów strategicznych dla poszczególnych obszarów społecznych, ujętych w harmonogramie. Monitorowanie Strategii 2025 i jej aktualizacja konieczne są dla adekwatnego programowania działań w danym roku uwzględniając aktualną sytuację społeczną, ekonomiczną i zmieniające się wymogi prawne. Sprawozdanie zostało przedstawione Zarządowi Powiatu, a następnie Radzie Powiatu Wołomińskiego.

Monitoring realizacji Strategii 2025 prowadzony był w odniesieniu do wskaźników osiągnięcia celu, które zostały opisane w dokumencie oraz w oparciu o harmonogram realizacji celów, stanowiący Załącznik nr 2 do Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Powiatu Wołomińskiego do roku 2025. Informacja sporządzona została w oparciu o sprawozdania przysłane przez:

- Ośrodki Pomocy Społecznej (z 12 gmin powiatu wołomińskiego)
- Powiatowy Urząd Pracy
- Powiatowy Ośrodek Interwencji Kryzysowej w Zielonce
- Poradnie Psychologiczno-Pedagogiczne w Wołominie, Tłuszczu, Zielonce
- Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Wołominie
- Wydział Spraw Obywatelskich Starostwa
- Wydział Ochrony Zdrowia i Polityki Społecznej Starostwa

II. ZAŁOŻENIA STRATEGII ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH DLA POWIATU WOŁOMIŃSKIEGO

Główne kierunki rozwoju tzw. Priorytety Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Powiatu Wołomińskiego do 2025 wytyczone zostały w oparciu o diagnozę i ocenę zasobów gminnych jednostek organizacyjnych pomocy społecznej i powiatowych jednostek organizacyjnych pomocy społecznej, rynku pracy oraz niektórych powiatowych jednostek organizacyjnych oświaty.

Po określeniu problemów społecznych występujących w powiecie wołomińskim określono cele strategiczne dla rozwiązywania problemów na rzecz społeczności powiatu, dokonując jednocześnie określenia działań prowadzących do ich realizacji, wskazania koordynatorów i podmiotów współrealizujących, źródeł finansowania oraz ogólnego harmonogramu tych działań. Obszary realizacji Strategii, cele strategiczne wraz z proponowanymi działaniami w ramach przyjętych wcześniej obszarów kwestii społecznych przedstawione są poniżej.

CELE PRIORYTETOWE

ZATRUDNIENIE

1. Poprawa sytuacji mieszkańców poprzez zatrudnienie.
2. Zwiększenie liczby szkoleń/kształcenia zawodowego osób bezrobotnych odpowiednio do zapotrzebowania powiatowego rynku pracy.
3. Działania skierowane do osób bezrobotnych oraz pracujących chcących przekwalifikować się, z wykorzystaniem ich potencjału i zasobów.
4. Utworzenie na terenie powiatu nowych warsztatów terapii zajęciowej (dla osób z niepełnosprawnością intelektualną).
5. Utworzenie na terenie powiatu nowego środowiskowego domu samopomocy (typ B dla osób z niepełnosprawnością intelektualną).
6. Współpraca gminnych ośrodków pomocy społecznej z Powiatowym Urzędem Pracy.

FUNKCJONOWANIE RODZIN

1. Modernizacja instytucjonalnej pieczy zastępczej i dostosowanie placówki opiekuńczo-wychowawczej do obowiązujących przepisów prawa oraz rozwój rodzinnych form pieczy zastępczej na rzecz powrotu dzieci do środowisk naturalnych z terenu powiatu wołomińskiego.
2. Organizacja specjalistycznego poradnictwa, blisko miejsca zamieszkania, dla rodzin w trudnej sytuacji.
3. Rozbudowa systemu wsparcia rodziny, dzieci i młodzieży.
4. Organizacja punktów terapii w sprawach opiekuńczo-wychowawczych dla rodzin i osób samotnie wychowujących dzieci.
5. Organizacja punktów terapii w sprawach opiekuńczo-wychowawczych dla rodzin i osób samotnie wychowujących dzieci.
6. Wykorzystanie istniejącego potencjału aktywności społecznej na terenie gmin powiatu.

ZDROWOTNE

1. Rozszerzenie działań w zakresie profilaktyki zdrowotnej i programów zdrowotnych oraz dostępnego i skuteczniejszego leczenia i rehabilitacji.
2. Zwiększenie zatrudnienia terapeutów rodzinnych i dziecięcych oraz zatrudnienie psychiatry dziecięcego.
3. Poprawa warunków życia dla osób z długotrwałą lub ciężką chorobą i ich rodzin.
4. Zapobieganie wykluczeniu społecznemu rosnącej liczbie osób niepełnosprawnych oraz podjęcie działań wyrównujących szanse tych osób na pełniejsze funkcjonowanie w społeczności lokalnej.

CELE DŁUGOFALOWE

W Strategii założono poza celami priorytetowymi również cele długofalowe.

Cele długofalowe są równie ważne, mimo że zostały sklasyfikowane w dalszej kolejności.

ŚRODOWISKO

1. Rozwój sieci dróg i komunikacji na terenie powiatu ułatwiający dostęp do usług społecznych.
2. Rozwój infrastruktury agroturystycznej

SYTUACJA DZIECI I MŁODZIEŻY

1. Przeciwdziałanie zachowaniom dysfunkcyjnym (samookaleczenia, zażywanie dopalaczy, cyberprzemoc, nieletnie matki, uzależnienie od komputera, telefonu) – wśród uczniów gimnazjów oraz młodszych dzieci.

STAROŚĆ

1. Organizacja wsparcia dla osób starszych w formach: dziennych domów pobytu, klubów dla osób starszych, uniwersytetów trzeciego wieku, usług opiekuńczych, pobytu w dps, szczególnie w gminach Zielonka, Strachówka, Jadów, Wołomin.
2. Usprawnienie systemu organizacji usług opiekuńczych i specjalistycznych usług opiekuńczych oraz kierowania do domów pomocy społecznej.

UBÓSTWO, BIEDA, NIEDOSTATEK

1. Tworzenie programów pomocowo-wspierających z udziałem gmin oraz organizacji pozarządowych, uczestnictwo w programach regionalnych i krajowych.
2. Wsparcie rodzin poprzez system ulg i zniżek, pomoc w naturze oraz pomoc w trudnej sytuacji materialnej

DEMOGRAFICZNE

1. Zwiększenie zakresu działań w gminach Jadów i Strachówka w rozwiązywaniu problemu demograficznego, jakim jest starzejąca się i zmniejszająca się liczebnie społeczność.

Strategia stanowi podstawę lokalnej polityki społecznej, której zadaniem jest zbudowanie w miarę spójnego i skutecznego systemu ochrony bezpieczeństwa socjalnego mieszkańców powiatu wołomińskiego tak, aby dać im możliwość i gwarancję zaspokojenia różnorodnych potrzeb, dążeń, aspiracji oczekiwań.

III. REALIZACJA STRATEGII ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH DLA POWIATU WOŁOMIŃSKIEGO W 2019 ROKU

A. ZATRUDNIENIE

1. Cel: 1. Poprawa sytuacji mieszkańców poprzez zatrudnienie.

Działania:

- 1) *Wspieranie inicjatyw służących tworzeniu warunków do rozwoju inicjatyw gospodarczych.*
- 2) *Wzrost liczby ofert zatrudnienia, przekwalifikowania i szkoleń zgodnych z zapotrzebowaniem powiatowego rynku pracy.*
- 3) *Uczestnictwo mieszkańców w Programach dających możliwości zatrudnienia również w formie prowadzenia działalności gospodarczej.*

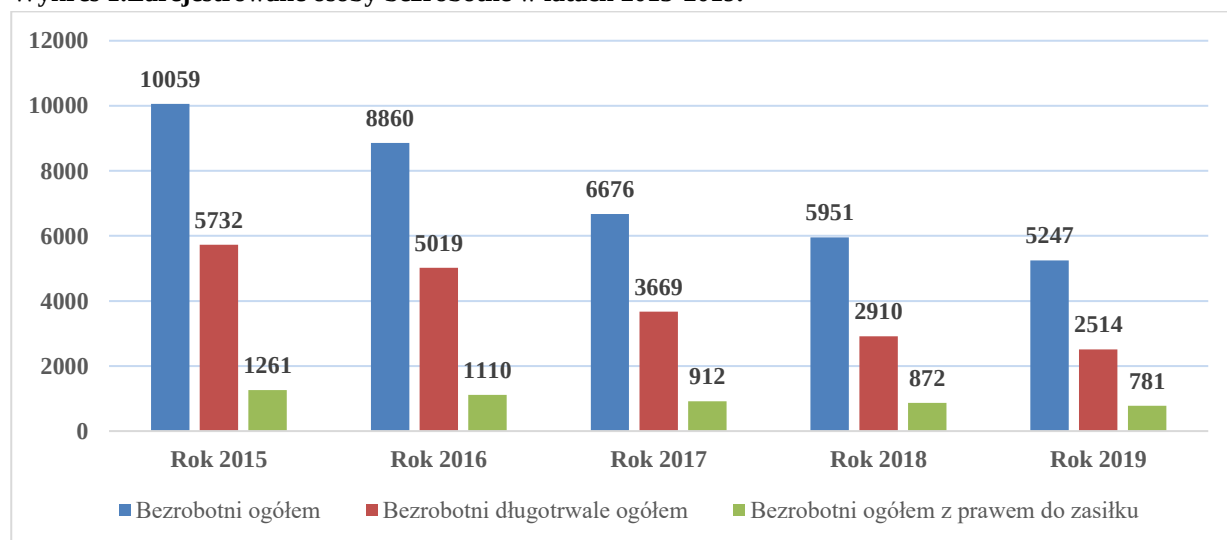
Koordynator - PUP;

Współrealizatorzy - Forum Gospodarcze Powiatu Wołomińskiego; lokalne kluby biznesu; samorządy gmin i powiatu, LGD RW, podmioty gospodarcze w ramach programów regionalnych, ośrodki szkolenia i kształcenia

Realizacja: 2017-2025

Na koniec 2019 roku liczba zarejestrowanych bezrobotnych w powiecie wołomińskim wynosiła 5951 osób. Liczba osób z prawem do zasiłku według stanu na 31.12.2019 r. wynosiła 781 osób. Liczba długotrwale bezrobotnych wyniosła 2514 osób.

Wykres 1. Zarejestrowane osoby bezrobotne w latach 2015-2019.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie sprawozdań z działalności PUP w Wołominie za lata 2016-2019

W latach 2015-2019r. odnotowano spadek liczby bezrobotnych (rok do roku) odpowiednio o: **1 199 osób, 2 184 osoby, 725 osób, 704 osoby**, co świadczy o utrzymującym się spadku bezrobocia na terenie powiatu wołomińskiego. Wpływ na powyższe miała sprzyjająca sytuacja na rynku pracy.

Tabela 1 - Liczba osób bezrobotnych w poszczególnych miastach i gminach

Gmina	Liczba zarejestrowanych bezrobotnych, w okresie 2015-2018					w tym z prawem do zasiłku				
	31.12. 2015r.	31.12. 2016r.	31.12. 2017r.	31.12. 2018r.	31.12. 2019	31.12. 2015r.	31.12. 2016r.	31.12. 2017r.	31.12. 2018r.	31.12. 2019
Wołomin	2583	2336	1779	1471	1299	324	280	241	183	185
Zielonka	613	558	394	384	348	83	61	51	58	49
Ząbki	808	782	576	549	438	131	123	95	88	75
Marki	985	863	669	624	561	134	127	117	107	99
Radzymin	1170	980	751	698	570	153	125	91	115	103
Dąbrówka	398	310	225	196	152	60	45	27	32	34
Kobyłka	908	792	557	605	500	113	93	64	79	67
Poświętne	279	228	166	162	142	34	37	35	31	24
Tłuszcz	1118	970	770	607	602	114	118	103	95	79
Klembów	510	449	353	273	265	53	52	46	36	30
Jadów	501	433	328	302	304	40	37	29	34	26
Strachówka	186	159	108	80	66	22	12	13	14	10
RAZEM	10059	8860	6676	5951	5247	1261	1110	912	872	781

Źródło: Opracowanie własne na podstawie sprawozdań z działalności PUP w Wołominie za lata 2015-2019

Na koniec grudnia 2019 r. liczba zarejestrowanych bezrobotnych w powiecie wołomińskim wynosiła 5247 osób (w tym kobiet 2629). Szczegółową strukturę osób bezrobotnych przedstawiono w tabeli nr 2.

Tabela 2 - Struktura osób bezrobotnych

Osoby	Stan bezrobocia na koniec danego roku					% (ogółu bezrobotnych)				
	31.12. 2015r.	31.12. 2016r.	31.12. 2017r.	31.12. 2018r.	31.12. 2019	31.12. 2015r.	31.12. 2016r.	31.12. 2017r.	31.12. 2018r.	31.12. 2019r.
z prawem do zasiłku	1261	1110	913	872	780	12,5%	12,5%	13,7%	14,7%	14,9%
bez prawa do zasiłku	8798	7750	5757	5079	4467	87,5%	87,5%	86,03%	85,4%	85,1%
poprzednio pracujący	8172	7363	5575	5043	4449	81,3%	83,1%	83,5%	84,7%	84,8%
dotychczas niepracujący	1887	1497	1101	908	798	18,8%	16,9%	16,05%	15,3%	15,2%
mieszkało w mieście	6084	5470	4070	3773	3259	60,5%	61,7%	61%	63,4%	62,1%
mieszkało na wsi	3975	3390	2606	2178	1988	39,5%	38,3%	39%	36,6%	37,9%
cudzoziemców	62	43	42	40	45	0,6%	0,5%	0,6	0,7%	0,9%
osoby niepełnosprawne	253	218	186	175	155	2,5%	2,5%	2,8%	2,9%	3,0%
będących w szczególnej sytuacji na rynku pracy	8708	7578	5667	4824	4238	86,6%	85,5%	84,09%	81,1%	80,8%
Razem	10059	8860	6676	5951	5247	x	x	x	x	x

Źródło: Opracowanie własne na podstawie sprawozdań z działalności PUP w Wołominie za lata 2015-2019

Na poziom bezrobocia w poszczególnych okresach mają wpływ dwie wielkości: liczba osób rejestrujących się w danym okresie „napływ” i liczba osób wyłączonych z ewidencji z różnych powodów „odpływ”. Z danych dotyczących „napływu” bezrobotnych wynika, że w 2019 r. 5671 osób powróciło do ewidencji po raz kolejny, a 1914 osób zarejestrowało się po raz pierwszy. W 2018 roku zarejestrowało się 36 osób, które powróciły po pracy z zagranicy. „Odpływ” bezrobotnych na rynku pracy jest jednym z elementów charakteryzujących działalność Powiatowego Urzędu Pracy. W ciągu 2019r. z ewidencji urzędu wyłączono ogółem 8289osoby. Przyczyny wyłączeń zostały przedstawione w tabeli nr 3.

Tabela 3 - Przyczyny "odpływu" osób bezrobotnych z ewidencji urzędu pracy

Przyczyny	Rok				
	2015	2016	2017	2018	2019
Podjęcie pracy	6188	5701	5299	3924	3783
Rozpoczęcie szkolenia	498	238	141	81	49
Rozpoczęcie stażu	777	683	434	476	182
Odmowa przyjęcia propozycji odpowiedniej pracy lub innej formy pomocy	263	473	765	435	377
Niepotwierdzenie gotowości do podjęcia pracy	4156	3802	3739	2758	2714
Rezygnacja ze statusu osoby bezrobotnej	513	520	495	431	389
Prace społecznie użyteczne	260	236	182	150	120
Inne przyczyny	1267	1043	945	969	675
Razem	13922	12696	12000	9224	8289

Źródło: Opracowanie własne na podstawie sprawozdań z działalności PUP w Wołominie za lata 2015-2019

Najważniejszym i najczęstszym czynnikiem odpływu bezrobotnych z ewidencji urzędu w 2019 r. było podjęcie pracy i dotyczyło to 3783 osób, co stanowiło 45,6% ogółu osób wyłączonych. Nie mniej jednak równie częstą przyczyną wyrejestrowania był brak gotowości do pracy i z tego tytułu status osoby bezrobotnej utraciło 2714 osób, co stanowi 32,7% ogółu osób wyłączonych. Bilans „napływ” / „odpływ” w 2019 r. zamknął się nadwyżką odpływu w liczbie 704 osób.

W 2019 r. Urząd Pracy podjął działania aktywizacyjne, w celu poprawy sytuacji osób bezrobotnych i poszukujących pracy oraz wspierania inicjatyw służących tworzeniu warunków do rozwoju inicjatyw gospodarczych. Zrealizowano następujące formy wsparcia: szkolenia, prace interwencyjne, roboty publiczne, prace społecznie użyteczne, program aktywizacji i integracji -PAI, staże, refundacje kosztów wyposażenia lub doposażenia stanowisk pracy dla skierowanych bezrobotnych, środki na podjęcie działalności gospodarczej, bony na zasiedlenie, zwrot opłacanych składek ZUS dla spółdzielni socjalnych, inne wydatki. Łącznie na ww. formy aktywizacji przeznaczono kwotę 2 806 590zł

Tabela 4 - Liczba osób bezrobotnych objętych wsparciem w 2019 roku w podziale na poszczególne gminy

Nazwa formy wsparcia	Ogółem	Wołomin	Kobyłka	Zielonka	Ząbki	Poświętne	Tłuszcz	Klęmbów	Jadów	Strachówka	Marki	Radzymin	Dąbrówka
Prace interwencyjne	198	69	12	10	11	8	22	9	8	1	13	23	12
Roboty publiczne	11	0	0	0	3	0	4	0	0	2	2	0	0
Staż	182	44	18	7	12	8	16	11	8	1	15	27	15
Jednorazowe środki na podjęcie działalności gospodarczej	118	25	12	8	13	0	12	4	8	2	11	18	5
Wyposażenie i doposażenia stanowiska pracy	48	12	6	3	4	4	0	4	0	0	0	12	3
Prace społecznie użyteczne	104	48	7	18	0	0	11	10	7	3	0	0	0
Szkolenia	49	9	4	4	7	3	3	0	1	1	7	6	4
Bony na zasiedlenie	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Program aktywizacja i integracja	7	0	0	0	0	0	7	0	0	0	0	0	0
Refundacja części kosztów wynagrodzeń osób do 30.r.ż	44	12	4	2	2	3	5	3	1	0	3	3	6

Źródło: Opracowanie własne na podstawie sprawozdań z działalności PUP w Wołominie za lata 2015-2019

Pośrednictwo pracy jest jedną z podstawowych usług rynku pracy. Polega ono w szczególności na pozyskaniu ofert pracy i udzieleniu pomocy bezrobotnym i poszukującym pracy w uzyskaniu odpowiedniego zatrudnienia oraz pracodawcom w pozyskaniu pracowników o poszukiwanych kwalifikacjach zawodowych.

Powiatowy Urząd Pracy organizuje Giełdy Pracy, umożliwiające bezpośredni kontakt pracownika z pracodawcą. W 2019 r. zorganizowano 14 Giełd Pracy, w następujących zawodach: pracownik ogólnobudowlany, pomocnik mechanika, kasjer sprzedawca, elektromonter instalacji elektrycznych, magazynier spedytor, pracownik produkcji (pomoc cukiernika), doradca klienta, opiekun osób starszych. Wzięło w nich udział 198 osób bezrobotnych.

W 2019 r. do Urzędu Pracy w Wołominie wpłynęły oferty na 5331 miejsc pracy, z czego 3786 zrealizowano (nastąpiło obsadzenie wolnego miejsca pracy). Pośrednicy pracy wydali 3108 skierowań, z tego 2305 do pracy i 294 na staż.

Tabela 5 - Liczba zgłoszonych miejsc pracy, ich realizacja oraz procentowa efektywność

Lp.	Wyszczególnienie	2015	2016	2017	2018	2019
1.	Liczba pracodawców zgłaszających oferty pracy	1920	2.171	2.781	2443	1741
2.	Liczba wizyt u pracodawców	388	365	335	322	295
3.	Liczba pozyskanych miejsc pracy ogółem	3913	6272	8.489	6940	5042
3.1.	w tym: niesubsydiowanych miejsc pracy	2288	4684	6.994	4917	3889
4.	Liczba zrealizowanych miejsc pracy	2122	3462	5.659	4897	3786
4.1.	w tym: niesubsydiowanych miejsc pracy	1056	2414	4.703	4087	3221
5.	Liczba anulowanych miejsc pracy	0	0	0	31	58
6.	Efektywność wykorzystania pozyskanych miejsc pracy	53,10%	54,4%	65,5%	68,8%	72,5%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie sprawozdań z działalności PUP w Wołominie za lata 2015-2019

W 2019 roku w ramach sieci EURES złożono 448 ofert pracy na 2783 miejsc pracy. Wśród krajów EOG najliczniejsze oferty pochodziły z: Niemiec, Holandii i Norwegii. Najczęściej poszukiwane zawody to: pracownicy wykonujący prace proste w ogrodnictwie i sadownictwie, opiekun osób starszych, kierowca kat. C, pracownik przy zbiorach sezonowych, sprzedawca, magazynier, pielęgniarka, monterzy sieci i instalacji sanitarnych.

W celu wydania opinii Starosty dotyczącej sytuacji na lokalnym rynku pracy i możliwości zatrudnienia na te stanowiska cudzoziemców, w 2017 r. od pracodawców krajowych zgłoszono 824 oferty pracy na 3688 stanowisk. Z kolei w 2018r. 340 pracodawców krajowych zgłosiło do PUP w Wołominie 659 ofert na 2867 stanowisk pracy. Natomiast w 2019r. - 249 pracodawców, zgłosiło 451 ofert na 2217 stanowisk pracy. W 2019r. najwięcej miejsc pracy zgłoszono w zawodach: pracownik produkcji (630 miejsc), operator maszyn pakujących (200 miejsc), kucharz (132 miejsca), operator maszyn czyszczących (96 miejsc), magazynier (32 miejsca).

W Powiatowym Urzędzie Pracy w ramach usług poradnictwa zawodowego prowadzono porady indywidualne przeznaczone dla osób zainteresowanych prowadzeniem własnej działalności gospodarczej. Podczas spotkań badano cechy przedsiębiorcze osób ubiegających się o dofinansowanie na otwarcie własnej działalności gospodarczej. W tym celu doradcy zawodowi przeprowadzili 134 badania testowe przy pomocy Kwestionariusza Uzdolnień Przedsiębiorczych oraz Wielowymiarowego kwestionariusza Preferencji.

W 2019 roku do Powiatowego Urzędu Pracy w Wołominie wpłynęło 141 wniosków o przyznanie środków na rozpoczęcie działalności gospodarczej, z czego: 3 osoby otrzymały dofinansowanie z Funduszu Pracy; 60 osób skorzystało ze wsparcia w ramach projektu „Aktywizacja osób młodych pozostających bez pracy w powiecie wołomińskim III”- współfinansowanego z EFS, 51 osób skorzystało ze wsparcia w ramach projektu:” Aktywizacja osób wieku 30 lat i powyżej pozostających bez pracy w powiecie wołomińskim (III)- współfinansowanego przez EFS.

Wzorem lat ubiegłych najbardziej popularnym profilem podejmowanej działalności były usługi (109), nieliczne firmy utworzyły w ramach dofinansowania działalności związane z produkcją (6) i handlem (3). Liczba rozpoczętych działalności gospodarczych w podziale na gminy wg. siedziby rozpoczętych działalności przedstawiona została w tabeli nr 6.

Tabela 6 - Liczba rozpoczętych działalności gospodarczych w podziale na gminy wg. siedziby rozpoczętych działalności

Lp.	Gmina	2015	2016	2017	2018	2019
1	Wołomin	45	28	33	29	25
2	Zielonka	11	8	10	7	8
3	Ząbki	37	23	17	15	13
4	Marki	35	22	22	22	11
5	Radzymin	21	11	19	21	18
6	Dąbrówka	7	8	12	5	5
7	Kobyłka	21	13	19	18	12
8	Poświętne	5	6	5	5	0
9	Thuszcz	20	19	19	17	12
10	Klembów	12	10	9	7	8
11	Jadów	6	9	8	8	4
12	Strachówka	6	2	0	4	2

Źródło: Opracowanie własne na podstawie sprawozdań z działalności PUP w Wołominie za lata 2015-2019

Forma wsparcia w postaci jednorazowych środków na podjęcie działalności gospodarczej znajduje szerokie uznanie wśród osób bezrobotnych, na jej atrakcyjność wpływa obniżona kwota składek na ubezpieczenia społeczne dla osób po raz pierwszy podejmujących działalność gospodarczą tzw. ulga na start.

2. Cel 2. Zwiększenie liczby szkoleń/kształcenia zawodowego osób bezrobotnych odpowiednio do zapotrzebowania powiatowego rynku pracy.

Działania

- 1) *Diagnoza sytuacji i zapotrzebowania powiatowego rynku pracy.*
- 2) *Analiza stanu obecnego, planowanie działań zgodnie z występującym zapotrzebowaniem.*
- 3) *Organizacja szkoleń i innych form kształcenia i przekwalifikowania zawodowego np. warsztaty szkoleniowe, kształcenie ustawiczne w zakresie zgodnym z zapotrzebowaniem powiatowego rynku pracy.*

Koordynator - PUP;

Współrealizatorzy - Mazowieckie Obserwatorium Rynku Pracy w Warszawie, WED, ośrodki szkolenia i kształcenia

Realizacja: 2017-2025

Na przełomie III i IV kwartału 2018r. przeprowadzono badania na podstawie których stworzono prognozę zapotrzebowania na pracowników, na terenie powiatu Wołomińskiego w 2019 r.–powstał Barometr zawodów 2019 r., który przewidywał: deficyt, nadwyżkę lub równowagę poszczególnych zawodów.

DEFICYT	
- Asystenci w edukacji - Brukarze - Cieśle i stolarze budowlani - Cukiernicy - Dekarze i blacharze budowlani - Elektrycy, elektromechanicy i elektrycy monterzy - Fryzjerzy - Kierowcy autobusów - Kierowcy samochodów ciężarowych i ciągników siodłowych - Kosmetyczki - Krawcy i pracownicy produkcji odzieży - Listonosze i kurierzy - Mechanicy pojazdów samochodowych - Monterzy instalacji budowlanych - Murarze i tynkarze - Nauczyciele nauczania początkowego - Nauczyciele przedmiotów ogólnokształcących - Nauczyciele przedszkoli - Nauczyciele szkół specjalnych i oddziałów integracyjnych - Operatorzy i mechanicy sprzętu do robót ziemnych - Operatorzy obrabiarek skrawających	- Opiekunowie osoby starszej lub niepełnosprawnej - Piekarze - Pielęgniarki i położne - Pomoce kuchenne - Pracownicy biur podróży i organizatorzy obsługi turystycznej - Pracownicy robót wykończeniowych w budownictwie - Pracownicy socjalni - Pracownicy sprzedaży internetowej - Pracownicy telefonicznej i elektronicznej obsługi klienta, ankieterzy, teleankieterzy - Projektanci i administratorzy baz danych, programiści - Psycholodzy i psychoterapeuci - Ratownicy medyczni - Robotnicy budowlani - Robotnicy obróbki drewna i stolarze - Spawacze - Specjaliści ds. zarządzania zasobami ludzkimi i rekrutacji - Specjaliści elektroniki, automatyki i robotyki - Spedytorzy i logistycy - Sprzątaczkę i pokojowe - Ślusarze

NADWYŻKA	
• Ekonomiści	• Technicy mechanicy

RÓWNOWAGA	
• Administratorzy stron internetowych • Agenci ubezpieczeniowi • Akustycy i realizatorzy dźwięku • Analitycy, testerzy i operatorzy systemów teleinformatycznych • Animatorzy kultury i organizatorzy imprez • Architekci i urbaniści • Architekci krajobrazu • Archiwiści i muzealnicy • Betoniarze i zbrojarze • Bibliotekoznawcy, bibliotekarze i specjaliści informacji naukowej • Biolodzy, biotechnolodzy, biochemicy • Blacharze i lakiernicy samochodowi • Ceramicy przemysłowi • Dentyści • Diagnosty samochodowi • Dziennikarze i redaktorzy • Farmaceuci • Filolodzy i tłumacze • Filozofowie, historycy, politolodzy i kulturoznawcy • Fizjoterapeuci i masażyści • Floryści • Fotografowie • Geodeci i kartografowie • Gospodarze obiektów, portierzy, woźni i dozorczy • Górnicy i operatorzy maszyn i urządzeń wydobywczych • Graficy • komputerowi • Inspektorzy nadzoru budowlanego • Instruktorzy nauki jazdy • Instruktorzy rekreacji i sportu • Inżynierowie budownictwa • Inżynierowie chemicy i chemicy • Inżynierowie elektrycy i energetycy • Inżynierowie inżynierii środowiska • Inżynierowie mechanicy • Kamieniarze • Kelnerzy i barmani • Kierowcy samochodów osobowych • Kierownicy budowy • Kierownicy ds. logistyki • Kierownicy ds. produkcji • Kierownicy ds. usług • Kierownicy ds. zarządzania i obsługi biznesu • Kierownicy sprzedaży • Kierownicy w instytucjach społecznych i kultury • Kucharze • Lakiernicy • Lekarze • Logopedzi i audiofonolodzy • Magazynierzy • Masarze i przetwórcy ryb • Mechanicy maszyn i urządzeń • Monterzy elektronicy • Monterzy konstrukcji metalowych • Monterzy maszyn i urządzeń • Monterzy okien i szklarze • Nauczyciele języków obcych i lektorzy • Nauczyciele praktycznej nauki zawodu • Nauczyciele przedmiotów zawodowych • Obuwnicy • Ogrodnicy i sadownicy • Operatorzy aparatury medycznej • Operatorzy maszyn do produkcji i przetwórstwa papieru	• Operatorzy maszyn do produkcji wyrobów cementowych i kamiennych • Operatorzy maszyn do produkcji wyrobów chemicznych • Operatorzy maszyn do produkcji wyrobów z gumy i tworzyw sztucznych • Operatorzy maszyn rolniczych i ogrodniczych • Operatorzy maszyn włókienniczych • Operatorzy urządzeń dźwigowo-transportowych • Opiekunki dziecięce • Optycy i pracownicy wytwarzający protezy • Pedagodzy • Plastycy, dekoratorzy wnętrz i konserwatorzy zabytków • Pomoce w gospodarstwie domowym • Pozostali specjaliści edukacji • Pracownicy administracyjni i biurowi • Pracownicy ds. budownictwa drogowego • Pracownicy ds. finansowo • księgowych ze znajomością języków obcych • Pracownicy ds. jakości • Pracownicy ds. ochrony środowiska i BHP • Pracownicy ds. rachunkowości i księgowości • Pracownicy ds. techniki dentystycznej • Pracownicy fizyczni w produkcji i pracach prostych • Pracownicy myjni, pralni i prasowni • Pracownicy obsługi ruchu szynowego • Pracownicy ochrony fizycznej • Pracownicy poczty • Pracownicy poligraficzni • Pracownicy przetwórstwa metali • Pracownicy przetwórstwa spożywczego • Pracownicy służb mundurowych • Pracownicy usług pogrzebowych • Pracownicy zajmujący się zwierzętami • Prawnicy • Projektanci wzornictwa przemysłowego • Przedstawiciele handlowi • Recepcjoniści i rejestratorzy • Robotnicy leśni • Robotnicy • obróbki • skóry • Rolnicy i hodowcy • Rzemieślnicy obróbki szkła i metali szlachetnych • Samodzielni księgowi • Sekretarki i asystenci • Specjaliści administracji publicznej • Specjaliści ds. finansowych • Specjaliści ds. organizacji produkcji • Specjaliści ds. PR, reklamy, marketingu i sprzedaży • Specjaliści ds. rynku nieruchomości • Specjaliści rolnictwa i leśnictwa • Specjaliści technologii żywności i żywienia • Specjaliści • telekomunikacji • Sprzedawcy i kasjerzy • Szefowie kuchni • Tapicerzy • Technicy budownictwa • Technicy informatycy • Weterynarze • Windykatorzy • Wychowawcy w placówkach oświatowych i opiekuńczych • Zaopatrzeniowcy i dostawcy

Zachodzące zmiany na rynku pracy, bezrobocie oraz rosnące zainteresowanie nowymi zawodami pojawiającymi się na rynku pracy powoduje wzrost zapotrzebowania na usługi poradnictwa zawodowego., z którego w 2019 r. skorzystały łącznie 753 osoby. Osoby zainteresowane mogły korzystać z poradnictwa zawodowego prowadzonego w formie indywidualnej oraz grupowej.

Tabela 7 - Osoby korzystające z poradnictwa zawodowego w latach 2016-2019

	2016	2017	2018	2019
Liczba osób korzystających z poradnictwa zawodowego	843	700	1105	753
Osoby korzystające z porad grupowych	739	588	852	480
Osoby korzystające z porad grupowych	54	112	151	75

Źródło: Opracowanie własne na podstawie sprawozdań z działalności PUP w Wołominie za lata 2016-2019

Doradcy zawodowi współpracowali z placówkami edukacyjnymi z terenu powiatu (ZS w Ostrówku, ZS w Klembowie, ZS w Tłuszczu, SP w Starych Załubicach, Gm. w Starych Załubicach, LO w Radzyminie, Gim. w Radzyminie), w których przeprowadzili zajęcia z zakresu orientacji zawodowej, poradnictwa zawodowego oraz zawodoznawstwa dla 289 uczniów. Udzielili informacji o zawodach nadwyżkowych i deficytowych, a także scharakteryzowali różne możliwości dalszego kształcenia.

W celu uzyskania, uzupełniania lub doskonalenia umiejętności lub kwalifikacji zawodowych, potrzebnych do wykonywania pracy osoby bezrobotne mogły skorzystać z kursów i szkoleń organizowanych przez Powiatowy Urząd Pracy. Szkolenia organizowane były w trybie szkoleń indywidualnych (na wniosek osoby bezrobotnej po przedstawieniu oświadczenia przyszłego pracodawcy o możliwości zatrudnienia osoby bezrobotnej po zakończeniu szkolenia). W 2019 r. PUP skierował na szkolenia indywidualne 49 osób bezrobotnych, spośród których 39 podjęło zatrudnienie. Szkolenia sfinansowane zostały ze środków Funduszu Pracy i Europejskiego Funduszu Społecznego. Najczęściej finansowane były następujące szkolenia: kurs kwalifikacji wstępnej przyspieszonej; prawo jazdy kat. C+E i D; kurs operator koparko-ładowarki, koparki, ładowarki; kursy kosmetyczne i fryzjerskie; kurs księgowości i dla specjalistów ds. kadr i płac; kursy informatyczne.

Tabela 8 - Osoby skierowane na szkolenia w 2019 r. w rozbiciu na poszczególne gminy

Lp.	Gmina	2019
1	Wołomin	9
2	Zielonka	4
3	Ząbki	7
4	Marki	7
5	Radzymin	6
6	Dąbrówka	4
7	Kobyłka	4
8	Poświętne	3
9	Tłuszcz	3
10	Klembów	5
11	Jadów	1
12	Strachówka	1

Źródło: Opracowanie własne na podstawie sprawozdań z działalności PUP w Wołominie za 2019

3. Cel 3. Działania skierowane do osób bezrobotnych oraz pracujących chcących przekwalifikować się, z wykorzystaniem ich potencjału i zasobów.

Działania

1) *Podjęcie pracy, zmiana pracy, przekwalifikowania zawodowe, uzupełnianie kwalifikacji.*

Koordynator - PUP;

Współrealizatorzy - PCPR, pracodawcy, ośrodki szkolenia i kształcenia, OPS-y, CIS, KIS

Realizacja: 2017-2025

Dużym zainteresowaniem, wśród pracodawców cieszył się Krajowy Fundusz Szkoleniowy (KFS), który jest rozwiązaniem systemowym, adresowanym do pracodawców, wspomagających przekwalifikowanie lub aktualizację wiedzy i umiejętności osób pracujących. Celem KFS jest zapobieganie utracie zatrudnienia przez osoby pracujące z powodu kompetencji nieadekwatnych do wymagań dynamicznie zmieniającej się gospodarki.

W 2019 r. pracodawcy mogli ubiegać się o kształcenie ustawiczne zgodnie z priorytetami Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej:

- Priorytet 1 - wsparcie kształcenia ustawicznego w zidentyfikowanych w danym powiecie lub województwie zawodach deficytowych;
- Priorytet 2 – wsparcie kształcenia ustawicznego osób, które nie posiadają świadectwa dojrzałości;
- Priorytet 3 – wsparcie kształcenia ustawicznego pracowników pochodzących z grup zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, zatrudnionych w podmiotach posiadających status przedsiębiorstwa społecznego, wskazanych na liście przedsiębiorstw społecznych prowadzonej przez MRPiPS, członków lub pracowników spółdzielni socjalnych pochodzących z grup o których mowa art. ust. 1 ustawy o spółdzielniach socjalnych lub pracowników Zakładów Aktywności Zawodowej,
- Priorytet 4 - wsparcie kształcenia ustawicznego osób, które mogą udokumentować wykonywanie przez co najmniej 15 lat pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze, a którym nie przysługuje prawo do emerytury pomostowej,
- Priorytet 5 – wsparcie kształcenia ustawicznego instruktorów praktycznej nauki zawodu, nauczycieli kształcenia zawodowego oraz pozostałych nauczycieli, o ile podjęcie kształcenia ustawicznego umożliwi im pozostanie w zatrudnieniu,
- Priorytet 6 – wsparcie kształcenia ustawicznego osób po 45 roku życia,

i priorytetami Rady Rynku Pracy:

- Priorytet a – wsparcie kształcenia ustawicznego pracowników Centrów Integracji Społecznej, Klubów Integracji Społecznej, Warsztatów Terapii Zajęciowej,
- Priorytet b – wsparcie kształcenia ustawicznego osób z orzeczoną stopniem niepełnosprawności,
- Priorytet c - wsparcie kształcenia ustawicznego w związku z zastosowaniem w firmach nowych technologii i narzędzi pracy.

W roku 2019 na realizację KFP, PUP przeznaczył kwotę 880 531 zł.

Tabela 9. Kursy, szkolenia oraz studia podyplomowe w ramach kształcenia ustawicznego 2019 r.

Szkolenia i kursy	Studia podyplomowe
• „Kurs makijażu permanentnego”, • „Kurs makijażu profesjonalnego”, • „Mezoterapia”, • „Spawanie metodą TIG”, • „Spawanie metoda MAG”, • „Leczenie ran”, • „Wywiad i badanie fizykalne”, • „Wykonywanie i interpretacja zapisu elektrokardiologicznego u dorosłych”, • „Programowanie w edukacji przedszkolnej z wykorzystaniem nowoczesnych narzędzi edukacyjnych”, • „Prawo w obronie rodziny zagrożonej przemocą”.	• „Bibliotekoznawstwo z informacją naukową i edukacją czytelniczo-medialną”, • „Pedagogika specjalna – surdopedagogika”, • „Wiedza o społeczeństwie”, • „Farmakoeconomika HTA Marketingu i Prawa Farmaceutycznego”, • „Zarządzanie w ochronie zdrowia”, • „Terapia uzależnień”.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie sprawozdania z działalności PUP w Wołominie za 2019 r.

W 2019 roku, w Powiatowym Urzędzie Pracy w Wołominie z kształcenia ustawicznego skorzystało 425 osób, z tego:

- 409 osób uczestniczyło w szkoleniach,
- 16 osób rozpoczęło studia podyplomowe.

Szkolenia umożliwiły podwyższenie lub uaktualnienie kwalifikacji zawodowych czy uprawnień niezbędnych do wykonywania danego zawodu. Studia podyplomowe podwyższyły poziom wykształcenia.

4. Cel 4. Utworzenie na terenie powiatu nowych warsztatów terapii zajęciowej (dla osób z niepełnosprawnością intelektualną).

Działania

- 1) *Analiza orzecznictwa o niepełnosprawności w powiecie wołomińskim pod kątem niepełnosprawności w zakresie niezdolności do pracy z jednoczesnym wskazaniem do uczestnictwa w terapii zajęciowej*
- 2) *Podjęcie współpracy ze wskazanymi w analizie gminami powiatu.*
- 3) *Wskazanie lokalizacji i profilu WTZ, przygotowanie dokumentacji, podjęcie kontaktu z PFRON.*

Koordynator: PCPR

Współrealizator: WOZ

Realizacja: 2017 - 2020

Na terenie powiatu wołomińskiego funkcjonuje (od 1992r.) Warsztat Terapii Zajęciowej dla osób doświadczających choroby psychicznej, który jest prowadzony od 2011r. przez Drewnickie Stowarzyszenie Rodzin i Przyjaciół Osób z Zaburzeniami Psychicznymi „Empatia”.

Warsztat jest placówką rehabilitacyjną dla osób dorosłych z orzecznym stopniem niepełnosprawności z powodu choroby psychicznej. Posiada 6 pracowni terapeutycznych: krawiecką, artystyczną, stolarską, kulinarną, ogrodniczą, komputerową. W miarę potrzeb uczestników organizowane są dodatkowe zajęcia sportowe w okresie wiosenno – letnim.

Działalność Warsztatu Terapii Zajęciowej finansowana jest z dwóch źródeł: 10 % ze środków powiatu wołomińskiego oraz 90% ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych.

W 2019 r. koszt utrzymania i prowadzenia placówki wyniósł 481 254 zł (47 168 zł - środki powiatu, 434 087 zł – środki PFRON). W 2018 r. uczestnikami warsztatów były 24 osoby.

Posiadane przez powiat zasoby instytucjonalne w postaci 1 WTZ, są niewystarczające i znaczna liczba osób doświadczających choroby psychicznej oczekuje na możliwość skorzystania z tej formy wsparcia.

W 2019 r. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Wołominie realizowało Program „Zajęcia Klubowe WTZ” adresowany do pomiotów prowadzących Warsztaty Terapii Zajęciowej. Zadanie było realizowane przez Drewnickie Stowarzyszenie Rodzin i Przyjaciół Osób z Zaburzeniami Psychicznymi „Empatia” z Ząbek, które z przyznanych 59 040,00 zł wykorzystało 55 429.89, z tego 57 600,00 było przeznaczonych na prowadzenie zajęć klubowych WTZ (wykorzystano 53 990,33), a 1440,00 na obsługę programu (wykorzystano 1439,56). Cel programu to wsparcie osób niepełnosprawnych w utrzymaniu samodzielności i niezależności w życiu społecznym i zawodowym poprzez prowadzenie przez Warsztaty Terapii Zajęciowej zajęć klubowych jako zorganizowanej formy rehabilitacji.

Potrzebę utworzenia, kolejnego warsztatu terapii zajęciowej zgłaszają również inne środowiska osób niepełnosprawnych.

Powiat wołomiński prowadzi również dwa Zespoły Szkół Specjalnych (w Wołominie i Ostrówku) oraz Szkołę Podstawową Specjalną w Radzyminie. Absolwenci klas wyższego stopnia oraz ich opiekunowie oczekują dalszego wsparcia w różnych formach środowiskowych.

Utworzenie kolejnego warsztatu terapii zajęciowej od wielu lat zgłasza środowisko osób niedowidzących, którzy z powodu zamknięcia wielu podmiotów prowadzących zakłady pracy chronionej utraciło możliwość zatrudnienia wspomagane.

Prowadzona jest bieżąca analiza orzecznictwa o niepełnosprawności na terenie powiatu wołomińskiego. Analiza jest dokonywana głównie w oparciu o orzecznictwo Powiatowego Zespołu do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności w Wołominie.

W analizie wyodrębniono dane dotyczące osób z niepełnosprawnością intelektualną i osób z chorobą psychiczną. Szczegółowa analiza orzeczeń tych dwóch grup niepełnosprawności, będzie miała swoje zastosowanie przy realizacji następujących celów strategicznych:

- *Utworzenie na terenie powiatu nowych WTZ (dla osób z upośledzeniem umysłowym)*
- *Utworzenie na terenie powiatu nowego ŚDS (typ B dla osób z upośledzeniem umysłowym).*

W zakresie zaburzeń psychicznych wstępna analiza orzecznictwa Powiatowego Zespołu do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności w Wołominie stwierdza, że w latach 2014-2015 orzeczono w stosunku do osób dorosłych: 88 nowych przypadków upośledzenia umysłowego i 383 nowe przypadki chorób psychicznych, a w stosunku do dzieci: 69 przypadków upośledzenia umysłowego i 20 przypadków chorób psychicznych.

W 2019 liczba osób z niepełnosprawnością intelektualną i osób z chorobą psychiczną, zaliczonych do stopnia niepełnosprawności prawomocnym orzeczeniem, w podziale na gminy, przedstawia się następująco:

Tabela 10 - Liczba osób z niepełnosprawnością intelektualną i osób z chorobą psychiczną, w podziale na gminy

Gmina	01-U	02-P	Ogólna liczba osób
Wołomin (obszar miejski)	8	37	572
Wołomin (obszar wiejski)	4	20	192
Ząbki	3	38	322
Marki	6	32	351
Radzymin (obszar miejski)	1	7	162
Radzymin (obszar wiejski)	2	9	160
Kobyłka	4	12	243
Poświętne	2	1	66
Tłuszcz (obszar miejski)	3	6	83
Tłuszcz (obszar wiejski)	4	5	111
Jadów	3	4	80
Strachówka	0	0	22
Zielonka	4	20	213
Dąbrówka	1	5	95
Klembów	3	8	121
RAZEM	48	206	2793

Źródło: Dane Wydziału Zdrowia i Polityki Społecznej Starostwa Powiatowego w Wołominie

Działania zmierzające do utworzenia WTZ były podjęte w latach ubiegłych, ale nie zostały sfinalizowane. Istotnym czynnikiem mającym wpływ na skuteczność działań jest posiadanie bazy lokalowej oraz podmiotu, który prowadziłby tego typu placówkę. Zarówno w zasobach lokalowych powiatu jak i gmin nie ma obecnie miejsca na utworzenie kolejnego warsztatu. Należy jednocześnie podjąć działania mające na celu opracowanie procesu poprawy warunków funkcjonowania obecnego WTZ w Ząbkach, który ma bardzo złe warunki lokalowe, a tym samym boryka się z organizacją i funkcjonowaniem.

5. Cel 5. Utworzenie na terenie powiatu nowego środowiskowego domu samopomocy (typ B dla osób z niepełnosprawnością intelektualną).

Działania

- 1) *Analiza orzecznictwa o niepełnosprawności intelektualnej w powiecie wołomińskim*
- 2) *Podjęcie współpracy ze wskazanymi w analizie gminami powiatu.*

3) *Podjęcie współpracy z podmiotem realizującym zadanie, wskazanie lokalizacji ŚDS typu B, przygotowanie dokumentacji, podjęcie kontaktu z WPS UW.*

Koordynator: PCPR

Współrealizator: WOZ

Realizacja: 2017 - 2020

Powiat Wołomiński prowadzi lub zleca prowadzenie czterech środowiskowych domów samopomocy:

- 3 domy typu B dla osób z niepełnosprawnością intelektualną;
- 1 dom typu A dla osób doświadczających choroby psychicznej;

są to następujące placówki:

- 1) Środowiskowy Dom Samopomocy dla osób z niepełnosprawnością intelektualną, prowadzony przez Caritas Diecezji Warszawsko- Praskiej, który ma swoją siedzibę w Radzyminie ul. Polskiej Organizacji Wojskowej 1 – dla 25 uczestników;
- 2) Środowiskowy Dom Samopomocy dla osób z niepełnosprawnością intelektualną, prowadzony przez powiat wołomiński, który ma swoją siedzibę w Tuszczu, ul. Szkolna 4– dla 23 uczestników;
- 3) Środowiskowy Dom Samopomocy dla osób z niepełnosprawnością intelektualną, prowadzony przez TPD Koło Pomocy Dzieciom i Młodzieży Niepełnosprawnej w Ząbkach ul. 3-go Maja 14 - dla 25 uczestników;
- 4) Środowiskowy Dom Samopomocy dla osób doznających choroby psychicznej, prowadzony przez powiat wołomiński, który ma swoją siedzibę w Wołominie przy ul. Warszawskiej 5 - dla 30 uczestników;

Środowiskowe Domy Samopomocy dysponują łącznie 103 miejscami. W 2019 r. uczęszczało na zajęcia 120 osób. Roczny koszt prowadzenia placówek wyniósł 2 380 371 zł.

Środowiskowe Domy Samopomocy w Radzyminie i Ząbkach prowadzone są przez organizacje pozarządowe na zlecenie powiatu. W wyniku rozstrzygnięcia otwartych konkursów ofert na realizację zadań publicznych z zakresu pomocy społecznej na: „Prowadzenie dziennego środowiskowego domu samopomocy dla 25 z niepełnosprawnością intelektualną na terenie miasta/gminy Radzymin oraz miasta/gminy Ząbki” podpisano umowę z CARITAS Diecezji Warszawsko-Praskiej w Warszawie na prowadzenie, w okresie od 1 stycznia 2016 r. do 31 grudnia 2019 r., Środowiskowego Domu Samopomocy w Radzyminie oraz z Kołem Pomocy Dzieciom i Młodzieży Niepełnosprawnej Towarzystwa Przyjaciół Dzieci z siedzibą w Ząbkach na prowadzenie, w okresie od 1 stycznia 2016 r. do 31 grudnia 2019 r., Środowiskowego Domu Samopomocy w Ząbkach. Na prowadzenie ŚDS w Radzyminie w roku 2018 przeznaczono kwotę 469.235,00 zł, zaś TPD otrzymało na prowadzenie ŚDS w Ząbkach kwotę 492.415,00 zł.

Prowadzona jest bieżąca analiza orzecznictwa o niepełnosprawności na terenie powiatu wołomińskiego. Analiza jest dokonywana głównie o orzecznictwo Powiatowego Zespołu do spraw Orzekania o Niepełnosprawności w Wołominie.

W analizie wyodrębniono dane dotyczące osób z niepełnosprawnością intelektualną i osób z chorobą psychiczną. Szczegółowa analiza orzeczeń tych dwóch grup niepełnosprawności, będzie miał swoje zastosowanie przy realizacji następujących celów strategicznych:

- *Utworzenie na terenie powiatu nowych WTZ (dla osób z upośledzeniem umysłowym)*
- *Utworzenie na terenie powiatu nowego ŚDS (typ B dla osób z upośledzeniem umysłowym)*

Wyniki analizy zostały przedstawione przy celu strategicznym: *Utworzenie na terenie powiatu nowych WTZ (dla osób z upośledzeniem umysłowym).*

Rozmieszczenie środowiskowych domów typu B jest geograficznie uzasadnione.

Gmina Wołomin w dniu 23 lipca 2019 roku Uchwałą Nr X-100/2019 Rady Miejskiej w Wołominie utworzyła Środowiskowy Dom Samopomocy w Wołominie będący placówką pobytu dziennego,

realizującą usługi dla 35 osób dorosłych z niepełnosprawnością intelektualną i osób przewlekłe chorych, w tym osób z niepełnosprawnościami sprzężonymi lub spektrum Autyzmu. W 2019 roku decyzją administracyjną skierowano 20 uczestników.

Ze względu na rosnącą liczę osób oczekujących na miejsce w istniejących środowiskowych domach samopomocy dla osób z niepełnosprawnością intelektualną, konieczność utworzenia kolejnego środowiskowego domu samopomocy typu B jest coraz bardziej paląca. Nowy dom powinien obejmować swoim wsparciem osoby z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu głębokim i ze sprzężeniami oraz miejscami hostelowymi.

Myśląc o rozbudowie bazy ośrodków wsparcia, równocześnie należy podjąć bardzo pilne działania zmierzające do osiągnięcia standardów przez Środowiskowy Dom Samopomocy w Wołominie, określonych w rozporządzeniu Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 9 grudnia 2010 r. Ze względu na zbyt małą powierzchnię oraz stan techniczny części budynku użytkowanego przez ŚDS zachodzi potrzeba zmiany lokalizacji ww. domu.

6. Cel 6. Współpraca gminnych ośrodków pomocy społecznej z Powiatowym Urzędem Pracy

Działania

- 1) *Szkolenia i spotkania informacyjne dla pracowników ośrodków pomocy społecznej oraz powiatowego urzędu pracy.*
- 2) *Tworzenie i realizacja wspólnych Programów aktywizacji i ograniczania bezrobocia.*

Koordynator: PUP

Współrealizator: WOZ, PCPR, OPS-y

Realizacja: 2017 - 2025

Program Aktywizacja i Integracja - to działania w zakresie aktywizacji zawodowej i integracji społecznej osób bezrobotnych realizowane przez Powiatowy Urząd Pracy samodzielnie lub we współpracy z ośrodkiem pomocy społecznej. Do udziału w PAI kierowane są osoby bezrobotne, dla których został ustalony III profil pomocy, korzystające ze świadczeń pomocy społecznej, w szczególności realizujące kontrakt socjalny, o którym mowa w przepisach o pomocy społecznej. Realizacja Programu Aktywizacja i Integracja trwa 2 miesiące, a w przypadkach uzasadnionych może trwać łącznie do 6 miesięcy.

Tabela 11. Liczba porozumień zawartych z gminami w sprawie organizacji PAI w latach 2015-2019

	2015	2016	2017	2018	2019
Liczba porozumień zawartych z gminami w sprawie organizacji PAI	3	4	3	1	1
Liczba osób skierowanych do udziału w PAI	25	42	23	5	7

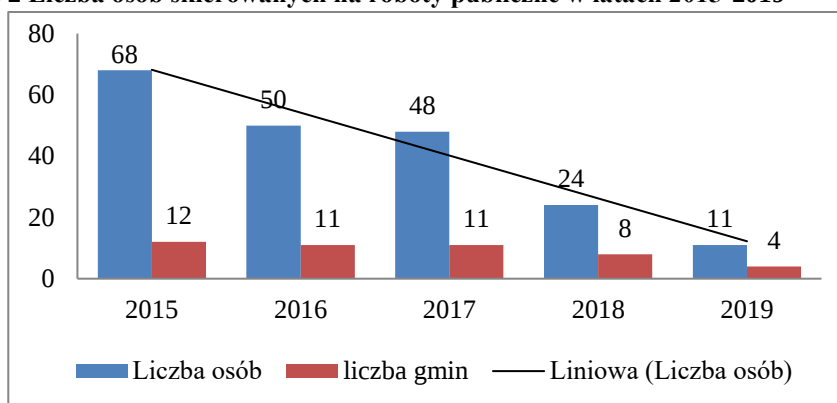
Źródło: Opracowanie własne na podstawie sprawozdań z działalności PUP w Wołominie za lata 2016-2019

Działania w zakresie aktywizacji zawodowej bezrobotnych realizowane były przez PUP w Wołominie w ramach prac społecznie użytecznych. Działania w zakresie integracji społecznej bezrobotnych, służące kształtowaniu aktywnej postawy w życiu społecznym i zawodowym, realizowane były przez Ośrodki Pomocy Społecznej.

W 2019 r. PUP w Wołominie zawarł z Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Tłuszczu 1 porozumienie o realizacji PAI. Do udziału w PAI skierowanych zostało łącznie 7 osób. Z analizy wynika, że w tego typu działaniu drastycznie zmalała liczba osób, które skorzystały z aktywizacji.

Roboty publiczne polegają na zatrudnieniu bezrobotnego przy wykonywaniu prac organizowanych przez powiaty, gminy, organizacje pozarządowe, które statutowo zajmują się problematyką: ochrony środowiska, kultury, oświaty, kultury fizycznej i turystyki, opieki zdrowotnej, bezrobocia oraz pomocy społecznej, a także spółki wodne i ich związki, jeżeli prace te są finansowane lub dofinansowywane ze środków samorządu terytorialnego, budżetu państwa, funduszy celowych, organizacji pozarządowych, spółek wodnych i ich związków.

Wykres 2 Liczba osób skierowanych na roboty publiczne w latach 2015-2019

Źródło: Opracowanie własne na podstawie sprawozdań z działalności PUP w Wołominie za lata 2015-2019

Liczba osób bezrobotnych skierowanych, do pracy w ramach robót publicznych w latach 2015-2019, maleje z roku na rok.

W 2019 roku na roboty publiczne skierowano łącznie 11 osób bezrobotnych, w tym: 2 kobiety, 4 osoby zamieszkałe na wsi, 3 osoby długotrwale bezrobotne, 7 osób powyżej 50 roku życia. Zatrudnienie w ramach robót publicznych w 2019 roku zakończyło 14 osób, z tego 5 osób, które rozpoczęły roboty publiczne w 2018 r. Zatrudnienie po okresie refundacji kontynuuje 13 osób, co daje efektywność zatrudnieniową na poziomie 92,8%

Tabela 12 - Liczba osób bezrobotnych skierowanych, w latach 2015- 2019, do pracy w ramach robót publicznych w podziale na poszczególne gminy wg miejsca zamieszkania

Lp.	Gmina	2015	2016	2017	2018	2019	Razem
1	Wołomin	1	5	10	6	0	22
2	Zielonka	1	0	0	0	0	1
3	Ząbki	5	3	4	2	3	17
4	Marki	4	4	4	4	2	18
5	Radzymin	8	3	3	0	0	14
6	Dąbrówka	2	3	1	2	0	8
7	Kobyłka	2	1	3	0	0	6
8	Poświętne	1	3	2	0	0	6
9	Łuszc	17	10	3	5	4	39
10	Klembów	5	3	1	3	0	12
11	Jadów	10	11	13	1	0	35
12	Strachówka	12	4	4	1	2	23
Liczba osób		68	50	48	24	11	x
Liczba gmin		12	11	11	8	4	x

Źródło: Opracowanie własne na podstawie sprawozdań z działalności PUP w Wołominie za lata 2015-2019

W latach 2015- 2019, roboty publiczne wykonywane były we wszystkich gminach powiatu wołomińskiego: Jadów (35 osób), Łuszc (39 osób), Wołomin (22 osoby), Strachówka (23 osoby), Marki (18 osób), Radzymin (14 osób), Ząbki (17 osób), Klembów (12 osób), Dąbrówka (8 osób), Kobyła (6 osób), Poświętne (6 osób), Zielonka (1 osoba).

W roku 2019 roboty publiczne wykonywane były w 4 gminach powiatu wołomińskiego: Łuszc (4 os.), Strachówka (2 os.), Marki (2 os.), Ząbki (2 os.).

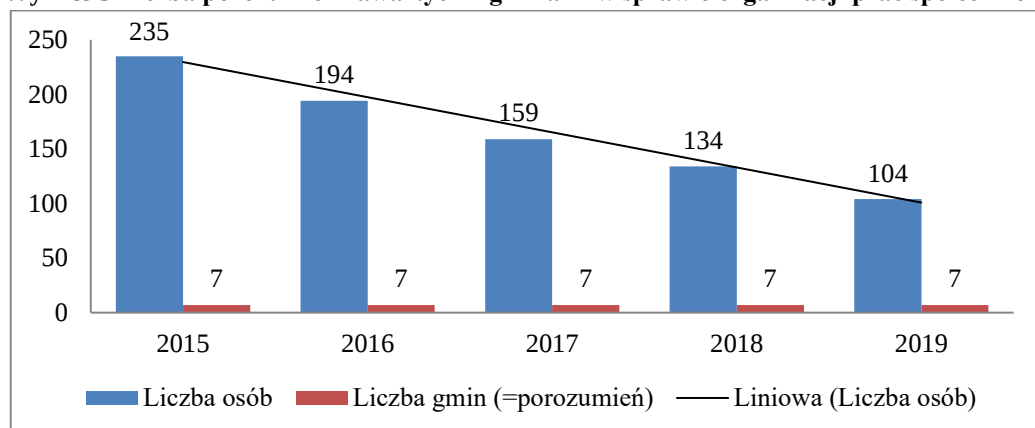
Prace społecznie użyteczne - to instrument rynku pracy skierowany do osób bezrobotnych bez prawa do zasiłku korzystających ze świadczeń z pomocy społecznej lub osób uczestniczących w kontrakcie socjalnym, indywidualnym programie usamodzielnienia, lokalnym programie pomocy społecznej lub indywidualnym programie zatrudnienia socjalnego (jeżeli podjęły uczestnictwo w tych formach na podstawie skierowania PUP). Organizowane są one przez gminę w jednostkach organizacyjnych pomocy społecznej, w tym na rzecz opiekunów osób niepełnosprawnych, w organizacjach lub instytucjach statutowo zajmujących się pomocą charytatywną lub działalnością na rzecz społeczności lokalnej. Wykonywanie prac społecznie użytecznych odbywa się na podstawie porozumienia zawartego

między Starostą a Gminą, na rzecz której prace społecznie użyteczne będą wykonywane. Powiatowy Urząd Pracy refunduje gminie ze środków Funduszu Pracy do 60% minimalnej kwoty świadczenia przysługującego osobie uprawnionej.

W przypadku wykonywania prac związanych z realizacją codziennych obowiązków domowych na rzecz opiekunów osób niepełnosprawnych przysługuje refundacja do 100% minimalnej kwoty świadczenia przysługującego osobie uprawnionej.

Na wniosek gminy, PUP może skierować osoby uprawnione do wykonywania prac społecznie użytecznych w miejscu zamieszkania lub pobytu w wymiarze 10 godzin tygodniowo.

Wykres 3 Liczba porozumień zawartych z gminami w sprawie organizacji prac społecznie użytecznych

Źródło: Opracowanie własne na podstawie sprawozdań z działalności PUP w Wołominie za lata 2015-2019

Powiatowy Urząd Pracy w latach 2015 -2019 zawierał z gminami porozumienia w sprawie organizacji prac społecznie użytecznych. W każdym roku omawianego okresu było zawartych 7 porozumień, z tymi samymi gminami: Wołomin, Zielonka, Kobyłka, Tłuszcz, Klembów, Jadów, Strachówka.

Tabela 13 - Liczba osób skierowanych do wykonywania prac społecznie użytecznych w 2019 r. w rozbięciu na poszczególne gminy powiatu wołomińskiego

Lp.	Gmina	2015	2016	2017	2018	2019	Razem
1	Wołomin	125	112	87	68	48	440
2	Zielonka	36	28	21	21	18	124
3	Ząbki	0	0	0	0	0	0
4	Marki	0	0	0	0	0	0
5	Radzymin	0	0	0	0	0	0
6	Dąbrówka	0	0	0	0	0	0
7	Kobyłka	10	10	8	7	7	42
8	Poświętne	0	0	0	0	0	0
9	Tłuszcz	26	12	12	13	11	74
10	Klembów	17	14	14	12	10	67
11	Jadów	5	5	8	8	7	33
12	Strachówka	16	13	9	5	3	46
Liczba osób		235	194	159	134	104	X
Liczba gmin		7	7	7	7	7	X

Źródło: Opracowanie własne na podstawie sprawozdań z działalności PUP w Wołominie za lata 2015-2019

W latach 2015- 2019 ze wsparcia w powyższej formie, skorzystało 826 osób, w tym z Wołomina - 440 osoby, Zielonki - 124 osoby, Kobyłki - 42 osoby, Tłuszcza - 74 osoby, Klembowa - 67 osób, Jadowa - 33 osoby, Strachówki - 46 osób. Grupą osób najczęściej kierowaną do wykonywania prac społecznie użytecznych byli :bezrobotni powyżej 50 roku życia, długotrwale bezrobotni.

B. FUNKCJONOWANIE RODZIN

1. Cel 1. Modernizacja instytucjonalnej pieczy zastępczej i dostosowanie placówki opiekuńczo-wychowawczej do obowiązujących przepisów prawa oraz rozwój rodzinnych form pieczy zastępczej na rzecz powrotu dzieci do środowisk naturalnych z terenu powiatu wołomińskiego

Działania:

- 1) *Zaprojektowanie i zorganizowanie kompleksowego systemu rodzinnej i instytucjonalnej pieczy zastępczej.*
- 2) *Promowanie idei rodzicielstwa zastępczego.*
- 3) *Wsparcie istniejących rodzin zastępczych w powiecie oraz rozwijanie współpracy z rodziną biologiczną.*
- 4) *Organizowanie pomocy i wsparcia w procesie usamodzielniania się i integracji ze środowiskiem wychowanków opuszczających pieczę zastępczą.*

Koordynator: PCPR

Współrealizator: DDz, RDDz, organizacje pozarządowe, OPS-y

Realizacja: 2017 – 2025

Pieczą zastępczą to zespół osób, instytucji i działań mających na celu zapewnienie czasowej opieki i wychowania dzieciom w przypadkach niemożności sprawowania opieki i wychowania przez rodziców. Obowiązek wspierania rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych oraz organizacji pieczy zastępczej, w zakresie ustalonym ustawą, spoczywa na jednostkach samorządu terytorialnego oraz na organach administracji rządowej. Pieczę zastępczą jako forma sprawowania opieki i wychowania dziecka występuje co do zasady w dwóch formach: rodzinnej i instytucjonalnej.

Zgodnie z ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, w przypadku niemożności zapewnienia dziecku opieki i wychowania przez rodziców umieszcza się je w rodzinach zastępczych lub rodzinnych domach dziecka, a także w placówkach opiekuńczo-wychowawczych, regionalnych placówkach opiekuńczo-terapeutycznych oraz interwencyjnych ośrodkach preadopcyjnych.

Umieszczenie dziecka w placówce powinno jednak nastąpić dopiero po wyczerpaniu możliwości udzielenia mu pomocy w rodzinie naturalnej lub umieszczenia go w rodzinie zastępczej. Sąd umieszcza dziecko w instytucjonalnej pieczy zastępczej, jeżeli brak jest możliwości umieszczenia dziecka w rodzinnej pieczy zastępczej. Szczególny akcent położony został na pracę z rodziną w jej środowisku zamieszkania.

W roku 2019r. Uchwałą Nr IV-27/2019 Rady Powiatu Wołomińskiego z 28.02.2019 r. przyjęto **Powiatowy Program Rozwoju Pieczy Zastępczej na lata 2019-2021**. W dokumencie określono cele i kierunki działań Powiatowego Programu Rozwoju Pieczy Zastępczej na lata 2019-2021. Dokonana analiza SWOT pozwala na wskazanie najważniejszych dla mieszkańców powiatu wołomińskiego problemów, podkreśla zarówno mocne jak i słabe strony funkcjonowania pieczy zastępczej, działalności jednostek pomagających rodzinie, jak również szanse i zagrożenia, które mogą wystąpić w obszarze działania.

Tabela 14 - Analiza SWOT

MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
1) wykształcona i doświadczona kadra Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Wołominie (organizatora rodzinnej pieczy zastępczej) 2) zaplecze organizacyjno-administracyjne do prowadzenia szkoleń, warsztatów, terapii 3) Specjalistyczna Poradnia Rodzinna PCPR świadcząca bezpłatne kompleksowe usługi wsparcia 4) wolontariat w zakresie pomocy specjalistycznej w SPR PCPR 5) organizowanie bezpłatnych szkoleń PRIDE dla kandydatów na rodziny zastępcze 6) 1 Pogotowie Rodzinne 7) 4 placówki opiekuńczo-wychowawcze typu rodzinnego 8) placówka opiekuńczo-wychowawcza typu socjalizacyjnego 9) rodziny zastępcze zawodowe 10) grupa wsparcia 11) mieszkanie chronione dla pełnoletnich wychowanków 12) dobra współpraca z instytucjami i organizacjami działającymi w obszarze polityki społecznej 13) współpraca z placówkami oświatowymi 14) pozyskiwanie środków z funduszy unijnych 15) promowanie idei rodzicielstwa zastępczego 16) znajomość lokalnych potrzeb w zakresie pomocy rodzinom i dzieciom 17) dobra współpraca z kuratorami sądowymi 18) zabezpieczenie finansowe 19) finansowanie wynagrodzeń zawodowych rodzin zastępczych oraz rodzinnych domów dziecka 20) istnienie lokalnego systemu wsparcia rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych 21) procedura kwalifikacyjna na rodziny zastępcze	1) brak wystarczającej kadry (koordynatorzy i asystenci) 2) brak samochodu służbowego przy rozległym terenie 3) niewystarczająca liczba pogotowi rodzinnych 4) brak specjalistycznej rodziny zastępczej zawodowej 5) niskie wynagrodzenia pracowników pomocy społecznej 6) zbyt mała liczba osób chętnych do pracy w charakterze wolontariusza i rodzin pomocowych 7) wzajemna niechęć rodziców zastępczych i rodzin naturalnych do wzajemnych kontaktów 8) współpraca z sądami 9) brak wolontariatu
SZANSE	ZAGROŻENIA
1) sprawny system pomocy rodzinie– profilaktyka i praca z rodziną naturalną 2) dobra współpraca z pracownikami socjalnymi i asystentami z gmin zapewni dobry przepływ informacji o dzieciach i ich środowisku, co zwiększa możliwość trafnego doboru rodziny zastępczej 3) wypracowanie skuteczniejszej współpracy z sądem w Wołominie 4) aktywnie działające organizacje pozarządowe 5) współpraca z innymi powiatami z województwa mazowieckiego 6) wzrost świadomości społecznej w zakresie znaczenia rodzin zastępczych 7) rozszerzenie współpracy PCPR z instytucjami działającymi na rzecz dziecka i rodziny 8) współpraca z ośrodkiem adopcyjnym	1) niewystarczająca liczba kandydatów do pełnienia rodzinnej pieczy zastępczej 2) wypalenie zawodowe opiekunów zastępczych 3) narastanie postaw bezradności w funkcjach opiekuńczo-wychowawczych rodzin biologicznych 4) brak motywacji i chęci współpracy rodzin biologicznych znajdujących się w trudnej sytuacji 5) niechęć ze strony rodziców biologicznych do współpracy mając na celu szybki powrót dziecka do rodziny 6) problemy wychowawcze w pieczy zastępczej 7) rosnąca liczba rodzin zagrożonych umieszczeniem dzieci w pieczy zastępczej 8) niewystarczająca liczba mieszkań chronionych 9) wypalenie zawodowe pracowników Organizatora Rodzinnej Pieczy Zastępczej

Źródło: Powiatowy Program Rozwoju Pieczy Zastępczej na lata 2019-2021

Główny cel Programu został określony, jako: **Rozbudowa systemu pomocy dziecku i rodzinie na terenie powiatu wołomińskiego**. Jego osiągnięcie nastąpi poprzez realizację celów szczegółowych.

Tabela 15 - Cele szczegółowe Powiatowego Programu Rozwoju Pieczy Zastępczej

Cel szczegółowy	Zadania
Wsparcie istniejących form pieczy zastępczej	– Zwiększenie liczby koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej; – Pozyskiwanie nowych kandydatów na rodziny zastępcze; – Organizowanie lokalnych kampanii społecznych mających na celu promowanie idei rodzicielstwa zastępczego; – Organizowanie szkoleń dla rodzin zastępczych; – Organizowanie grup wsparcia dla rodzin zastępczych; – Zwiększenie dostępu rodzinom zastępczym do specjalistycznej pomocy prawnej, psychologicznej i medycznej; – Finansowanie wynagrodzeń zawodowych rodzin zastępczych oraz rodzinnych domów dziecka; – Stworzenie możliwości uzyskania wsparcia dla rodzin zastępczych przez rodziny pomocowe; – Wzmacnianie kompetencji wychowawczych istniejących rodzin zastępczych; – Organizowanie spotkań integracyjnych dla rodzin zastępczych.
Wsparcie dla rodzin biologicznych dzieci przebywających w pieczy zastępczej	– Umożliwienie realizacji kontaktów rodziców biologicznych z dzieckiem przebywającym w pieczy zastępczej; – Zwiększenie dostępu rodzin przeżywających trudności opiekuńczo-wychowawcze do specjalistycznej pomocy psychologicznej i prawnej; – Współpraca z ośrodkami pomocy społecznej w zakresie organizacji warsztatów, szkoleń dla rodziców biologicznych dzieci przebywających w pieczy zastępczej przez gminę; – Współpraca koordynatora z asystentem rodziny biologicznej dziecka umieszczonego tymczasowo w pieczy zastępczej; – Stała współpraca zespołów złożonych z pracowników instytucji i organizacji działających na rzecz dziecka i rodziny; – Promowanie wartości rodzinnych wśród lokalnej społeczności.
Pomoc w usamodzielnianiu wychowanków placówek opiekuńczo-wychowawczych i rodzin zastępczych	– Wsparcie w realizacji indywidualnych programów usamodzielniania; – Przyznawanie pomocy pieniężnej na usamodzielnienie, kontynuowanie nauki oraz zagospodarowanie; – Zwiększenie dostępu osobom usamodzielnianym do specjalistycznej pomocy prawnej i psychologicznej; – Organizowanie warsztatów, szkoleń dla osób usamodzielnianych; – Wspieranie osób usamodzielnianych w zakresie zapewnienia miejsc w mieszkaniach chronionych, pomoc w uzyskiwaniu lokalu z zasobów gminnych; – Pomoc w aktywnym poszukiwaniu pracy.
Podniesienie jakości świadczonych usług w zakresie pieczy zastępczej	– Podnoszenie kwalifikacji kadry zajmującej się działaniami z zakresu pieczy zastępczej; – Współpraca z organizacjami pozarządowymi na rzecz pieczy zastępczej; – Organizowanie szkoleń dla koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej; – Prowadzenie działań promujących wolontariat; – Szkolenie wolontariuszy; – Współpraca koordynatorów i asystentów rodzin na rzecz powrotu dziecka do rodziny naturalnej; – Uzyskiwanie środków zewnętrznych na rzecz wsparcia środowiska rodzin zastępczych; – Wprowadzenie superwizji w zespole Rodzinnej Pieczy Zastępczej PCPR.

Źródło: Powiatowy Programem Rozwoju Pieczy Zastępczej na lata 2019-2021

Ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej nakłada obowiązek planowania i limitowania rodzin zastępczych zawodowych funkcjonujących w powiecie. W oparciu o analizę danych dotyczących funkcjonowania pieczy zastępczej oraz zdiagnozowanych potrzeb i zagrożeń w środowiskach rodzin naturalnych, uwzględniając możliwości finansowe powiatu, ustalono następujący limit rodzin zastępczych zawodowych (w tym rodzinnych domów dziecka).

Tabela 16 - Limit rodzin zastępczych zawodowych na lata 2019-2021.

Rok	Liczba rodzin zastępczych zawodowych (w tym rodzinnych domów dziecka)
2019	10 (5)
2020	12 (5)
2021	13 (6)

Źródło: Powiatowy Programem Rozwoju Pieczy Zastępczej na lata 2019-2021

Zgodnie z Zarządzeniem nr 137/2011 Starosty Wołomińskiego z dnia 14.10.2011r., na organizatora rodzinnej pieczy zastępczej w powiecie wołomińskim zostało wyznaczone Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Wołominie.

Na terenie powiatu wołomińskiego funkcjonuje pięć podmiotów instytucjonalnej pieczy zastępczej, w tym: jedna placówka typu socjalizacyjnego (30 miejsc) i cztery placówki typu rodzinnego (28 miejsc).

W domach dziecka funkcjonujących na terenie powiatu wołomińskiego średni miesięczny koszt utrzymania wychowanka w 2019r. wynosił:

- Dom Dziecka w Równem, gm. Strachówka -5.259,24 zł;
- Rodzinny Dom Dziecka nr 1 w Wołominie -3.999 zł;
- Rodzinny Dom Dziecka nr 2 w Nowych Żałubicach gm. Radzymin -3.501,33 zł;
- Rodzinny Dom Dziecka nr 3 w Wołominie -3.718 zł;
- Rodzinny Dom Dziecka nr 4 w Duczkach gm. Wołomin -3.486,48 zł.

W 2019 r. skierowano 12 dzieci do placówek na terenie naszego Powiatu, dzieci zostały umieszczone w Domu Dziecka w Równem. W 2019 r. w placówkach opiekuńczo-wychowawczych typu rodzinnego przebywało: w RDDz Nr 1 – 5 dzieci w wieku od 3 lat do 20 lat; w RDDz Nr 2 – 6 dzieci w wieku od 7 do 16 lat; w RDDz Nr 3 – 8 dzieci w wieku od 3 lat do 17 lat ; w RDDz Nr 4 – 9 dzieci w wieku od 5 lat do 17 lat .

W 2019 r. na podstawie zawartych porozumień powiat wołomiński zwracał koszty utrzymania za 7 dzieci umieszczonych w placówkach opiekuńczo–wychowawczych znajdujących się na terenie innych powiatów. Ponadto 1 dziecko zostało umieszczone w Zakładzie Opiekuńczo Leczniczym. Inne powiaty zwracały koszty utrzymania za 15 dzieci przebywających w placówkach opiekuńczo-wychowawczych na terenie powiatu wołomińskiego.

W 2019 r. na terenie powiatu funkcjonowało łącznie 233 formy rodzinnej pieczy zastępczej: 134 rodzin zastępczych spokrewnionych, 88 rodzin zastępczych niezawodowych, 4 rodziny zawodowe, 1 rodzina zawodowa pełniąca funkcję pogotowia rodzinnego, 6 rodzinnych domy dziecka. Poszczególne formy rodzinnej pieczy zastępczej objęły swoją opieką 357 dzieci, w tym: 170 dzieci przebywało w spokrewnionych rodzinach zastępczych, 112 dzieci przebywało w niezawodowych rodzinach zastępczych, 10 dzieci przebywało w zawodowych rodzinach zastępczych, 20 dzieci przebywało w zawodowej rodzinie zastępczej pełniącej funkcję pogotowia rodzinnego, 45 dzieci w rodzinnych domach dziecka.

W 2019 roku na terenie innych powiatów przebywało w rodzinach zastępczych 37 dzieci z powiatu wołomińskiego, za które na podstawie porozumień powiat wołomiński zwracał koszty utrzymania dzieci. Natomiast na terenie powiatu wołomińskiego w rodzinach zastępczych przebywało 76 dzieci z innych powiatów, za które na podstawie porozumień powiaty zwracały koszty utrzymania dzieci.

W 2019r. powstało 15 rodzin zastępczych spokrewnionych, 20 rodzin zastępczych niezawodowych. Zostały zawarte 2 umowy o pracę z rodzinami zastępczymi zawodowymi i 1 umowa o pracę z rodzinnym domem dziecka. W rodzinach zastępczych spokrewnionych zostało umieszczonych 22 dzieci, w rodzinach zastępczych niezawodowych 25 dzieci, w rodzinach zastępczych zawodowych 5 dzieci. Rozwiązanych lub zakończonych w okresie sprawozdawczym zostało 32 rodziny zastępcze. 20 rodzin zastępczych spokrewnionych i 12 rodzin zastępczych niezawodowych

Największa liczba rodzin zastępczych funkcjonowała na terenie gminy Wołomin 54 rodziny, 33 rodziny zastępcze na terenie gminy Marek, 28 na terenie gminy Żąbki i 27 na terenie gminy Radzymin. Gminami, w których zamieszkiwało najmniej rodzin zastępczych są Strachówka 3 rodziny zastępcze, po 9 rodzin w gminie Dąbrówka i Jadów, 12 rodzin zastępczych w gminie Poświętne.

Tabela 17 - Informacja dot. liczby rodzin zastępczych i dzieci w poszczególnych gminach w 2019 r.

Lp.	Gmina	Liczba rodzin	Liczba dzieci	Typ rodziny	Liczba rodzin	Liczba dzieci
1	Dąbrówka	9	14	spokrewniona	7	9
				niezawodowa	1	1
				rodzinny dom dziecka	1	4
2	Jadów	9	11	spokrewniona	5	6
				niezawodowa	4	5
3	Klembów	13	23	spokrewniona	6	6
				niezawodowa	5	6
				rodzinny dom dziecka	1	8
				zawodowa	1	3
4	Kobylka	16	22	spokrewniona	7	8
				niezawodowa	8	11
				zawodowa	1	3
5	Marki	33	43	spokrewniona	18	25
				niezawodowa	15	18
6	Poświętne	12	15	spokrewniona	7	8
				niezawodowa	5	7
7	Radzymin	27	61	pogotowie	1	20
				spokrewniona	13	16
				niezawodowa	12	16
				rodzinny dom dziecka	1	9
8	Strachówka	3	4	spokrewniona	2	3
				niezawodowa	1	1
9	Tłuszcz	14	20	spokrewniona	10	13
				niezawodowa	4	7
10	Wołomin	54	88	spokrewniona	34	45
				niezawodowa	16	17
				rodzinny dom dziecka	3	24
				zawodowa	1	2
11	Ząbki	28	37	spokrewniona	17	22
				niezawodowa	10	13
				zawodowa	1	2
12	Zielonka	15	19	spokrewniona	8	9
				niezawodowa	7	10
Ogółem		233	357	ogółem	233	357

Źródło: Sprawozdanie Organizatora rodzinnej pieczy zastępczej za 2019 r.

Rodziny zastępcze będące pod opieką PCPR otrzymują wszechstronną pomoc w postaci opieki pracownika socjalnego, koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej oraz pomocy pedagogicznej i psychologicznej w ramach poradnictwa rodzinnego. Rodziny zastępcze i rodzinne domy dziecka obejmuje się, na ich wniosek, opieką koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej. Koordynator wspiera rodzinę zastępczą m. in. poprzez stały kontakt, pomoc w sprawach urzędowych, pomoc w diagnozowaniu trudności i ich rozwiązaniu, pomoc w nawiązywaniu kontaktu pomiędzy rodzinami zastępczymi, pomoc w dostępie do specjalistycznego wsparcia, wsparcie pełnoletnich wychowanków w procesie usamodzielniania. Podczas wizyt w środowisku koordynatorzy i pracownicy socjalni dokonują oceny funkcjonowania rodzin zastępczych pod względem właściwego sprawowania opieki nad dziećmi i ich wydolności wychowawczych. W roku 2019 zespół rodzinnej pieczy zastępczej składał się z 12 osób, w tym 7 koordynatorów. Opieką koordynatorów objętych było 161 rodzin, sporządzono 301 indywidualnych planów pomocy dziecku.

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w 2019 r. otrzymało od Wojewody Mazowieckiego środki finansowe w ramach Programu asystent rodziny i koordynator rodzinnej pieczy zastępczej w formie dotacji celowej w wysokości: 107 661zł na dofinansowanie kosztów zatrudnienia koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej.

Rodziny zastępcze będące pod opieką PCPR otrzymują wszechstronną pomoc pedagogiczną, psychologiczną, prawną w ramach poradnictwa rodzinnego a także możliwość skorzystania z pomocy psychiatry. W roku 2019 Specjalistyczna Poradnia Rodzinna przy Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie objęła pomocą psychologiczną 61 rodziny zastępcze.

Odbyło się 314 spotkań z psychologiem i prawnikiem:

- prowadzono 5 długoterminowych psychoterapii dzieci z rodzin zastępczych, co stanowi 43 sesje terapeutycznych,

- konsultacjami psychologicznymi objęto 21 dzieci z rodzin zastępczych, co stanowi 65 spotkań konsultacyjnych,
- objęto również 56 rodzin (94 osoby, 159 spotkania diagnostyczne) badaniami na posiadanie predyspozycji i motywacji do pełnienia funkcji rodziny zastępczej, badania były sporządzone na potrzeby opinii organizatora rodzinnej pieczy zastępczej dot. kandydatów na rodziny zastępcze bądź na potrzeby sądu,
- przeprowadzono 12 diagnoz psychofizycznych dzieci oraz odbyło się 50 spotkań diagnostycznych,
- udzielono 5 osobom z rodzin zastępczych porad prawnych, odbyło się 7 spotkań z prawnikiem.

Pełnoletnim wychowankom rodzinnych i instytucjonalnych form pieczy zastępczej, została udzielona pomoc w usamodzielnieniu i wydatkowaniu pomocy rzeczowej z tytułu zagospodarowania. Koordynatorzy i pracownicy socjalni pomagali w procesie usamodzielniania poprzez wspieranie i nadzór działań zaplanowanych w programie usamodzielnienia.

Mieszkania chronione treningowe to forma świadczenia pomocy społecznej zorganizowanej dla osób usamodzielnianych opuszczających pieczę zastępczą, mająca na celu przygotowanie tych osób pod opieką specjalistów do prowadzenia samodzielnego życia. Mieszkanie chronione treningowe zapewnia warunki samodzielnego funkcjonowania w środowisku oraz w integracji ze społecznością lokalną.

Mieszkania chronione treningowe funkcjonują w Wołominie przy Zespole Szkół przy ul. Legionów 85 – usytuowane są w części po dawnym internacie. Miejsce w mieszkaniu chronionym przyznaje się osobie usamodzielnianej, wobec której ciąży ustawowy obowiązek pomocy w uzyskaniu odpowiednich warunków mieszkaniowych. Miejsce w mieszkaniu chronionym może być przyznane osobie, która osiągnęła pełnoletniość w pieczy zastępczej. Pobyt w mieszkaniu chronionym treningowym:

- umożliwia przygotowanie się użytkowników do pełnej samodzielności poprzez doskonalenie umiejętności prowadzenia samodzielnego gospodarstwa domowego, radzenia sobie z problemami życia codziennego;
- stwarza możliwość do nabycia umiejętności samodzielnego rozwiązywania trudności życiowych, rodzinnych (w tym utrzymywania więzi rodzinnych), emocjonalnych itp. przy wsparciu pracownika socjalnego, opiekuna usamodzielnia i innych specjalistów;
- uczy ponoszenia konsekwencji za własne decyzje, umożliwia rozwijanie i utrwalanie poczucia odpowiedzialności za siebie i swoje własne życie oraz nabycie umiejętności realnego postrzegania rzeczywistości;
- uczy pozyskiwania samodzielnego mieszkania;
- stwarza możliwość w zakresie uzyskania wykształcenia, zdobycia kwalifikacji zawodowych, poszukiwania pracy poprzez rozwój umiejętności prawidłowego wchodzenia w relacje społeczne;
- pomaga w integracji ze środowiskiem poprzez rozwój umiejętności prawidłowego wchodzenia w relacje społeczne.

W roku 2019 r. w mieszkaniu chronionym treningowym mieszkało 5 osób.

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, systematycznie od kilkunastu lat prowadzi nabór kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej zawodowej, rodziny zastępczej niezawodowej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka oraz szkoli w/w kandydatów, a następnie zgodnie z ustawą dokonuje ich kwalifikacji.

Pracownicy Organizatora rodzinnej pieczy zastępczej w Wołominie szkolą rodziny zastępcze programem dla kandydatów na opiekunów zastępczych i rodziców adopcyjnych PRIDE (program zatwierdzony jest decyzją Minister Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej nr 8/2018/RZ z dnia 30 lipca 2018 roku).

W 2019 roku odbyło się szkolenie XXVI grupy PRIDE. Szkolenie trwało od 18.01.2019r. do 08.05.2019 r. W szkoleniu XXVI grupy brało udział 14 osób, w tym 2 osoby samotne, (jedna już pełniąca funkcję

rodziny zastępczej) i 6 małżeństw (4 będące niezawodową rodziną zastępczą, które zostały zobowiązane do odbycia szkolenia przez sąd rodzinny). Pozostałe 2 rodziny to kandydaci na rodziny zastępcze. Po ukończeniu szkolenia, odbyciu praktyk oraz skompletowaniu niezbędnych dokumentów i po przejściu badań psychologicznych dotyczących predyspozycji i motywacji do bycia rodziną zastępczą, komisja kwalifikacyjna przeprowadziła postępowanie kwalifikacyjne do uzyskania zaświadczenia do pełnienia funkcji rodziny zastępczej niezawodowej. Zaświadczenia uzyskały 4 osoby.

Łącznie w 2019 roku wydano 14 świadectw i 14 zaświadczeń kwalifikacyjnych. Od 08.10.2019 roku do 21.01.2020 roku odbyło się szkolenie XXVII grupy, na które zostało skierowanych 12 osób, z czego szkolenie rozpoczęło 10 osób. Koniec szkolenia przypadł na styczeń 2020 r., po tym czasie zostaną wydane świadectwa uczestnictwa i po złożeniu stosownych wniosków rozpocznie się proces kwalifikacji dla kandydatów na rodziny zastępcze.

Przeprowadzane są również szkolenia, warsztaty, konferencje i spotkania o charakterze integracyjnym dla istniejących rodzin zastępczych.

W dniach 18 i 25.11.2019 r. odbyły się dwudniowe warsztaty skierowane do opiekunów zastępczych pod tytułem „Wystarczająco dobry rodzic/opiekun”. Celem warsztatów było poszerzenie wiedzy i doświadczenia na temat więzi poprzez lepsze rozpoznawanie własnych emocji i radzenia sobie z nimi oraz identyfikowanie potrzeb. Zwiększenie pewności siebie w roli opiekuna poprzez pogłębienie świadomości własnych mocnych stron. Zwiększenie kompetencji w zakresie aktywności na rzecz nawiązywania i podtrzymywania relacji z dziećmi. Warsztaty trwały łącznie 14 godzin i uczestniczyło w nich 15 osób. Prowadzone były przez specjalistów Stowarzyszenia OPTA i Stowarzyszenie Niebieska linia.

W dniu 07.12.2019 r. w ramach „Mikołajek”, odbyły się warsztaty dla dzieci z pieczy zastępczej pod tytułem „Boże Narodzenie w Europie”. W ramach warsztatów przeprowadzona była pogadanka, quiz dla dzieci związany z obchodzeniem świąt Bożego Narodzenia w różnych częściach Europy. Dzieci podczas warsztatów robiły różne ozdoby świąteczne a także były przeprowadzone zabawy sensoryczne i różne aktywności ruchowe. Zabawy i działania były dostosowane do wieku dzieci. W warsztatach wzięło udział około 90 dzieci.

W 2019 r. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie było współorganizatorem Powiatowego Pikniku Rodzinnego, który odbył się w dniu 09.06.2019 r. Przez szereg działań artystycznych i sportowych zapewniono mieszkańcom Powiatu Wołomińskiego możliwość relaksu na świeżym powietrzu, promując aktywny wypoczynek, stworzono możliwość do integracji. Wspólna aktywność fizyczna w rodzinie, wspólne wzory spędzania wolnego czasu, podnoszą jakość życia i poprawiają atmosferę w rodzinie, a co ważne, sprzyjają kształtowaniu się integracji społecznej środowiska społeczności lokalnej. Promowano ideę rodzicielstwa zastępczego.

Organizator Rodzinnej Pieczy Zastępczej rozdał 245 paczek świątecznych ze słodyczami dla wychowanków rodzinnej pieczy zastępczej z okazji Świąt Bożego Narodzenia.

Rada Powiatu Wołomińskiego Uchwałą nr XI-112/2019 z dnia 29.08.2019 r. wyraziła zgodę na przystąpienie powiatu wołomińskiego do realizacji projektu współfinansowanego z Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach Osi Projektowej IX „Wspieranie włączenia społecznego i walka z ubóstwem, Działanie 9.1 Aktywizacja społeczno-zawodowa osób wykluczonych i przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu, Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Mazowieckiego na lata 2014-2020. Realizatorem Projektu „O! Tworzymy Twoją Przyszłość” jest Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Wołominie, działania zaplanowano na okres od VII 2019 r. do VII 2021 r., jego ogólna wartość wynosi 839.986,37 zł – dofinansowanie z UE 671 986.37 zł (w tym wkład własny w wysokości 20% wartości całego projektu, tj. kwotę 168.000,00 zł).

Głównym celem projektu jest aktywizacja społeczna, życiowa i zawodowa 60 osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, zamieszkających na terenie powiatu wołomińskiego, w tym młodzież przebywająca w pieczy zastępczej (38 osób). Projekt jest realizowany w partnerstwie z Gminą Wołomin oraz Gminą Marki.

W 2019 r. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Wołominie prowadziło działania przygotowujące do realizacji projektu „O! Tworzymy Twoją Przyszłość” m.in. zostali zrekrutowani beneficjenci projektu. Rozpoczęto realizację indywidualnych spotkań z psychologiem oraz doradcą zawodowym w celu sprecyzowania potrzeb uczestników, w zaplanowanych zajęciach w Projekcie. Wsparcie będzie odbywać się na podstawie ścieżki reintegracji stworzonej indywidualnie dla każdej osoby (indywidualna diagnoza potrzeb i potencjału uczestników) z uwzględnieniem diagnozy sytuacji problemowej lub zagrożenia sytuacją problemową, zasobów, potencjału, predyspozycji, potrzeb. Uczestnikom projektu zaoferowano: trening kompetencji życiowych, trening kompetencji społecznych, trening kompetencji osobistych, trening motywacji, poradnictwo psychologiczne, trening pracy, kursy zawodowe, warsztaty ekonomii społecznej, indywidualne doradztwo zawodowe, kursy i szkolenia, warsztaty terapeutyczne, zajęcia psychoruchowe.

Organizator rodzinnej pieczy zastępczej współpracował w realizacji swoich zadań między innymi z Sądem Rejonowym w Wołominie wydział rodzinny i nieletnich, odbywały się indywidualne spotkania lub konsultacje z kuratorami zawodowymi i społecznymi, oraz z Wojewódzkim Ośrodkiem Adopcyjnym. W ramach współpracy odbywały się cykliczne spotkania z asystentami rodziny, pracownikami socjalnymi lub innymi specjalistami z OPS, z którymi pracownicy organizatora rodzinnej pieczy zastępczej ściśle współpracują na bieżąco.

Rodziny zastępcze i usamodzielniani wychowankowie rodzin zastępczych i placówek otrzymują wsparcie finansowe. W 2019 r. ze środków własnych powiatu na świadczenia pieniężne wydatkowano następujące środki (dotyczy wszystkich dzieci, za które powiat wołomiński zobowiązany jest ponosić wydatki):

- 1) świadczenie na pokrycie kosztów utrzymania dziecka umieszczonego w rodzinnej pieczy zastępczej - 2.746.130 zł;
- 2) dodatek z tytułu niepełnosprawności dziecka - 71.159 zł;
- 3) świadczenie jednorazowe na pokrycie niezbędnych kosztów związanych z potrzebami przyjmowanego dziecka - 61.984 zł (maks. kwota 2.000 zł);
- 4) dofinansowanie do wypoczynku dziecka poza miejscem zamieszkania - 34.389 zł;
- 5) świadczenie jednorazowe lub okresowe na pokrycie kosztów związanych z wystąpieniem zdarzeń losowych lub innych zdarzeń, mających wpływ na jakość sprawowanej opieki - 3.000 zł;
- 6) dofinansowanie do utrzymania lokalu mieszkalnego dla rodzin zastępczych zawodowych oraz prowadzących rodzinne domy dziecka - 235.660 zł;
- 7) pomoc dla osób usamodzielnianych z rodzinnej pieczy zastępczej, z tego:
 - na kontynuowanie nauki - 187.172 zł;
 - na usamodzielnienie - 27.757 zł;
 - na zagospodarowanie - 54.351 zł.
- 8) pomoc dla osób usamodzielnianych z instytucjonalnej pieczy zastępczej, z tego:
 - na kontynuowanie nauki - 54.341 zł;
 - na usamodzielnienie - 20.817 zł;
 - na zagospodarowanie - 14.823 zł.

Od 01.04.2016 r. – dodatek wychowawczy (w wysokości świadczenia wychowawczego) przyznawany był rodzinom zastępczym i prowadzącym rodzinne domy dziecka, a w przypadku placówek opiekuńczo-wychowawczych typu rodzinnego przyznawany był dodatek do zryczałtowanej kwoty, o którym mowa w art. 115 ust. 2a ustawy z dnia 09.06.2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Od 01.07.2019 r. dodatkowe wsparcie na dziecko w postaci dodatku w wysokości świadczenia wychowawczego otrzymują także placówki opiekuńczo-wychowawcze typu socjalizacyjnego, placówki opiekuńczo-wychowawcze typu interwencyjnego, placówki opiekuńczo-wychowawcze typu

specjalistyczno-terapeutycznego, regionalne placówki opiekuńczo-terapeutyczne oraz interwencyjne ośrodki preadopcyjne. Na wzór rozwiązania obowiązującego w placówce opiekuńczo-wychowawczej typu rodzinnego przyjęto zasadę, że dodatek przyznaje się na wniosek dyrektora placówki składany do powiatowego centrum pomocy rodzinie właściwego ze względu na miejsce położenia placówki. Dodatek ten, w szczególności, powinien być przeznaczony na rozwój zainteresowań wychowanków placówki oraz zwiększanie ich szans edukacyjnych i rozwojowych. W 2019 roku poniesiono następujące wydatki na świadczenia dla dzieci umieszczone w pieczy w związku z realizacją programu „500 plus” (bez kosztów obsługi):

- dodatek wychowawczy dla dzieci z rodzin przebywających w rodzinnej pieczy zastępczej - 1.468.415 zł
- dodatek do zryczałtowanej kwoty dla dzieci w placówkach opiekuńczo-wychowawczych typu rodzinnego - 149.758 zł
- dodatek w wysokości świadczenia wychowawczego dla dzieci w placówkach opiekuńczo-wychowawczych typu socjalizacyjnego - 66.582 zł.

Świadczenie "Dobry start" w wysokości 300 zł przysługuje na dziecko do 20 roku życia oraz do 24 roku życia w przypadku dzieci legitymujących się orzeczeniem o niepełnosprawności, umieszczone w rodzinnej lub instytucjonalnej pieczy zastępczej, niezależnie od dochodu na rozpoczynający się rok szkolny w większości typów szkół. W 2019r. poniesiono następujące wydatki na świadczenie dobry start sfinansowane z dotacji celowej z budżetu państwa (bez kosztów obsługi):

- świadczenie dobry start dla dzieci w rodzinnej pieczy zastępczej – 63.600 zł;
- świadczenie dobry start dla dzieci w placówkach opiekuńczo wychowawczych - 13.800 zł;
- świadczenie dobry start dla osób usamodzielnianych - 2.100 zł.

Ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej nałożyła na gminy szereg zadań mających na celu rozwój działań na rzecz rodziny poprzez wzmacnianie jej roli i funkcji oraz zapobieganie powstawaniu sytuacji kryzysowych, a także przeciwdziałanie marginalizacji i degradacji społecznej. Ta wieloaspektowa praca z rodziną naturalną ma służyć ochronie odpowiedniego poziomu życia oraz ograniczyć umieszczanie dzieci w rodzinach zastępczych lub w placówkach opiekuńczo-wychowawczych.

Jednym z głównych rozwiązań wspierających rodziny z problemami opiekuńczo-wychowawczymi w ramach ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej jest zatrudnienie **asystenta rodziny**. Zadaniem asystenta jest doprowadzenie do osiągnięcia podstawowej stabilizacji życiowej rodziny tak, aby nie dopuścić do umieszczania dzieci poza rodziną w placówkach lub rodzinach zastępczych. Jeśli dzieci znajdują się pod pieczę zastępczą, rolą asystenta jest działania na rzecz ich jak najszybszego powrotu do rodziny. Rola asystenta rodziny polega na całościowym wspieraniu rodziny wychowującej dzieci zagrożone wykluczeniem społecznym, poprzez zmianę stosunku osób w rodzinie do własnej sprawności, podniesienie ich samooceny, a także pomoc w wykonywaniu najprostszych czynności, składających się na proces prowadzenia gospodarstwa domowego. Działania asystenta rodziny mają wspomagać rozwój kompetencji wszystkich członków rodziny tj. rodziców, dzieci, czemu służy indywidualne podejście do rodziny i jej problemów. Należy podkreślić, że asystent rodziny nie przejmuje działań za rodzinę, jedynie wspiera ją w wykonywaniu określonych obowiązków jak i również w podjętych działaniach, pokazuje, jakie efekty przyniesie ich praca oraz ukierunkowuje te działania w taki sposób, aby przyniosły zamierzone efekty.

W ośrodkach pomocy społecznej w przypadku powzięcia informacji o rodzinie przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych, zlecane jest przeprowadzenie wywiadu środowiskowego. Jeśli wywiad środowiskowy potwierdzi występowanie trudności, rodzina może otrzymać wsparcie w postaci asystenta rodziny. Asystent rodziny pracuje z rodziną w oparciu o plan pracy z rodziną. Współpraca z rodziną jest długofalowa, w zależności od potrzeb rodziny. W przypadku

braku współpracy rodziny w realizacji planu pracy możliwe jest podjęcie decyzji o wcześniejszym zakończeniu pracy asystenta.

Liczba rodzin, z którymi jeden asystent rodziny może w tym samym czasie prowadzić pracę, jest uzależniona od stopnia trudności wykonywanych zadań, jednak nie może przekraczać 15.

Szczegółowe zadania asystenta określa art. 15 ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

Poniżej prezentujemy w formie tabelarycznej dane dot. liczby asystentów rodziny i liczby rodzin objętych pracą asystenta.

Tabela 18 - Liczba asystentów rodziny.

Gmina	Liczba asystentów rodziny				
	Rok 2015	Rok 2016	Rok 2017	Rok 2018	Rok 2019
Jadów	1	1	1	1	0
Dąbrówka	1	1	1	1	2
Klembów	1	1	1	1	1
Strachówka	1	1	1	1	1
Poświętne	1	1	1	1	1
Tłuszcz	2	2	1	1	1
Radzymin	1	1	2	2	2
Zielonka	1	1	1	1	1
Marki	2	2	2	2	2
Kobyłka	1	1	1	1	1
Ząbki	1	1	1	1	1
Wołomin	2	2	2	2	3

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Ocen zasobów pomocy społecznej za 2019 r.

Tabela 19 - Liczba rodzin objętych pracą asystenta rodziny.

Gmina	Liczba rodzin objętych pracą asystenta rodziny				
	Rok 2015	Rok 2016	Rok 2017	Rok 2018	Rok 2019
Jadów	5	5	7	6	0
Dąbrówka	13	19	19	11	17
Klembów	9	8	12	12	9
Strachówka	4	5	5	4	4
Poświętne	12	16	14	12	12
Tłuszcz	23	18	12	22	16
Radzymin	12	23	23	24	30
Zielonka	9	9	9	9	10
Marki	7	21	38	35	22
Kobyłka	11	12	15	13	13
Ząbki	14	8	20	12	17
Wołomin	37	25	34	33	37

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Ocen zasobów pomocy społecznej za 2019 r.

Praca w celu powrotu dzieci do domów rodzinnych prowadzona była zarówno z rodzinami dzieci umieszczonych w placówkach opiekuńczo-wychowawczych jak też z rodzinami dzieci umieszczonych w rodzinach zastępczych. Były to spotkania, imprezy okolicznościowe, wsparcie w załatwianiu swoich codziennych spraw oraz sposobu ubiegania się o przepustki i codzienne kontakty z dziećmi oraz powrót ich dzieci do domu. Rodzice w placówce otrzymują wsparcie pedagogiczne i psychologiczne. Współpraca z rodzicami układa się różnorako; często zauważalne są pozytywne efekty pracy, jednakże zdarzają się również porażki. Niestety niewielka liczba rodziców zaangażowana jest w powrót dzieci do domu. Częściej zdarza się, że po umieszczeniu dziecka, rodzice angażują się na krótko i ciężko jest podjąć z nimi współpracę. W większości przypadków niewydolność wychowawcza rodziców, choroba, niezaradność życiowa, pomimo zaangażowania szeregu osób stoją na przeszkodzie powrotu dzieci do rodziny.

2. Cel 2. Organizacja specjalistycznego poradnictwa, blisko miejsca zamieszkania, dla rodzin w trudnej sytuacji.

Działania

1) Utworzenie powiatowej sieci poradnictwa rodzinnego. Punkty poradnictwa w każdej gminie.

Koordynator: WOZ

Współrealizatorzy: PCPR; PP-P; POIK; OPS-y; organizacje pozarządowe

Realizacja: 2017 – 2018

Poradnictwo specjalistyczne organizowane i prowadzone jest na podstawie art. 19 ust. 2 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t. j. Dz. U. z 2019 r. poz. 1507, z późn. zm.). Zadanie to należy do zadań własnych powiatu. Poradnictwo specjalistyczne, w szczególności prawne, psychologiczne i rodzinne jest świadczone osobom i rodzinom, które mają trudności lub wykazują potrzebę wsparcia w rozwiązywaniu swoich problemów życiowych, bez względu na posiadany dochód. Poradnictwo prawne realizuje się poprzez udzielanie informacji o obowiązujących przepisach z zakresu prawa rodzinnego i opiekuńczego, zabezpieczenia społecznego, ochrony praw lokatorów. Poradnictwo psychologiczne realizuje się poprzez procesy diagnozowania, profilaktyki i terapii. Poradnictwo rodzinne obejmuje problemy funkcjonowania rodziny, w tym problemy opieki nad osobą niepełnosprawną, a także terapię rodzinną.

W 2019 r. powiatową sieć specjalistycznego poradnictwa rodzinnego tworzyły: Specjalistyczna Poradnia Rodzinna przy Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Wołominie (działa nieprzerwanie od kwietnia 2001r.), Powiatowy Ośrodek Interwencji Kryzysowej w Zielonce; Punkt Specjalistycznego Poradnictwa w Tłuszczu (obejmujący zasięgiem Jadów, Strachówkę, Tłuszcz), Punkt Specjalistycznego Poradnictwa w Radzyminie (obejmujący zasięgiem gminy Dąbrówka, Klembów, Radzymin), Punkt Specjalistycznego Poradnictwa w Wołominie (obejmujący zasięgiem gminy Kobyłka, Poświętne, Wołomin), Punkt Specjalistycznego Poradnictwa w Ząbkach (obejmujący zasięgiem gminy Marki, Ząbki, Zielonka).

Zarówno Specjalistyczna Poradnia Rodzinna działająca przy Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Wołominie jak i Powiatowy Ośrodek Interwencji Kryzysowej w Zielonce, zostały wpisane do Rejestru Jednostek Specjalistycznego Poradnictwa Rodzinnego Województwa Mazowieckiego.

W 2019 r. ogłoszono konkursy ofert, których celem było prowadzenie powiatowej sieci punktów bezpłatnego, specjalistycznego poradnictwa dla osób i rodzin przez organizacje pozarządowe. Powiat Wołomiński w 2019 roku zlecił organizowanie i prowadzenie czterech Punktów specjalistycznego poradnictwa rodzinnego. Punkty w Radzyminie, Tłuszczu i Wołominie prowadzone były przez Lokalną Grupę Działania „Równiny Wołomińskiej” z Tłuszcza, a punkt w Ząbkach przez Stowarzyszenie PRO-Pracownik Rozwoju Osobowości z Ząbek.

W ramach realizacji postanowień ustawy o nieodpłatnej pomocy prawnej, nieodpłatnym poradnictwie obywatelskim oraz edukacji prawnej powierzono Fundacji „Spektrum” z Wołomina realizację zadania polegającego na prowadzeniu 3 punktów nieodpłatnej pomocy prawnej. W ramach projektu udzielono 630 porad (na terenie 5 gmin powiatu wołomińskiego).

W roku 2019 w ramach Specjalistycznej Poradni Rodzinnej przy Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Wołominie odbyło się 3265 spotkań psychologów z osobami korzystającymi z różnych form pomocy oferowanych przez Poradnię. Dostępność Poradni w roku 2019 r. szacowana jest na 6163 godzin pracy różnych form działalności, zarówno psychologicznej jak i prawniczej.

W 2019 roku z konsultacji psychologicznych skorzystało 311 osób podczas 722 spotkań. Ponadto z pomocy psychologicznej (psychoterapii oraz wsparcia psychologicznego) skorzystało 120 osoby co stanowi 2334 spotkania.

W procesie diagnostycznym rodzin zastępczych objęto 53 rodziny badaniami na posiadanie motywacji i predyspozycji do zostania rodziną zastępczą (102 osoby). Przeprowadzono również 13

diagnoz psychofizycznych dzieci będących w różnych formach pieczy zastępczej. Diagnostyka rodzin zastępczych w tym diagnozy psychofizyczne stanowią 209 spotkań.

Do głównych aktywności Specjalistycznej Poradni Rodzinnej przy Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Wołominie możemy zaliczyć: konsultacje, diagnostykę, wsparcie, psychoterapię, terapię rodzinną, porady wychowawcze, interwencje kryzysowe, badania na motywację i predyspozycję do zostania rodziną zastępczą, diagnozy psychofizyczne dzieci objętych pieczą zastępczą, konsultacje prawne.

Specjalistyczna Poradnia Rodzinna przy Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Wołominie w 2019 r. prowadziła program całodobowych dyżurów psychologicznych w ramach sytuacji kryzysowych na terenie powiatu. W ramach tej aktywności odbyło się 12 interwencji kryzysowych na terenie powiatu. W interwencjach brał udział zespół psychologów z poradni. W ramach poradni prowadzona jest również bezpłatna pomoc prawna. W 2019 r. udzielano porad prawnych oraz sporządzano pisma procesowe, nieprocesowe i administracyjne. Większość spraw dotyczyła: prawa rodzinnego, prawa cywilnego, prawa karnego, postępowania administracyjnego, prawa pracy. Pomoc prawna zawierała przede wszystkim informację o istniejącym stanie prawnym, wskazanie sposobów załatwienia danej sprawy, wskazanie instytucji, do których należy się zwrócić oraz ewentualnie zredagowanie pisma. Prawnik w 2019 r. udzielił 350 porad, dostępny był w wymiarze 205 godzin.

Specjalistyczne poradnictwo rodzinne świadczy również Powiatowy Ośrodek Interwencji Kryzysowej w Zielonce. W 2019 r. poradnictwo obejmowało konsultacje indywidualne, psychoterapię indywidualną, psychoterapię rodzinną, wsparcie psychologiczne, porady wychowawcze dla rodziców, porady prawne, mediacje, konsultacje psychologiczne dla par, zajęcia korekcyjno-edukacyjne dla osób stosujących przemoc, porady pracownika socjalnego, warsztaty tematyczne. W 2019 roku w POIK odbyło się w sumie 1470 spotkań z psychologiem, psychoterapeutami, prawnikiem, pedagogiem, mediatorem oraz pracownikiem socjalnym. Konsultacje indywidualne u specjalistów dotyczyły: występowania przemocy w rodzinie, różnego rodzaju konfliktów, w tym małżeńskich, około rozwodowych, trudności życiowych, wsparcia w sytuacji żałoby, osierocenia, bezradność, trudności szkolnych i wychowawczych, zdarzeń losowych, problemów samobójstwa oraz zaburzeń seksualnych. Celem konsultacji dla par było między innymi pogłębienie relacji z partnerem, wzajemne poznanie swoich mocnych stron, nauka radzenia sobie z rozwiązywaniem trudności. Psycholog dziecięcy, poza pracą z dzieckiem, podczas konsultacji zajmowała się również oceną kompetencji rodzicielskich oraz zwracał uwagę na środowisko, w którym funkcjonuje dziecko. Pomoc prawna polegała na przygotowywaniu pism w sprawach: o eksmisję, pozwy o rozwód, wnioski o ograniczenie władzy rodzicielskiej, ustalenie opieki nad dziećmi, rozdzielenia majątkowej. W Ośrodku Interwencji Kryzysowej prowadzona jest także terapia rodzinna.

W ramach zadania „Organizacja i prowadzenie specjalistycznego poradnictwa rodzinnego” (na terenie 12 gmin powiatu wołomińskiego) udzielono porad w zakresie doradztwa psychologicznego, pedagogicznego oraz socjalnego około 718 osobom. Mieszkańcy powiatu mogli w Punktach specjalistycznego poradnictwa rodzinnego, w Radzyminie, Tłuszczu, Wołominie i Ząbkach, zasięgnąć bezpłatnie poradnictwa: pedagogicznego, psychologicznego, socjalnego. Specjaliści w punktach przyjmowali po uprzednim zgłoszeniu telefonicznym, osobistym lub mailowym. Istniała możliwość umówienia wizyty specjalisty w miejscu zamieszkania osoby zainteresowanej. Punkty zlokalizowane były niezależnie, w miarę możliwości poza lokalami urzędów administracji publicznej. Podmioty prowadzące punkt poradnictwa prowadziły stronę internetową punktu zawierającą szczegółową informację o punkcie (m.in. lokalizacja, harmonogram działań, zakres świadczonych usług).

Specjaliści udzielający porad lub prowadzący terapię posiadali odpowiednie kwalifikacje i doświadczenie zawodowe: psychologa, pedagoga, pracownika socjalnego, prawnika lub inne specjalistyczne odpowiadające rodzajowi i zakresowi udzielanych świadczeń.

Mieszkańcy powiatu mają możliwość skorzystania z bezpłatnej pomocy specjalistów z Powiatowego Ośrodka Interwencji Kryzysowej w Zielonce, Specjalistycznej Poradni Rodzinnej przy Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie, ośrodków pomocy społecznej oraz innych instytucji i organizacji pozarządowych działających na terenie powiatu wołomińskiego. Na stronie internetowej powiatu wołomińskiego zamieszczono listę jednostek nieodpłatnego poradnictwa. Lista zawiera dane jednostek nieodpłatnego poradnictwa uporządkowane według tematyki poradnictwa: rodzinnego, psychologicznego, pedagogicznego, z zakresu pomocy społecznej, w sprawie rozwiązywania problemów alkoholowych i innych uzależnień, w sprawie przeciwdziałania przemocy w rodzinie, w ramach interwencji kryzysowej, dla osób bezrobotnych, dla osób pokrzywdzonych przestępstwem; z zakresu praw: konsumentów, dziecka, pacjenta, ubezpieczeń społecznych, prawa pracy, prawa podatkowego; dla osób w sporze z podmiotami rynku finansowego;

Lista obejmuje zarówno jednostki publiczne, jednostki niepubliczne działające na zlecenie oraz jednostki prowadzące działalność pożytku publicznego działających na zlecenie, którym powierzono zadania z zakresu poradnictwa specjalistycznego na podstawie odrębnych przepisów. Dane obejmują informacje o zakresie poradnictwa, kryteriach dostępu do usługi, nazwie jednostek, adresach i danych kontaktowych, w tym stronach internetowych i numerach telefonów, dniach i godzinach działalności oraz kryteria dostępu do usługi.

Lista zawiera także wykaz krajowych infolinii tematycznych i innych form porad świadczonych za pośrednictwem komunikacji elektronicznej jako form poradnictwa również łatwo dostępnego dla mieszkańców powiatu.

Działania

2) Organizacja grup terapeutycznych, grup wsparcia dla rodzin.

Koordynator: POIK

Współrealizatorzy: WOZ; PCPR; PP-P; OPS-y

Realizacja: 2017 – 2018

W 2019 roku Powiatowy Ośrodek Interwencji Kryzysowej kontynuował program korekcyjno-edukacyjny dla sprawców przemocy w rodzinie wg. Modelu Duluth. Realizacja programu odbywa się w systemie otwartym, czyli w trakcie trwania programu mogą dołączyć nowi uczestnicy, przechodzący po kolei wszystkie sesje.

Tabela 20 Program korekcyjno-edukacyjny dla sprawców przemocy

Rok	Liczba zgłoszonych osób	Liczba indywidualnych konsultacji do programu	Liczba osób zakwalifikowanych	Liczba osób, które ukończyły program w 2019 r.
2019	23	37	18	3

Źródło: Dane Powiatowego Ośrodka Interwencji Kryzysowej w Zielonce

Podstawowym celem programu było powstrzymanie sprawców i zakończenie przemocy w rodzinie. Oddziaływania korekcyjno-edukacyjne wobec sprawców przemocy w rodzinie prowadzone były w formie działań psychologicznych, edukacyjnych i socjalizacyjnych, ukierunkowanych na zmianę zachowania i postawy osób stosujących przemoc.

Powiatowy Ośrodek Interwencji Kryzysowej zorganizował dwie edycje warsztatów wychowawczych prowadzony przez psychologa dziecięcego. Pierwsza edycja trwała od 30.09.2019 r. do 21.10.2019 r. (wzięło udział 10 osób), druga edycja od 21.11.2019 r. do 19.12.2019 r. (wzięło udział 8 osób). Tematy poruszane na warsztatach to między innymi: **charakterystyka okresu dorastania młodego człowieka, rola komunikacji w relacjach**, potrzeby emocjonalne każdego człowieka, rola emocji w życiu człowieka (w tym głównie złość), jak przetrwać błędne koło złości, granice w wychowaniu, postawy rodzicielskie, motywowanie dziecka do współpracy.

Poradnia Psychologiczno- Pedagogiczna w Wołominie kontynuowała prowadzenie grupy wsparcia dla rodzin zastępczych z terenu powiatu wołomińskiego, odbyło się 8 spotkań, w których uczestniczyło po 9 osób.

3. Cel 3. Rozbudowa systemu wsparcia rodziny, dzieci i młodzieży.

Działania

1) *Analiza założeń i efektów realizacji gminnych i powiatowego Programu polityki prorodzinnej.*

2) *Opracowanie Powiatowego Programu Polityki Rodzinnej*

Koordynator: PCPR

Współrealizator: WOZ, POIK, PP-P, OPS-y

Realizacja: 2017 - 2021

W dniu 27 września 2012 r. Uchwałą Nr XXI-235/2012 Rada Powiatu Wołomińskiego uchwaliła Program Polityki Prorodzinnej w Powiecie Wołomińskim „TAKrodzina.pl”. Wykonanie uchwały powierzono Zarządowi Powiatu, zobowiązując do uwzględniania postanowień Programu w projektach budżetu Powiatu Wołomińskiego. Między innymi, na podstawie tego Programu Rada Powiatu Wołomińskiego przyjęła uchwałę nr XXIII-259/2012 z dnia 29.11.2012r. w sprawie wprowadzenia Programu Powiatowej Karty Rodziny TAKrodzina.pl, która została zmieniona uchwałą nr XV-170/2019 Rady Powiatu Wołomińskiego.

Obsługa realizacji zadań wynikających z Programu polityki prorodzinnej w ramach Programu Powiatowej Karty Rodziny TAKrodzina.pl prowadzona jest przez Wydział Zdrowia i Polityki Społecznej Starostwa. Treść programu znajduje się na stronie www.takrodzina.pl.

Głównym celem **Polityki Prorodzinnej w powiecie wołomińskim**, jest: **Tworzenie warunków do dbania o dobro, trwałość i wszechstronny rozwój rodziny, a także promowanie modelu rodziny z dziećmi i kształtowanie pozytywnego jej wizerunku. Do osiągnięcia celu głównego, posłużą cele szczegółowe:**

1. Wzrost społecznej świadomości roli trwałego małżeństwa i rodziny jako podstawy rozwoju społeczeństwa, dla realizacji którego posłużą następujące działania:
 - przeprowadzanie kampanii społecznej promującej rodzinę/macierzyństwo;
 - przeprowadzenie kampanii społecznej promującej rodzinę wielodzietną;
 - wspieranie poradnictwa i szkoleń dla rodzin i chcących założyć rodzinę;
 - opracowanie diagnozy sytuacji rodzin w Powiecie Wołomińskim;
 - wspieranie rozwoju organizacji społecznych stawiających sobie za cel dobro rodziny;
 - upowszechnianie informacji o instytucjach i formach pomocy wspierających rodzinę;
 - przeprowadzenie programu edukacyjnego dla uczniów szkół ponadgimnazjalnych pokazującego wartość rodziny i dziecka.
2. Tworzenie sprzyjających warunków dla rozwoju rodziny, dla realizacji którego posłużą następujące działania:
 - powołanie Rady ds. Rodziny w celu inicjowania i koordynacji współpracy lokalnych podmiotów działających na rzecz rodzin,
 - wspieranie prorodzinnych inicjatyw samorządów gminnych,
 - wprowadzenie Powiatowej Karty Rodziny,
 - uwzględnienie sytuacji rodzin w zadaniach realizowanych przez instytucje powiatowe,
 - organizowanie konkursu na najciekawsze inicjatywy lokalne dotyczące szeroko pojętych spraw związanych z rodziną,
 - promowanie prorodzinnych działań przedsiębiorców poprzez przeprowadzanie,
 - wspieranie aktywnych form spędzania czasu wolnego z rodziną.

W 2019 r. Wydział Ochrony Zdrowia i Polityki Społecznej kontynuował pracę nad tworzeniem dokumentu – Powiatowa Polityka Prorodzinna.

Działania

1) *Zwiększenie oferty informacji i pomocy prawnej, działań o charakterze edukacyjno-informacyjnym dla rodzin cudzoziemców w celu skutecznej integracji.*

Koordynator: PCPR

Współrealizator: WOZ

Realizacja: 2017 - 2021

Zgodnie z ustawą z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2019 r. poz. 1507 z późn. zm.) „cudzoziemcowi, który uzyskał w Rzeczypospolitej Polskiej status uchodźcy bądź ochronę uzupełniającą (...) udziela się pomocy mającej na celu wspieranie procesu jego integracji (...)”. Pomocy tej udziela Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w formie tzw. Indywidualnych Programów Integracji (IPI). Program taki może trwać maksymalnie 12 m-cy. Program IPI pisany jest przez realizatora programu-przedstawiciela PCPR w porozumieniu z cudzoziemcem i jego rodziną. Określa się w nim wysokość pomocy finansowej świadczonej przez Centrum oraz zakres i formę pozostałej pomocy socjalnej m.in.: opłacanie składki na powszechne ubezpieczenie zdrowotne, specjalistyczne poradnictwo psychologiczne i pedagogiczne, naukę języka polskiego na zorganizowanych kursach językowych, pomoc w znalezieniu mieszkania, pomoc w znalezieniu pracy, pomoc w wypełnianiu dokumentów, pomoc w znalezieniu lekarza pierwszego kontaktu.

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie monitoruje przez 12 miesięcy proces integracji poprzez spotkanie z uchodźcami w siedzibie Centrum (dwa razy w miesiącu) oraz wywiad środowiskowy w miejscu zamieszkania (min. 2 razy w roku).

W roku 2019 r. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie udzielało pomocy i wsparcia uchodźcom w formie realizacji 6 indywidualnych programów integracyjnych (IPI) z czego 4 IPI zostały zakończone Pomocą tut. Centrum w roku 2019 było objętych w sumie 6 rodzin cudzoziemców (14 osób).

Ośrodki Pomocy Społecznej w miarę potrzeb wspierają w integracji cudzoziemców, którzy uzyskali w Rzeczypospolitej Polskiej status uchodźcy, ochronę uzupełniającą lub zezwolenie na pobyt czasowy

4. Cel 4. Organizacja punktów terapii w sprawach opiekuńczo-wychowawczych dla rodzin i osób samotnie wychowujących dzieci

Działania

1. *Organizacja grup terapeutycznych, grup wsparcia dla rodzin i osób samotnie wychowujących dzieci na bazie punktów poradnictwa rodzinnego.*

Koordynator: PCPR

Współrealizator: PP-P, POIK

Realizacja: 2017 – 2019

Poradnictwo specjalistyczne, w szczególności prawne, psychologiczne i rodzinne, jest świadczone osobom i rodzinom, które mają trudności lub wykazują potrzebę wsparcia w rozwiązywaniu swoich problemów życiowych, bez względu na posiadany dochód. Powiatową sieć poradnictwa rodzinnego tworzyły

- Specjalistyczna Poradnia Rodzinna przy Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Wołominie;
- Powiatowy Ośrodek Interwencji Kryzysowej w Zielonce;
- Punkt Specjalistycznego Poradnictwa w Tłuszczu;
- Punkt Specjalistycznego Poradnictwa w Radzyminie;
- Punkt Specjalistycznego Poradnictwa w Wołominie;

- Punkt Specjalistycznego Poradnictwa w Ząbkach.

Mieszkańcy powiatu wołomińskiego mogą w wymienionych punktach zasięgnąć bezpłatnie poradnictwa: pedagogicznego, psychologicznego, prawnego, socjalnego, zawodowego.

Powiatowy Ośrodek Interwencji Kryzysowej w Zielonce zajmuje się przede wszystkim udzielaniem pomocy i wsparcia ofiarom przemocy domowej. Ośrodka skupia się na przeprowadzaniu interwencji kryzysowej, a w szczególności dotyczy: przemocy fizycznej i psychicznej w rodzinie, profilaktyki przeciwdziałania rozkładowi rodziny, pomocy w sytuacjach losowych oraz w radzeniu sobie z kryzysem. Zadania realizowane przez POIK są prowadzone sukcesywnie, w miarę indywidualnych potrzeb, poprzez: udzielanie konsultacji osobom dorosłym i dzieciom będącym w sytuacjach kryzysowych, w tym doświadczającym przemocy w rodzinie; informowanie osób zgłaszających się do POIK o przysługujących im prawach i monitorowanie podejmowanych przez nich działań; konsultacje psychologiczne, pedagogiczne, prawne; pracę socjalną; organizowanie i monitorowanie pracy grup wsparcia, grup samopomocowych dla ofiar przemocy w rodzinie; pomoc w szukaniu innych niż POIK placówek udzielających schronienia; poradnictwo telefoniczne przez 24 godziny dla osób poszukujących wsparcia i pomocy; spotkania edukacyjne; zapewnienie całodobowego schronienia w hostelu.

Ośrodek prowadzi hostel, w którym schronienie mogą znaleźć osoby znajdujące się w trudnej sytuacji życiowej. W 2019r. z pobytu w hostelu skorzystało w sumie 15 osób, w tym 9 dzieci. Główną przyczyną umieszczenia osób potrzebujących w hostelu była sytuacja spowodowana przemocą w rodzinie. Pozostałe sytuacje przyjęcia do hostelu były związane z trudną sytuacją mieszkaniową. Osoby przebywające w hostelu korzystały nieodpłatnie z dostępnych mediów.

Poradnictwo Ośrodka obejmuje: konsultacje indywidualne, psychoterapię indywidualną, psychoterapię rodzinną, wsparcie psychologiczne, porady wychowawcze dla rodziców, porady prawne, mediacje, konsultacje psychologiczne dla par, zajęcia korekcyjno – edukacyjne dla osób stosujących przemoc, porady pracownika socjalnego, warsztaty tematyczne.

Wsparcia osobom samotnym udziela również Dom Samotnej Matki w Zielonce, prowadzony przez Caritas Diecezji Warszawsko-Praskiej. Dom jest placówką całodobową, będącą miejscem schronienia dla kobiet oczekujących narodzin dziecka, które spotkały się z brakiem akceptacji przez rodzinę i najbliższe środowisko. Celem przewodnim jest pomoc jak największej liczbie kobiet, umożliwienie narodzin dzieciom zagrożonym aborcją lub porzuceniem oraz zmiana postawy matki odrzucającej dziecko. Z tego rodzaju pomocy korzystają także kobiety z małymi dziećmi, często ofiary przemocy. Ośrodek zapewnia również bezpieczeństwo w przypadkach, gdy istnieje realne zagrożenie ze strony rodziny. Dom Samotnej Matki prowadzony jest dzięki dofinansowaniu ze środków m.st. Warszawy, gminy Zielonka oraz powiatu wołomińskiego. Powiat wołomiński podpisał umowę z CARITAS Diecezji Warszawsko-Praskiej w Warszawie na prowadzenie placówki, w okresie 1 stycznia 2016 r. – 31 grudnia 2019 r. Opieką w Domu Samotnej Matki w Zielonce objęto w 2019 r. – 12 kobiet i 18 dzieci. Działalność Domu dofinansowano dotacją Powiatu w kwocie 125.000,00 zł, ze środków własnych CARITAS przeznaczył na prowadzenie placówki 39.552,00 zł.

Cel 5. Utworzenie bazy informacyjnej dotyczącej zjawiska przemocy w rodzinie

Działania

- 1) *Opracowanie koncepcji z określeniem zawartości i rozkładu danych, częstotliwości uzupełniania, wskazanie podmiotów raportujących.*
- 2) *Prowadzenie, aktualizacja, analiza, wskazywanie kierunków i sposobów działania w zakresie przeciwdziałania zjawisku rodzinnej przemocy.*
- 3) *Podnoszenie kompetencji oraz jakości usług służb zajmujących się przeciwdziałaniem przemocy: służby zdrowia, sędziów i kuratorów sądów rodzinnych, prokuratorów, nauczycieli, pedagogów szkolnych, pracowników socjalnych, policjantów.*

Koordynator: POIK

Współrealizator: PCPR, WOZ, OPS-y, organizacje pozarządowe

Realizacja: 2017

Realizując obowiązek wynikający z art. 6 ust. 3 pkt 1 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie Powiatowy Ośrodek Interwencji Kryzysowej opracował *Powiatowy Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie dla Powiatu Wołomińskiego na lata 2018 – 2023*. Program został przyjęty do Uchwały Nr XXXIX – 361/2017 Rady Powiatu Wołomińskiego z dnia 28.08.2017r.

Koordynatorem Programu jest Powiatowy Ośrodek Interwencji Kryzysowej w Zielonce, który współpracuje z Komendą Powiatową Policji w Wołominie, Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie, miejskimi i gminnymi Ośrodkami Pomocy Społecznej, kuratorami i sędziami Sądu Rejonowego, Poradniami Psychologiczno-Pedagogicznymi, placówkami oświatowymi, placówkami opiekuńczo-wychowawczymi, organizacjami pozarządowymi z terenu Powiatu Wołomińskiego.

Celem głównym programu jest zwiększenie skuteczności działań na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie. Jako cele szczegółowe, dla osiągnięcia celu głównego przyjęto:

- 1) Podnoszenie kompetencji i doskonalenie zawodowe pracowników instytucji i placówek zajmujących się przemocą w rodzinie, dla realizacji którego posłużą następujące działania:
 - 1) organizowanie szkoleń, konferencji, debat merytorycznych na temat przeciwdziałania przemocy w rodzinie;
 - 2) wdrożenie systemu wsparcia dla osób pracujących bezpośrednio z osobami dotkniętymi przemocą w rodzinie i z osobami stosującymi przemoc w rodzinie w formie m.in. superwizji;
 - 3) upowszechnianie materiałów dotyczących przeciwdziałania przemocy w rodzinie).
- 2) Zwiększenie skuteczności działań w zakresie udzielania pomocy ofiarom przemocy w rodzinie, dla realizacji którego posłużą następujące działania:
 - 1) zapewnienie osobom doznającym przemocy w rodzinie bezpiecznego, czasowego schronienia oraz dostępu do pomocy o charakterze: natychmiastowego wsparcia psychologicznego; konsultacji, wsparcia, terapii, psychoedukacji w zakresie przemocy; udzielanie pomocy dotyczącej trudności wychowawczych, dostępności do bezpłatnej pomocy prawnej, dostępności do form pomocy związanej z doznawaniem przemocy (grupa wsparcia); warsztatów, zajęć grupowych;
 - 2) realizowanie przez instytucje publiczne zajmujące się pomocą osobom dotkniętym przemocą w rodzinie pomocy w formie poradnictwa medycznego, socjalnego, zawodowego i rodzinnego;
 - 3) zapewnienie bezpieczeństwa krzywdzonym dzieciom w trybie art. 12a ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie.
 - 4) nawiązywanie i wzmacnianie współpracy z organizacjami rządowymi i samorządowymi oraz organizacjami pozarządowymi w zakresie pomocy osobom dotkniętym przemocą w rodzinie.
- 3) Zwiększenie skuteczności podejmowanych działań wobec sprawców przemocy w rodzinie, dla realizacji którego posłużą następujące działania:
 - 1) realizowanie programu korekcyjno-edukacyjnego dla osób stosujących przemoc w rodzinie;
 - 2) aktywność oraz współdziałanie oraz wymiana informacji pomiędzy służbami w zakresie monitoringu zachowań osób skazanych za stosowanie przemocy w rodzinie.
- 4) Zwiększenie wiedzy z zakresu przemocy oraz podniesienie poziomu świadomości i wrażliwości społecznej na temat przemocy, dla realizacji którego posłużą następujące działania:
 - 1) promowanie mediacji rodzinnych jako jednej z metod rozwiązywania konfliktów;
 - 2) edukacja społeczności lokalnej na temat przemocy i jej skutków;
 - 3) wdrażanie prawidłowych metod wychowawczych w stosunku do dzieci zagrożonych przemocą.

W 2019r. w ramach podnoszenia kompetencji oraz jakości usług służb zajmujących się przeciwdziałaniem przemocy Powiatowy Ośrodek Interwencji Kryzysowej zorganizował bezpłatną superwizję dla specjalistów pracujących w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Uczestnikami byli członkowie grup roboczych. Odbiło się coroczne spotkanie przewodniczących zespołów interdyscyplinarnych z terenu Powiatu Wołomińskiego. Celem spotkania było między innymi omówienie bieżących spraw wynikających z realizacji zadań związanych z przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie, głównie działania podejmowane w ramach pracy w grupach roboczych. Podczas spotkania odbyło się szkolenie z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Cel 6. Wykorzystanie istniejącego potencjału aktywności społecznej na terenie gmin powiatu.

Działania

1) *Opracowanie koncepcji i utworzenie Powiatowego Centrum Wolontariatu.*

Koordynator: WSO

Współrealizator: PCPR, WOZ, OPS-y, organizacje pozarządowe

Realizacja: 2017 - 2025

Dzięki realizacji Powiatowego Programu Współpracy z Organizacjami Pozarządowymi w ramach podpisanych umów w realizacji projektów konkursowych pomagało 107 wolontariuszy, wartość ich pracy wyceniono na kwotę 122 232,00 zł, zaś wkład rzeczowy wyceniono na kwotę 15.156,99 zł. W realizacji projektów pozakonkursowych udział wzięło 45 wolontariuszy, wartość ich pracy wyceniono na kwotę 16.790,80 zł, zaś wkład rzeczowy wyceniono na kwotę 4.500,00 zł.

W ramach zadania publicznego „Punkt Doradztwa – Dowiedz się Więcej” realizowanego w latach 2018 – 2019 przez Lokalną Grupę Działania „Równiny Wołomińskiej” z Tłuszcza stworzono bank czasu działający na zasadzie wymiany usług wolontariackich zakładka GIEŁDA PARTNERÓW NGO i WOLONTARIAT.

Żaden z podmiotów współpracujących z Wydziałem Spraw Obywatelskich w ramach Programu współpracy z organizacjami pozarządowymi nie występował z propozycją realizacji zadania „Powiatowe Centrum Wolontariatu”.

Działania

- 1) *Podejmowanie działań na rzecz budowy społeczeństwa obywatelskiego.*
- 2) *Wspomaganie inicjatyw społecznych i inspirowanie rozwoju idei samopomocy.*
- 3) *Zapewnienie mieszkańcom szerszego dostępu do informacji o wolontariacie.*

Koordynator: OPS-y

Współrealizator: PCPR, WOZ, organizacje pozarządowe, WSO

Realizacja: 2017-2025

Wydział Spraw Obywatelskich Starostwa prowadzi bazę danych organizacji pozarządowych działających na terenie powiatu wołomińskiego, która wg stanu na dzień 31 grudnia 2019 r. obejmuje 577 podmiotów, w tym 429 stowarzyszeń działających w formach (stowarzyszenia rejestrowane w Krajowym Rejestrze Sądowym – 242, w tym 1 związek stowarzyszeń, terenowe jednostki organizacyjne stowarzyszeń – 20, w tym 3 z osobowością prawną, stowarzyszenia zwykłe – 60, kluby sportowe – 107) oraz 148 fundacji. Na terenie powiatu prowadziło działalność 37 organizacji posiadających status pożytku publicznego, w tym: 8 fundacji, 1 związek stowarzyszeń, 1 kościelna osoba prawna oraz 4 kluby sportowe.

Zgodnie z informacją przekazaną przez Wydział Spraw Obywatelskich w 2019r. zrealizowano 48 działań oraz realizowano dwa programy: „Program współpracy Powiatu Wołomińskiego z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami wymienionymi w art. 3 ust. 3 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie na rok 2019r.” oraz „Wieloletni program współpracy Powiatu Wołomińskiego z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami wymienionymi w art. 3 ust. 3 ustawy

o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie na lata 2016- 2019r.”. W związku z realizacją działań w 2019 r. wsparciem objęto ponad 36.000 osób, a środki finansowe przeznaczone na realizację działań wyniosły 2 773 001,42 zł.

Zarząd Powiatu Wołomińskiego informował organizacje pozarządowe o wszelkich działaniach związanych z szeroko pojętą współpracą z organizacjami pozarządowymi. Na stronie internetowej Powiatu, w zakładkach AKTUALNOŚCI i ORGANIZACJE POZARZĄDOWE, w Biuletynie Informacji Publicznej, na stronie Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Wołominie oraz na tablicach ogłoszeń w Starostwie i PCPR zamieszczano informacje dot. ogłoszonych konkursów ofert, wyników konkursów, konsultacji społecznych, zaproszenia na spotkania z organizacjami pozarządowymi.

Ponadto – z własnej inicjatywy bądź na wniosek organizacji pozarządowych – umieszczano na stronie internetowej Powiatu, także na tablicach ogłoszeń w Starostwie i PCPR, materiały promujące organizacje pozarządowe m.in.: informacje o osiągnięciach, imprezach, wynikach konkursów organizowanych przez podmioty działające w sferze pożytku publicznego itp. Najczęstszą formą kontaktu z organizacjami pozarządowymi są e-maile (listy mailingowe zawierają e-maile ponad 150 organizacji pozarządowych prowadzących działalność na terenie powiatu).

W 2019 r. udzielono około 100 porad dotyczących tworzenia stowarzyszeń lub klubów sportowych, opiniowano statuty nowopowstających organizacji, udzielano konsultacji w sprawach likwidacji organizacji. Wydano 73 wyciągi i 28 zaświadczeń z prowadzonych w Starostwie ewidencji klubów sportowych i stowarzyszeń zwykłych. Ponadto pracownicy Wydziału Spraw Obywatelskich Starostwa udzielali wyjaśnień oraz konsultowali oferty składane w trybie ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie, udzielali pomocy w sporządzaniu sprawozdań z realizacji zadań publicznych. Organizacje pozarządowe bądź osoby zainteresowane ich utworzeniem mogły skorzystać z doradztwa specjalistycznego (organizacyjne, prawne, księgowe) w ramach „Punktu Doradztwa – Dowiedz się Więcej” prowadzonego w Wołominie przez Lokalną Grupę Działania „Równiny Wołomińskiej” z Tłuszcza, którego działalność Powiat Wołomiński dofinansował kwotą 30.000,00 zł.

W roku 2019 przeprowadzono 7 konsultacji społecznych, w tym kierowanych do organizacji pozarządowych, projektów aktów prawnych oraz dokumentów strategicznych w sprawach:

- Powiatowego Programu Rozwoju Pieczy Zastępczej na lata 2019 – 2021,
- obywatelskiej inicjatywy uchwałodawczej,
- Programu Polityki Senioralnej Powiatu Wołomińskiego na lata 2019 – 2025
- Programu współpracy Powiatu Wołomińskiego z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami wymienionymi w art. 3 ust. 3 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie na rok 2020;
- Wieloletniego Programu współpracy Powiatu Wołomińskiego z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami wymienionymi w art. 3 ust. 3 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie na lata 2020 – 2024;
- trybu powoływania członków oraz organizacja i tryb działania Powiatowej Rady Działalności Pożytku Publicznego w powiecie wołomińskim;
- zasad przyznawania i rozliczania dotacji z budżetu Powiatu Wołomińskiego na realizację zadań publicznych zleczanych w ramach programu współpracy z organizacjami pozarządowymi.

Najczęściej wykorzystywane formy konsultacji: publikacja na stronach internetowych www.powiat-wolominski.pl baner NGO, oraz w Biuletynie Informacji Publicznej Starostwa www.bip.powiat-wolominski.pl zakładka KONSULTACJE SPOŁECZNE informacji o przystąpieniu do konsultacji zawierającej zaproszenie do udziału w konsultacjach, informacje zawarte w uchwale Zarządu Powiatu, udostępnienie dokumentu poddanego konsultacjom; przekazanie informacji o planowanych konsultacjach radnym Powiatu Wołomińskiego; listy mailingowe do zainteresowanych podmiotów

W wyniku rozstrzygnięcia otwartych konkursów ofert na realizację zadań publicznych realizowano następujące umowy wieloletnie z zakresu pomocy społecznej:

- z CARITAS Diecezji Warszawsko-Praskiej z Warszawy na prowadzenie, w okresie od 1 stycznia 2016 r. do 31 grudnia 2019 r., Środowiskowego Domu Samopomocy w Radzyminie;
- z Kołem Pomocy Dzieciom i Młodzieży Niepełnosprawnej Towarzystwa Przyjaciół Dzieci z siedzibą w Ząbkach na prowadzenie, w okresie od 1 stycznia 2016 r. do 31 grudnia 2019 r., Środowiskowego Domu Samopomocy w Ząbkach;
- z CARITAS Diecezji Warszawsko-Praskiej w Warszawie na prowadzenie, w okresie od 1 stycznia 2016 r. do 31 grudnia 2019 r., Domu Samotnej Matki w Zielonce.

Pozostałe działania, z zakresu polityki i pomocy społecznej, podejmowane w 2019r. we współpracy bądź na rzecz organizacji pozarządowych, prezentują się następująco:

Wydział Ochrony Zdrowia i Polityki Społecznej

- współpracował z Lokalną Grupą Działania „Równiny Wołomińskiej” z Tuszczu oraz **Stowarzyszeniem PRO** – Pracownia Rozwoju Osobowości z Ząbek w zakresie funkcjonowania punktów powiatowej sieci specjalistycznego poradnictwa rodzinnego z wykorzystaniem niezależnej bazy lokalowej,
- pracownicy Wydziału uczestniczyli w licznych spotkaniach roboczych (LGD RW, Fundacja Spektrum, Stowarzyszenie Empatia, Stowarzyszenie PRO) okolicznościowych (Fundacja Arka, Stowarzyszenie na rzecz Osób z Niepełnosprawnością Intelktualną Koło w Wołominie, Polski Związek Niewidomych, Polski Związek Emerytów Rencistów i Inwalidów) organizowanych przez lub z udziałem organizacji pozarządowych,
- zorganizował spotkanie konsultacyjno-informacyjne z udziałem m. in. przedstawicieli Polskiego Związku Emerytów, Rencistów i Inwalidów, Związku Sybiraków, Polskiego Związku Niewidomych oraz członków innych organizacji senioralnych skupionych w gminnych radach seniorów, uniwersytetach trzeciego wieku – tematem spotkania była powiatowa polityka senioralna,
- współpracował ze Stowarzyszeniem na rzecz Organizowania Społeczności Lokalnych „AB OVO” z Tuszczu w zakresie wsparcia działalności świetlicy środowiskowej dla dzieci.

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Wołominie

- Przedstawiciele PCPR uczestniczyli w spotkaniach organizowanych przez podmioty działające w sferze pożytku publicznego (Polski Związek Niewidomych Koło w Wołominie, Drewnickie Stowarzyszenie Rodzin i Przyjaciół Osób z Zaburzeniami Psychicznymi „Empatia” z Ząbek, Polskie Stowarzyszenie na rzecz Osób Niepełnosprawnych Intelktualnie Koło w Wołominie), o których omawiane były potrzeby środowiska osób niepełnosprawnych i ich rodzin, formy prowadzonej działalności oraz perspektywy integrowania się środowiska.
- Centrum współpracowało z Drewnickim Stowarzyszeniem Rodzin i Przyjaciół Osób z Zaburzeniami Psychicznymi „Empatia” z Ząbek prowadzącym Warsztaty Terapii Zajęciowej (działalność WTZ dofinansowana jest w 90 % ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych – 434.086,70 zł, w 10 % ze środków Powiatu Wołomińskiego – 47.167,74 zł.)
- Centrum realizowało Program „Zajęcia Klubowe WTZ” adresowane do pomiotów prowadzących Warsztaty Terapii Zajęciowej. Celem programu było wsparcie osób niepełnosprawnych w utrzymaniu samodzielności i niezależności w życiu społecznym i zawodowym poprzez prowadzenie przez Warsztaty zajęć klubowych jako zorganizowanej formy rehabilitacji. Na realizację zadania otrzymano kwotę 59.040,00 zł (wykorzystano 55.429,89 zł) z tego 57.600,00 zł przeznaczono na prowadzenie zajęć klubowych WTZ (wykorzystano 53.990,33 zł), a 1.440,00 zł na obsługę programu (wykorzystano 1.439,56 zł). Podmiotem realizującym bezpośrednio zadanie było Stowarzyszenie „EMPATIA” z Ząbek.

- Dofinansowanie ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych przyznano 7 projektom (2 fundacjom, 1 kościelnej osobie prawnej oraz 2 terenowym jednostkom organizacyjnym stowarzyszeń) w zakresie kultury, sportu, turystyki i rekreacji:
 - Fundacja Pomocy Osobom Niepełnosprawnym „ARKA” z Wołomina – XIX Spartakiada Osób Niepełnosprawnych oraz Poznajemy świat – wyjazd do Okuninki;
 - Iławski Klub Sportowy Kultury Fizycznej i Turystyki Niewidomych i Słabowidzących „Morena” z Iławy – zgrupowanie sportowo-integracyjne;
 - Polski Związek Niewidomych Okręg Mazowiecki Koło Powiatowe w Wołominie – wyjazd turystyczno-krajoznawczy do Krynicy Morskiej oraz wyjazd turystyczno-krajoznawczo-integracyjny do miejscowości Jantar;
 - Caritas Diecezji Warszawsko Praskiej z Warszawy – wycieczka turystyczno-krajoznawcza do Poznania i Biskupina podopiecznych Środowiskowego Domu Samopomocy Caritas DWP w Radzyminie;
 - Fundacja Pomocna Ręka z Marek – Impreza turystyczna dla osób niepełnosprawnych „Tym razem Gdańsk”.

Wartość projektów wynosiła 76.129,00 zł, z tego dofinansowano ze środków PFRON 49,75 % wydatków kwotą 37.871,88 zł. W zrealizowanych imprezach, spartakiadach, turnusach i wycieczkach uczestniczyło 321 osób.

Z informacji uzyskanych z ośrodków pomocy społecznej wynika, iż w 2019 r. podejmowały one szereg różnorodnych działań wykorzystujących potencjał aktywności społecznej.

Gmina Klembów:

W ramach podejmowania działań na rzecz społeczeństwa obywatelskiego opracowano i realizowano program współpracy Gminy Klembów z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami wymienionymi w art. 3 ust. 3 ustawy z dnia 24.04.2003r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie na rok 2019. Gmina podejmuje od kilku lat działania wspierające rozwój organizacji społecznych, ogłasza konkursy dla organizacji pozarządowych w celu wspierania ich działań integracyjnych i aktywizacyjnych. Projekty realizowane przez lokalne organizacje mają m.in. za zadanie rozwój idei samopomocy i wzajemnego wsparcia mieszkańców, w 2019r. organizacje złożyły 20 ofert, z których 17 otrzymało dofinansowanie.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Klembowie, we współpracy z Gminnym Ośrodkiem Kultury, zrealizował projekt socjalny „Aktywny Senior”. Działania podejmowane w ramach projektu miały na celu ograniczenie izolacji społecznej osób starszych, rozbudzenie potrzeby samokształcenia i realizacji swoich pasji, zwiększenie wiedzy o własnych zasobach i możliwościach oraz wiedzy na temat bezpieczeństwa i przeciwdziałania zagrożeniom. Na terenie gminy funkcjonuje Klub Integracji Społecznej, w ramach działalności KIS organizowane były m.in. warsztaty i konsultacje wychowawcze, warsztaty przeciwdziałania zagrożeniom społecznym, konsultacje z doradcą zawodowym.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Dąbrówce:

W ramach podejmowania działań na rzecz społeczeństwa obywatelskiego opracowano i realizowano program współpracy Gminy Dąbrówka z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami wymienionymi w art. 3 ust. 3 ustawy z dnia 24.04.2003r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie na rok 2019. Gmina współpracowała z organizacjami pozarządowymi oraz wspierała działania nakierowane na rozwój w tym obszarze. W 2019r. ogłoszono 4 konkursy dla organizacji pozarządowych w celu wspierania ich działań integracyjnych i aktywizacyjnych; projekty realizowane przez lokalne organizacje miały za zadanie m.in. rozwój idei samopomocy i wzajemnego wsparcia mieszkańców. W 2019r. dofinansowano 6 zadań publicznych m.in. w obszarze pomocy społecznej, kontynuowano współpracę ze Stowarzyszeniem „Pomoc w Dolinie Dolnego Bugu” przy realizacji pomocy żywnościowej w ramach POPŻ. Ponadto GOPS współpracował z Powiślańskim Towarzystwem

Społecznym na rzecz seniorów z terenu gminy Dąbrówka, organizacja ta obejmuje wsparciem pomocowym osoby tego wymagające zamieszkujące na terenie gminy. Gmina Dąbrówka w partnerstwie z Gminą Klembów realizuje projekt pt. „Bądźmy aktywni”, którego głównym celem jest zwiększenie aktywności społeczno- zawodowej 48 osób (z terenu obu gmin) zagrożonych ubóstwem i wykluczeniem społecznym.

W 2019 r. Gmina Dąbrówka przystąpiła do realizacji Programu wieloletniego „Senior+” na lata 2015-2020. W ramach programu powołano do życia klub seniora, którego celem jest zwiększenie uczestnictwa seniorów w życiu społecznym oraz zapewnienie im wsparcia przez umożliwienie korzystania z oferty na rzecz społecznej aktywizacji, w tym oferty edukacyjnej, kulturalnej, prozdrowotnej i sportowo- rekreacyjnej. Zajęcia Klubu umożliwią uczestnikom integrację, aktywne spędzanie czasu wolnego, w tym zaktywizowanie i zaangażowanie seniorów w działania samopomocowe i na rzecz środowiska lokalnego.

Udostępniano informacje o idei wolontariatu, pomocy sąsiedzkiej, współpracowano ze szkolnymi kołami wolontariatu, wolontariusze służyli pomocą przy dostarczaniu żywności osobom starszym i niepełnosprawnym.

Ośrodek Pomocy Społecznej w Tłuszczu:

W gminie Tłuszcz ogłoszono 7 otwartych konkursów ofert w zakresie: działania na rzecz osób niepełnosprawnych; wypoczynek dzieci i młodzieży; kultura, sztuka, ochrona dóbr kultury i dziedzictwa narodowego; wspieranie i upowszechnianie kultury fizycznej; pomoc społeczna, w tym pomoc rodzinom i osobom w trudnej sytuacji życiowej oraz wyrównywanie szans tych rodzi; działalność na rzecz rodziny, macierzyństwa, rodzicielstwa, upowszechnianie i ochrona praw dziecka; ekologia i ochrona zwierząt oraz ochrona dziedzictwa przyrodniczego. W 2019r. Gmina zleciła realizację zadań 17 organizacjom pozarządowym, na kwotę ponad 174.000 zł. Usługi opiekuńcze zostały zlecone Spółdzielni Socjalnej „Pożytek” w Tłuszczu, na kwotę 472.440 zł.

Uniwersytet Trzeciego Wieku w Tłuszczu powstał w 2010 roku, funkcjonuje w strukturze Ośrodka Pomocy Społecznej w Klubie Integracji Społecznej. Zapewnia wsparcie i pomoc osobom w wieku 50+, które wymagają rozwijania swoich pasji i zainteresowań, pełni rolę profilaktyczną, prozdrowotną oraz edukacyjną. Łączy pokolenia, pozwala na wymianę wiedzy, porad, pomocy w tym samopomocy i podstaw wolontariatu na terenie gminy. Na terenie gminy działa Klub Senior+ który oferuje szereg zajęć dla osób 60+, grupa samopomocowa mam i grupa wsparcia (placówki wsparcia dziennego), grupa samopomocowa Amazonki (UTW). Społeczność lokalna organizowana jest w sołectwach.

W 2013 r. powstało Stowarzyszenie na Rzecz Organizowania Społeczności Lokalnych „AB OVO” w Tłuszczu. Jest to organizacja pozarządowa, która funkcjonuje przy Ośrodku Pomocy Społecznej w Tłuszczu. Stowarzyszenie powstało z potrzeby wykorzystania 3 metody pracy socjalnej- organizowania społeczności lokalnej czyli wspierania społeczności w edukacji i dążeniach do poprawy swoich warunków życia. Stowarzyszenie wspiera oddolne inicjatywy lokalne tj. rekonstrukcje historyczne, organizację wypoczynku letniego, wsparcie Uniwersytetu Trzeciego Wieku. Stowarzyszenie jest głównym partnerem w inicjatywie lokalnej pn. MIODZIO WIOSKA- edukacyjny plac zabaw. Organizuje wizyty studyjne dla dzieci i dorosłych, bierze udział w festynach i piknikach. Współpracuje z lokalnymi przedsiębiorcami i organizacjami. Promuje gminę Tłuszcz. Od 6 lat zajmuje się organizacją wystaw na corocznym plebiscycie „Róża Burmistrza”.

Ośrodek Pomocy Społecznej prowadził szkolenia na temat ekonomii społecznej i podmiotów ekonomii społecznej

Gmina Poświętne:

Na terenie gminy utworzono nieformalną grupę seniorów działającą na rzecz osób starszych, samotnych, wykluczonych. Koordynowanie działań grupy powierzono GOPS. Zorganizowano Wigilię dla seniorów oraz osób z niepełnosprawnością, wydarzenie zostało sfinansowane ze środków MCPS oraz sponsorów i wolontariuszy. Gmina kontynuowała współpracę ze stowarzyszeniem „Pomoc w Dolinie Dolnego

Bugu” w ramach realizacji zadania publicznego pod nazwą: ”Pomoc żywnościowa dla najbardziej potrzebujących mieszkańców Gminy Poświętne”

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Jadowie

Ośrodek współpracował z organizacjami pozarządowymi: Caritas Parafii w Urlach, Caritas Parafii w Kamieńczuku, Stowarzyszeniem Rozwoju Wsi Julin w Kaliskach, Polskim Związkiem Emerytów Rencistów i Inwalidów w Łochowie, w ramach kierowania mieszkańców Gminy Jadów do pomocy żywnościowej. GOPS współpracował również z Stowarzyszeniem na Rzecz Rozwoju Gminy Jadów realizując projekt skierowany do rodzin..

Ośrodek zorganizował spotkanie Wigilijne dla osób samotnych z terenu gminy. W uroczystości brały udział dzieci z Szkoły Podstawowej w Jadowie, które zadbały o oprawę artystyczną spotkania i przygotowały drobne upominki dla przybyłych gości.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Strachówce

Ośrodek współpracowała z Caritas Diecezji Warszawsko-Praskiej. Współpraca polegała na zapewnieniu najbardziej potrzebującym mieszkańcom gminy artykułów żywnościowych z Programu Operacyjnego Pomoc Żywnościowa 2014-2020.

Ośrodek Pomocy Społecznej w Radzyminie

Ośrodek kontynuowała realizację Projektu „Q Nowym Perspektywom” współfinansowanego z Europejskiego Funduszu Społecznego. Projekt jest w głównej mierze skierowany do osób niepotrafiących samodzielnie poradzić sobie z powrotem do funkcjonowania w społeczeństwie (także na rynku pracy) z powodu uzależnień, niepełnosprawności czy długotrwałego bezrobocia prowadzącego do uzależnienia się od pomocy społecznej. W ramach projektu utworzony został klub integracji społecznej (KIS).

W ramach wolontariatu organizowano następujące akcje: pogotowie lekcyjne; pomoc sąsiedzką (polegająca na przygotowaniu drewna na opał, dostarczeniu wody, pitnej, rozmowie); współpracę z grupą militarną AIR GROM; kiermasz rzeczy zbędnych; zbiórkę żywności „Podziel się jajeczkiem”; domowe korepetycje; zbiórkę żywności dla Domu dziecka; zbiórkę żywności „Zrób prezent na święta”; pomoc w postaci żywności ze Wspólnoty Dobrego Pasterza Anonimowych Alkoholików. Łącznie z ww. wsparcia skorzystało 43 dzieci oraz 70 rodzi.; ponadto w akcje zaangażowanych było 70 wolontariuszy.

Ośrodek Pomocy Społecznej w Kobyłce

W 2019 roku ośrodek pomocy społecznej kontynuował prowadzenie trzech grup samopomocowych, tj.: grupa osób niepełnosprawnych intelektualnie, grupa opiekunów osób niepełnosprawnych, grupa osób niepełnosprawnych fizycznie i somatycznie.

W ramach spotkań pracownicy socjalni realizowali pracę socjalną poprzez: pomoc w załatwianiu formalności związanych z mieszkaniem, barierami administracyjnymi, pomoc w rozwiązywaniu napotkanych trudności, pomoc w wypełnianiu wniosków do PCPR, NFZ, PZON i innych, organizowanie zajęć manualnych, okolicznościowych, motywowanie do uczestnictwa w życiu społecznym oraz do podjęcia działań w celu poprawy własnego funkcjonowania środowisku, organizacja spotkań świątecznych dla osób niepełnosprawnych i ich opiekunów.

Spotkania grup samopomocowych zmniejszają izolację społeczną osób zagrożonych wykluczeniem społecznym z powodu swojej niepełnosprawności.

W 2019 r. wzorem lat ubiegłych OPS w Kobyłce organizował spotkania: wielkanocne i wigilijne, kierowane do osób samotnych, chorych, które nie mają możliwości spędzenia świąt w gronie rodzinnym. Przygotowano poczęstunek i paczki dla 70 osób uczestniczących w spotkaniu wigilijnym. W gminie Kobyłka w 2019 r. zlecono 13 organizacjom pozarządowym realizację 23 umów na kwotę ponad 600.000 zł, w tym usługi specjalistyczne na kwotę 33.075 zł

Ośrodek Pomocy Społecznej w Markach

Na podstawie programu współpracy Gmina Miasto Marki współpracowało finansowo i pozafinansowo z organizacjami pozarządowymi. Współpraca finansowa polegała m.in. na ogłaszaniu konkursów na realizację zadań publicznych przez organizacje pozarządowe i udzielaniu dotacji na ich realizację.

W 2019r. ogłoszono 7 otwartych konkursów ofert, 22 oferty zostały wybrane do realizacji, przeznaczono na ich realizację kwotę 632.660 zł. Miasto przeznaczyło środki na rozwój ekonomii społecznej - działalność Centrum Integracji Społecznej, prowadzonego przez Fundację Otwarte Serce.

W placówce wsparcia dziennego, Młodzieżowym Klubie Socjoterapeutycznym „Otwarte Serce” w Markach, realizowano zajęcia pn. „Akademia Wolontariatu”, w ramach, których młodzież w wieku 13-19 lat nabywała zdolność do samoorganizacji, rozwijała umiejętności bycia lokalnym liderem. Młodzież organizowała szereg wydarzeń kulturalnych (koncerty, wystawy fotograficzne, akcje informacyjne, przedstawienia). Zajęcia prowadzone w ramach projektu partnerskiego Fundacji Otwarte Serce i Gminy Miasto Marki pn. „Inwestycja w młodych – inwestycja w przyszłość” współfinansowanego ze środków Unii Europejskiej.

W ramach Mareckiego Budżetu Obywatelskiego w 2019 r. zrealizowano: plac zabaw, strefę relaksu, górkę saneczkową, strefa edukacji i odpoczynku, dwa aktywne przejścia dla pieszych.

Miasto podejmowało inicjatywy społeczne realizowane we współpracy z lokalnymi organizacjami pozarządowymi:

- Fundacja Otwarte Serce dwukrotnie zrealizowała cykl trzech wydarzeń kulturalnych prezentujący twórczość młodych artystów. Zorganizowano edycję wiosenną i jesienną inicjatywy pn. „Qulturka wieczorową porą”. Koncept spotkań stworzyła młodzież współpracująca z Fundacją. Odbiorcami ich działań była społeczność lokalna. Źródła finansowania: to środki Powiatu Wołomińskiego, źródła niezależne (środki własne Fundacji). Wydarzenia odbywały się w pomieszczeniach udostępnionych przez Gminę Miasto Marki.
- Bieg „Nocny Marek” i XV Spartakiada Rodzinna inicjatywy Mareckiego Stowarzyszenia Gospodarczego.
- IV Konwent Kobiet Szminka 2019 inicjatywa współorganizowana przez Marecki Klub Kobiet z Pasją.
- Zajęcia sportowe: „Sportowo i zdrowo 3” inicjatywa Klubu Sportowego „Markowi Biegacze”; bieg „Tropem Wilczyń”, organizatorem głównym imprezy była Gmina Miasto Marki a współorganizatorem Stowarzyszenie „Markowi Biegacze”.
- Dom Wsparcia Dziennego, utworzony przez Fundację Nasza Bajka, przeznaczony dla osób niepełnosprawnych i osób niesamodzielnych. Projekt „Dom Wsparcia Dziennego” współfinansowany we środków Unii Europejskiej.

OPS angażował osoby do pomocy sąsiedzkiej, wspierania się nawzajem wymiany usług między członkami najbliższej społeczności lokalnej, angażowanie rodziny. Ośrodek pomagał przy realizacji działań podejmowanych w ramach pomocy sąsiedzkiej, pośredniczył w przekazywaniu ofert instytucji zajmującej się wolontariatem.

Ośrodek Pomocy Społecznej w Ząbkach

Od stycznia 2019 r. w strukturze organizacyjnej Ośrodka Pomocy Społecznej w Ząbkach funkcjonuje Klub Senior+. Działalność klubu realizowana jest w ramach Programu Wieloletniego „Senior+” na lata 2015 – 2020. W 2019 r. w ramach zajęć klubu zorganizowano: usługi rekreacyjne, wykłady i pogadanki na tematy dotyczące zdrowia, usługi kulturalne, usługi edukacyjne, organizowanie zajęć klubowych mających na celu rozwój zainteresowań i umiejętności uczestników.

Aktywność projektowo-konkursowa ośrodka polegała na realizacji projektów finansowanych z Europejskiego Funduszu Społecznego. Ośrodek Pomocy Społecznej nie współpracowała z organizacjami pozarządowymi w zakresie zadań zleconych w obszarze pomocy społecznej.

Gmina Wołomin

Ośrodek realizował program współpracy z organizacjami emerycko – kombatanckimi na terenie Miasta i Gminy Wołomin. Celem głównym programu było utrzymanie integracji środowisk kombatancko – emeryckich, ich aktywności w środowisku lokalnym, poczucia bezpieczeństwa oraz poczucia, że są potrzebni i ważni dla środowiska lokalnego- organizacje te były wspierane finansowo. Organizowano z udziałem organizacji emerycko-kombatanckich uroczystości patriotyczne.

Ośrodek Pomocy Społecznej w Wołominie realizuje zadanie własne gminy, które jest współfinansowane ze środków Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej w ramach Programu Wieloletniego Senior + na lata 2015-2020. Celem głównym Dziennego Domu Senior + jest prowadzenie placówki polegające na wsparciu dziennym, który posiada infrastrukturę pozwalającą na aktywnym spędzaniu wolnego czasu, a także zaktywizowaniu i zaangażowaniu seniorów w działania samopomocowe na rzecz środowiska lokalnego. W 2019r. Ośrodek rozpoczął realizację programu, współfinansowanego ze środków Unii Europejskich w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Mazowieckiego, Wigor++. Głównym założeniem Programu jest zwiększenie samodzielności życiowej i jakości życia osób niesamodzielnych, starszych powyżej 60 roku życia oraz ich faktycznych opiekunów. Osoby starsze i niesamodzielne korzystały z pomocy asystenta osoby niepełnosprawnej i opiekunek osób starszych. Kolejnym projektem realizowanym przez Ośrodek jest dofinansowany z Funduszy Unii Europejskiej „Rodzina ostoja”. Celem projektu jest wzrost aktywności społeczno-zawodowej i szans na zatrudnienie 36 osób z Gminy Wołomin W 2019 r. uczestnicy projektu wraz z rodzinami mieli okazję brać udział w licznych działaniach mających na celu poprawę ich umiejętności wychowawczych, wspomagać aktywizację społeczno-zawodową Uczestnikom zaoferowano wsparcie psychologa, prawnika, warsztaty umiejętności wychowawczych, zajęcia integracyjne dla rodzin, wycieczki, szkolenia i staże zawodowe.

Współpraca Ośrodka z Wolontariuszami w roku 2019 oparta była na porozumieniu o współpracy ze Szkolnym Wolontariatem, działającym przy Zespole Szkół nr 3 w Wołominie. W ramach zawartego Porozumienia, Wolontariusze zobowiązali się do wykonywania następujących czynności: pomocy i wsparcia w codziennym funkcjonowaniu osób starszych w miejscu ich zamieszkania, wspomaganie dzieci w odrabianiu lekcji oraz pomocy przy organizacji i przygotowaniu oraz udział w imprezach okolicznościowych, spotkaniach, którego organizatorem lub współorganizatorem jest Ośrodek Pomocy Społecznej. Wszystkie działania Wolontariuszy ukierunkowane były na rzecz osób korzystających ze wsparcia i pomocy tutaj. OPS.

Działania

1) Podejmowanie i promowanie działań zmierzających do tworzenia podmiotów ekonomii społecznej.

Koordynator: OPS-y

Współrealizator: PCPR, WOZ, organizacje pozarządowe, WSO

Realizacja: 2017-2025

Ekonomia społeczna to sfera aktywności obywatelskiej, która poprzez działalność ekonomiczną i działalność pożytku publicznego służy: integracji zawodowej i społecznej osób zagrożonych marginalizacją społeczną, tworzeniu miejsc pracy, świadczeniu usług społecznych użyteczności publicznej (na rzecz interesu ogólnego) oraz rozwojowi lokalnemu. To działalność o celach głównie społecznych, w ramach której zyski nie podlegają podziałowi, a są przeznaczane na te cele lub na rzecz wspólnoty – w przeciwieństwie do zwykłych przedsiębiorstw, gdzie celem jest maksymalizacja zysku i zwiększenie dochodu właścicieli. Oznacza to, że ekonomia społeczna i solidarna pozostaje na pograniczu sektora przedsiębiorczości oraz sektora organizacji pozarządowych niedziałających w celu maksymalizacji zysku. Ekonomia społeczna to sfera aktywności obywatelskiej, która poprzez działalność gospodarczą i działalność pożytku publicznego służy: integracji zawodowej i społecznej osób zagrożonych marginalizacją społeczną, tworzeniu miejsc pracy, świadczeniu usług społecznych użyteczności publicznej (na rzecz interesu ogólnego) oraz rozwojowi lokalnemu.

Ekonomia solidarna, to część ekonomii społecznej, której podstawowym celem jest aktywizacja zawodowa i integracja społeczna, w tym reintegracja zawodowa i społeczna osób zagrożonych wykluczeniem społecznym oraz rehabilitacja społeczna i zawodowa osób z niepełnosprawnością.

Potrzebę tworzenia podmiotów ekonomii społecznej na terenie powiatu wołomińskiego wskazują również cele działań określone w Strategii 2025. Podmiotami ekonomii społecznej m. in. są: centra integracji społecznej; kluby integracji społecznej; warsztaty terapii zajęciowej; zakłady aktywizacji zawodowej; spółdzielnie socjalne.

W 2019 r. na terenie powiatu wołomińskiego działały następujące podmioty ekonomii społecznej:

– **Centrum Integracji Społecznej w Markach**

Centrum Integracji Społecznej w Markach prowadzone jest przez Fundację Otwarte Serce, która w 2019 r. realizowała zadanie publiczne pn. „Prowadzenie w latach 2019-2021 programu integracji społecznej zawodowej dla mieszkańców Gminy Miasto Marki w Centrum Integracji Społecznej w rozumieniu ustawy z dnia 13 czerwca 2003 roku o zatrudnieniu socjalnym (t.j. Dz.U. z 2016 r. poz.1828 ze zm.). W roku 2019 w ramach konkursu ofert na realizację zadań publicznych Fundacja otrzymała od Miasta Marki dotację w wysokości 157 860,00 zł. Centrum Integracji Społecznej zapewnia miejsca dla 12 osób. Przedmiotem działania CIS w Markach jest organizowanie reintegracji zawodowej i społecznej osób zagrożonych wykluczeniem oraz realizacja zatrudnienia socjalnego poprzez kształcenie umiejętności pozwalających na pełnienie ról społecznych i osiągnięcie pozycji społecznych dostępnych osobom nie podlegającym wykluczeniu społecznemu.

Głównymi celami działalności CIS jest

- nabywanie umiejętności zawodowych oraz przyuczenie do zawodu, przekwalifikowanie lub podwyższenie kwalifikacji zawodowych,
- naukę planowania życia i zaspokajania potrzeb własnym staraniem, zwłaszcza przez możliwość osiągnięcia własnych dochodów przez zatrudnienie lub działalność gospodarczą,
- uczenie umiejętności racjonalnego gospodarowania posiadanymi środkami pieniężnymi,
- wykształcenie w uczestnikach umiejętności zawodowych,
- przekwalifikowanie lub podniesienie kwalifikacji zawodowych,
- nabycie umiejętności w pełnieniu ról społecznych w sferze rodzinnej, społecznej oraz zawodowej w wyniku uczestnictwa w zajęciach reintegracyjnych,

Formy wsparcia

- zajęcia praktyczne (warsztaty, prace wykonywane wspólnie z instruktorem zawodu),
- nauka w zakresie rozpoczynania i prowadzenia działalności gospodarczej,
- zapewnienie nieodpłatnie jednego posiłku dziennie w trakcie pobytu,
- świadczenie reintegracyjne.

CIS zapewnia wszystkim uczestnikom bezpieczne i higieniczne warunki uczestnictwa, w tym środki ochrony indywidualnej, szkolenie w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy, przeprowadzenie odpowiednich badań lekarskich, wsparcie doradcy zawodowego w zakresie aktywnego poszukiwania pracy, wsparcie psychologa, socjoterapeuty, pracownika socjalnego.

– **Kluby Integracji Społecznej w Tłuszczu, Radzyminie, Klembowie, dla których podmiotem prowadzącym są ośrodki pomocy społecznej z tych gmin.**

Klub Integracji Społecznej w Tłuszczu został utworzony na podstawie zarządzenia Kierownika OPS z dnia 01.06.2011 r. oraz uchwały Rady Gminy (Uchwała nr VI/67/2011 z dn. 28 czerwca 2011 r. i został wpisany do Rejestru klubów integracji społecznej województwa mazowieckiego pod numerem 6 w lutym 2013 r. Klub funkcjonuje w strukturze Ośrodka Pomocy Społecznej w Tłuszczu. 15 czerwca 2018 roku Klub Integracji Społecznej został wyróżniony Mazowiecką Marką Ekonomii Społecznej. Głównym zadaniem KIS jest reintegracja społeczna i zawodowa osób długotrwale bezrobotnych na terenie gminy Tłuszcz i korzystających z pomocy społecznej, poprzez działania mające na celu

podniesienie kwalifikacji zawodowych, poprawę sytuacji życiowej uczestników oraz ich rodzin. Formuła Klubu ma umożliwić wzrost aktywności życiowej, wyzwolenie się z bierności i uzyskanie narzędzi do samodzielnego radzenia sobie z trudnościami, na jakie napotykają osoby długotrwale bezrobotne. Reintegracja społeczna jest rozumiana jako działania mające na celu odbudowanie i podtrzymanie u osoby umiejętności uczestnictwa w życiu społeczności lokalnej, pełnienia ról społecznych w miejscu zamieszkania lub pobytu. Reintegracja zawodowa to działania mające na celu odbudowanie i podtrzymanie zdolności do samodzielnego świadczenia pracy na rynku pracy.

Klub Integracji Społecznej we współpracy z Powiatowym Urzędem Pracy w Wołominie Filia w Tuszczu w 2019 roku realizował Program Aktywizacja i Integracja -działania w zakresie aktywizacji zawodowej i integracji społecznej zgodnie z art.62a Ustawy z dn.20.04.2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy oraz Prace Społecznie Użyteczne (PSU) dla 10 osób bezrobotnych korzystających z pomocy społecznej. Poza działalnością związaną z aktywizacją społeczną i zawodową KIS jest miejscem spotkań Uniwersytetu Trzeciego Wieku, organizacji pozarządowych, posiedzeń Zespołu Interdyscyplinarnego, pełni rolę punktu informacyjnego dla mieszkańców. Ponadto, od 2017 r. jest siedzibą Spółdzielni Socjalnej „Pożytek”.

Zadania Klubu w 2019 roku to przede wszystkim: reintegracja zawodowa i społeczna osób bezrobotnych; prowadzenie poradnictwa psychologicznego i zawodowego, organizowanie działań o charakterze terapeutycznym i edukacyjnym, prowadzenie działalności samopomocowej w zakresie zwiększenia aktywności społecznej; integracja działań lokalnej społeczności; opracowywanie i realizacja programów pomocowych; współdziałanie z innymi podmiotami w zakresie realizacji zadań wynikających z procesu reintegracji zawodowej i społecznej uczestników Klubu.

Klub Integracji Społecznej w Radzyminie został utworzony na podstawie zarządzenia Kierownika OPS Nr OPS.015.09.2017 z dnia 21.11.2017 r. i został wpisany do rejestru klubów integracji społecznej województwa mazowieckiego. Od 1 stycznia 2018 r. mieści się przy ul. Falandysza 11/192 w Radzyminie. KIS to jednostka, której celem jest udzielenie pomocy osobom indywidualnym oraz ich rodzinom w odbudowywaniu i podtrzymywaniu umiejętności uczestnictwa w życiu społeczności lokalnej, w powrocie do pełnienia ról społecznych oraz w podniesieniu kwalifikacji zawodowych, jako wartości na rynku pracy. Klub działa na rzecz integrowania się osób o podobnych trudnościach i problemach życiowych. To jednostka pomagająca samoorganizować się ludziom w grupy, podejmować wspólne inicjatywy i przedsięwzięcia w zakresie aktywizacji zawodowej, w tym zmierzające do tworzenia własnych miejsc pracy. Klub obejmuje swoim wsparciem osoby korzystających z pomocy społecznej zagrożonych ubóstwem, w tym również osoby niepełnosprawne. Poprzez KIS prowadzona była praca socjalna, aktywizacja zawodowa, realizacja kursów zawodowych oraz trzymiesięcznych staży zawodowych. W 2019 r. 4 osoby odbyły staż w Ośrodku Pomocy Społecznej jako opiekun osoby starszej. Zatrudnienie otrzymało 14 osób, w tym 4 niepełnosprawne. Dwie osoby zostały zatrudnione w OPS jako opiekun osoby starszej.

Klub Integracji Społecznej w Klembowie mieści się w budynku przy ul. Gen. Franciszka Żymirskiego 1A (przy stacji PKP Klembów). W KIS prowadzone było poradnictwo psychologiczne (120 rodzin), udzielana była nieodpłatna pomoc prawna (156 porad prawnych) oraz realizowane zadania z zakresu profilaktyki uzależnień (288 godzin dyżurów przewodniczącej GKRPA oraz 8 posiedzeń członków GKRPA). W lokalu odbywały się również posiedzenia grup roboczych i Zespołu do Spraw Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie (62 posiedzenia grup roboczych i 4 posiedzenia Zespołu).

W KIS przeprowadzone zostały również kompleksowe zajęcia dla rodziców (10 osób), mające na celu podniesienie świadomości z zakresu wypełniania funkcji opiekuńczo-wychowawczych. Przeprowadzone zostały warsztaty przeciwdziałania zagrożeniom społecznym, indywidualne oraz grupowe warsztaty wychowawcze, indywidualne doradztwo zawodowe oraz zajęcia integracyjne. Zaplanowane działania polegały na intensywnym, specjalistycznym przekazaniu wiedzy i udzieleniu praktycznych wskazówek.

– **Warsztat Terapii Zajęciowej w Ząbkach.**

Warsztat Terapii Zajęciowej w Ząbkach powstał w 1992 roku przy Wojewódzkim Szpitalu dla Nerwowo i Psychicznie Chorych „Drewnica” w Ząbkach. WTZ jest placówką rehabilitacyjną dla osób dorosłych z orzeczonym stopniem niepełnosprawności z powodu choroby psychicznej. Warsztat czynny jest w godzinach 8.00-16.00, przez 5 dni w tygodniu od poniedziałku do piątku. WTZ posiada sześć pracowni terapeutycznych: krawiecką, artystyczną, stolarską, kulinarną, ogrodniczą, komputerową, w miarę potrzeb uczestników organizowane są dodatkowe zajęcia sportowe w okresie wiosenno – letnim. Rehabilitacja w WTZ zmierza do poprawy funkcjonowania psychospołecznego i zawodowego jego Uczestników, poprzez udział w zajęciach w poszczególnych pracowniach, udział w wycieczkach, turnusach rehabilitacyjnych, wydarzeniach kulturalnych, rekreacyjnych oraz poprzez oddziaływania psychoterapeutyczne. Warsztaty Terapii Zajęciowej w Ząbkach lipca 2011 r. prowadzony jest przez Drewnickie Stowarzyszenie Rodzin i Przyjaciół Osób z Zaburzeniami Psychicznymi „Empatia” z Ząbek. Działalność WTZ dofinansowana jest w 90 % ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych – 434.086,70 zł, w 10 % ze środków Powiatu Wołomińskiego – 47.167,74 zł. Wg stanu na dzień 31 grudnia 2019 r. w zajęciach Warsztatów uczestniczyły 24 osoby.

– **Spółdzielnia socjalna „Pożytek” w Tłuszczu**

Inicjatywa utworzenia przez Gminę Tłuszcz, wspólnie z powiatem wołomińskim podmiotu ekonomii społecznej w postaci spółdzielni socjalnej osób prawnych, dała początek założenia Spółdzielni Socjalnej „Pożytek”. Spółdzielnia Socjalna „Pożytek” została powołana 11.04.2017 r. i była pierwsza spółdzielnia socjalna założona przez osoby prawne w powiecie wołomińskim. Misją spółdzielni jest tworzenie miejsc pracy dla osób bezrobotnych; niepełnosprawnych; zagrożonych wykluczeniem społecznym lub wykluczonych społecznie; mających, z różnych przyczyn, trudności w odnalezieniu się na rynku pracy. Spółdzielnia realizuje ważne ze społecznego punktu widzenia zadania tj. świadczenie usług opiekuńczych i porządkowe dla osób starszych i chorych, samotnych, zapewnia opiekę dzieciom przebywającym w żłobku. Spółdzielnia prowadzi akcję promocyjną w celu uzyskania dalszych zleceń i zatrudniania kolejnych osób.

C. ZDROWOTNE

1. Cel 1. Rozszerzenie działań w zakresie profilaktyki zdrowotnej i programów zdrowotnych oraz dostępnego i skuteczniejszego leczenia i rehabilitacji.

Działania

1) *Poprawa istniejącej bazy placówek służby zdrowia, zwiększenie dostępności do świadczeń zdrowotnych.*

Koordynator: WOZ;

Współrealizatorzy: SZPZOZ; gminy

Realizacja: 2017 – 2023

W 2019 r. powiat wołomiński przeznaczył 1 837 873,00 zł na inwestycje, remonty i zakup sprzętu dla Szpitala Matki Bożej Nieustającej Pomocy w Wołominie.

Działania

2) *Zwiększenie liczby profilaktycznych programów zdrowotnych (specjalistyczne badania przesiewowe)*

Koordynator: WOZ;

Współrealizator: SZPZOZ

Realizacja: 2017 – 2023

3) *Działania z zakresu promocji zdrowia.*

Koordynator: WOZ;

Współrealizatorzy: SZPZOZ; Gminne placówki POZ

Realizacja: 2017 – 2023

Powiat Wołomiński zorganizował w 2019 roku następujące działania z zakresu promocji zdrowia:

1. Profilaktyka nadwagi i otyłości dla dzieci, młodzieży oraz osób do 40 roku życia, w której udział wzięło 194 osoby;
2. Profilaktyczne badania gęstości kości w kierunku osteoporozy dla kobiet po 40 r.ż. i mężczyzn po 60 roku życia – badaniami zostało objętych 400 osób;
3. Szkolenie młodzieży i nauczycieli szkół ponadgimnazjalnych w zakresie udzielania pierwszej pomocy przedlekarskiej, w którym wzięło udział 339 osób;
4. Profilaktyczne badania okulistyczne w kierunku diagnostyki jaskry dla osób po 40 roku życia, z których skorzystało 264 osób;
5. Profilaktyczne akcje zdrowotne o różnej tematyce, w których udział wzięło 2000 osób.

Szpital Matki Bożej Nieustającej Pomocy w Wołominie koordynował realizację zdrowotnych akcji profilaktycznych pod hasłem „Biała Sobota”. Od marca do listopada zorganizowano dla mieszkańców powiatu wołomińskiego 3 akcje pod hasłem „Profilaktyka udarów, zawałów i chorób nowotworowych”, 1 akcja wynikająca z rozeznanych potrzeb pod hasłem „Profilaktyka krzywicy, astmy, nadwagi oraz wad postawy u dzieci”. Akcje zdrowotne „Biała Sobota” odbyły się w miesiącu maju, we wrześniu i w listopadzie. Ideą wszystkich akcji była profilaktyka chorób cywilizacyjnych. Organizując akcję brano pod uwagę dostępność pacjentów do poradni specjalistycznych w ramach umowy z NFZ, długość kolejki oczekujących oraz potrzeby społeczne.

W czasie wszystkich akcji udzielono łącznie 1900 porad specjalistycznych, w tym 584 lekarskie. W ramach wizyt u specjalistów udzielono: 335 interpretacji wyników wykonanych badań – echo, doppler, tętnic szyjnych, spirometrii, ekg, badanie składu ciała oraz 56 porad dietetyka. Wykonano 324 badań diagnostycznych poziom cukru we krwi, ciśnienie krwi, pomiar tkanki tłuszczowej i mięśniowej, , ważenie i obliczanie wskaźnika BMI). Porady i badania specjalistyczne świadczyli lekarze specjaliści zatrudnieni w Szpitalu. Badania diagnostyczne wykonywały dyplomowane pielęgniarki, technicy i laboranci. Do współpracy zapraszano także firmy zewnętrzne. Każdorazowo duży nacisk kładziono na działania edukacyjne i informacyjne w zakresie profilaktyki pierwotnej chorób nowotworowych różnych narządów.

Działania

4) Rozszerzenie i poprawa istniejącej infrastruktury rehabilitacyjnej.

Koordynator: SZPZOZ;

Współrealizatorzy: WOZ; Gminne placówki POZ

Realizacja: 2017 – 2023

Na terenie powiatu wołomińskiego działają Poradnie Rehabilitacyjne w następujących placówkach:

- Centrum Medyczne im. Bitwy Warszawskiej 1920 r w Radzyminie – SPZOZ;
- „ESCULAP” sp. z o. o. w Markach – oferuje dodatkowo rehabilitację dzienną oraz, rehabilitację dla dzieci;
- Mazowieckie Centrum Psychiatrii „Drewnica” sp. z o. o. oferuje rehabilitację psychiatryczną;
- NZOZ „Arnica” w Zielonce;
- NZOZ „Kardio-Med.” w Markach – oferuje dodatkowo rehabilitację dzienną;
- NZOZ Kompleksowa Rehabilitacja Lecznicza w Wołominie oferuje fizjoterapię i rehabilitację dzienną;
- NZOZ Reha-Medica – ośrodek dzienny rehabilitacji narządów ruchu dla dzieci; ośrodek rehabilitacji dziennej dla dzieci z zaburzeniami wieku rozwojowego w Wołominie;

- SPZOZ – Miejski Ośrodek Zdrowia w Zielonce;
- NZOZ „Pulmo” Sp z o. o. w Wołominie.

Placówki te działają zarówno w ramach Narodowego Funduszu Zdrowia jak i odpłatnie. Większość z nich usytuowana jest w zachodniej części powiatu. Zwiększająca się liczba osób niepełnosprawnych jest jednym z powodów, które stanowią fundament do konieczności dalszej budowy infrastruktury rehabilitacyjnej.

2. Cel 2. Zwiększenie zatrudnienia terapeutów rodzinnych i dziecięcych oraz zatrudnienie psychiatry dziecięcego

Działania

1) *Zwiększenie środków na funkcjonowanie Powiatowych Poradni Psychologiczno-Pedagogicznych.*

Realizator: WED

Realizacja: 2017 – 2019

Ze względu na duże zainteresowanie zajęciami warsztatowymi i grupowymi wskazane jest utworzenie dodatkowych grup dla chętnych (psychomotoryka, warsztaty ortograficzne, zajęcia socjoterapeutyczne, warsztaty dla dzieci z ADHD etc.). Zwiększenie liczby grup może skutkować skróceniem oczekiwania na termin diagnozy.

Utworzenie dodatkowych grup z psychomotoryki, zajęć stymulujących zwiększy obciążenie sali do terapii ruchowej, będzie ona niedostępna na pozostałe zajęcia.

W związku z powyższym dyrektor poradni powinien podjąć działania zmierzające do powiększenia liczby pomieszczeń w poradni oraz zwiększenia liczby zatrudnionych specjalistów.

Działania

2) *Zwiększenie zatrudnienia w ramach programów i projektów realizowanych we współpracy gmin, powiatu z organizacjami pozarządowymi.*

Koordynator: PCPR

Współrealizatorzy: WOZ

Realizacja: 2017 – 2019

Projekt „O! Tworzymy Twoją Przyszłość” jest realizowany przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Wołominie w okresie od 01.07.2019 r. do 31.07.2021 r., a jego ogólna wartość wynosi 839 986,37 zł (w tym wkład własny w wysokości 20% wartości całego projektu, tj. kwotę 168 000,00 zł). Głównym celem projektu jest aktywizacja społeczna, życiowa i zawodowa 60 osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, zamieszkałych na terenie powiatu wołomińskiego.

Wśród uczestników projektu 20 osób to osoby z niepełnosprawnością (10K, 10M) w wieku aktywności. Projekt jest realizowany w partnerstwie z Gminą Wołomin oraz Gminą Marki.

Cel główny zostanie osiągnięty za pomocą celów szczegółowych:

- wzrost świadomości najbliższego otoczenia uczestniczek i uczestników projektu oraz społeczności lokalnej o możliwości zmiany trudnej sytuacji życiowej osób biorących udział w projekcie;
- wypracowanie u 60 osób objętych projektem postawy aktywnej w odniesieniu do życia społecznego i zawodowego uczestniczek i uczestników projektu;
- poprawa u 42 osób objętych projektem kompetencji społecznych oraz ukazanie alternatywnego sposobu funkcjonowania w społeczeństwie;

Wsparcie będzie odbywać się na podstawie ścieżki reintegracji stworzonej indywidualnie dla każdej osoby (indywidualna diagnoza potrzeb i potencjału uczestników) z uwzględnieniem diagnozy sytuacji problemowej lub zagrożenia sytuacją problemową, zasobów, potencjału, predyspozycji, potrzeb. Uczestnikom projektu zaoferowano: trening kompetencji życiowych, trening kompetencji społecznych,

trening kompetencji osobistych, trening motywacji, poradnictwo psychologiczne, trening pracy, kursy zawodowe, warsztaty ekonomii społecznej, indywidualne doradztwo zawodowe, kursy i szkolenia, warsztaty terapeutyczne, zajęcia psychoruchowe.

3. Cel 3. Poprawa warunków życia dla osób z długotrwałą lub ciężką chorobą i ich rodzin.

Działania

1) Rozpoznawanie, diagnozowanie i planowanie działań na rzecz poprawy sytuacji osób z długotrwałą lub ciężką chorobą na terenie gmin.

Koordynatorzy gminni: OPS-y;

Współrealizatorzy: PCPR; WOZ; organizacje pozarządowe

Realizacja: 2017 – 2025

Powiat wołomiński złożył w 2019 roku wniosek o utworzenie Centrum Opiekuńczo-Mieszkalnego, które zostanie utworzone na terenie zakupionej przez Powiat Wołomiński nieruchomości zabudowanej w Kobyłce, będzie stanowiło wydzieloną część w całym kompleksie zarówno w części zabudowanej jak też w części zakupionych działek. Centrum będzie dostosowane do potrzeb osób z różną niepełnosprawnością, z zapewnieniem dostępności do urządzeń higienicznosanitarnych i socjalno-bytowych wraz z przestrzenią komunikacyjną i otoczeniem. Organizacja Centrum oraz zakres i poziom świadczonych w nim usług uwzględnią w szczególności wolność, intymność, godność i poczucie bezpieczeństwa uczestników oraz stopień ich fizycznej i psychicznej sprawności. Centrum będzie funkcjonowało w sposób zapewniający właściwy zakres usług, zgodny z określonymi wskazaniem w oparciu o indywidualne potrzeby jego uczestników.

W ramach tego samego programu w 2019 roku wniosek złożyła Gmina Tłuszcz o dofinansowanie utworzenia Centrum Opiekuńczo – Mieszkalnego.

Działania

2) Rozwój systemu usług opiekuńczych i specjalistycznych usług opiekuńczych.

Koordynatorzy gminni: OPS-y;

Współrealizatorzy: PCPR; Caritas; PKPS; PCK; agencje opiekuńcze i inne organizacje pozarządowe.

Realizacja: 2017 – 2025

Ośrodki pomocy społecznej udzielały pomocy swoim mieszkańcom w formie usług opiekuńczych, w tym specjalistycznych oraz różnego rodzaju form wsparcia w formie zasiłków pieniężnych i świadczeń niepieniężnych. Prowadzona była także praca socjalna.

Poniższe zestawienie przedstawia dominujące przyczyny trudnej sytuacji życiowej osób i rodzin, a jednocześnie główne przyczyny ubiegania się o pomoc.

Tabela 21 - Główne powody ubiegania się o pomoc w poszczególnych gminach

Lp.	Gmina	Przyczyny ubiegania się o pomoc
1	Wołomin	Długotrwała lub ciężka choroba (813), ubóstwo (762), niepełnosprawność (472), bezrobocie (324), bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego (295), potrzeba ochrony macierzyństwa (182)
2	Zielonka	długa lub ciężka choroba (139), ubóstwo (95), niepełnosprawność (88), długa lub ciężka choroba (139), alkoholizm (41), bezrobocie (72), bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa (46)
3	Ząbki	ubóstwo (217), długotrwała lub ciężka choroba (190), niepełnosprawność (108), bezrobocie (56), bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa (42).
4	Radzymin	długotrwała lub ciężka choroba (236), ubóstwo (234), niepełnosprawność (150), bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego (123), Bezrobocie (107), przemoc w rodzinie (98).
5	Dąbrówka	ubóstwo (63), niepełnosprawność (43), przemoc w rodzinie (39), długa lub ciężka choroba (34), bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa (17), bezrobocie (16)
6	Kobyłka	długotrwała lub ciężka choroba (265), ubóstwo (170), niepełnosprawność (147), bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa (121), bezrobocie (117).
7	Poświętne	ubóstwo (66), potrzeba ochrony macierzyństwa (62), niepełnosprawność (41), długa lub ciężka choroba (33), bezrobocie (25), bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa (17),
8	Tłuszcz	długa lub ciężka choroba (211), ubóstwo (177), niepełnosprawność (139), bezrobocie (110), potrzeba ochrony macierzyństwa (38), alkoholizm (23)
9	Klembów	ubóstwo (97), niepełnosprawność (74), długotrwała lub ciężka choroba (73), bezrobocie (62), potrzeba ochrony macierzyństwa (39),
10	Jadów	ubóstwo (94), długa lub ciężka choroba (85), niepełnosprawność (76), bezrobocie (40), bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa (27).
11	Strachówka	długotrwała lub ciężka choroba (35), niepełnosprawność (34), bezrobocie (25), ubóstwo (12), potrzeba ochrony macierzyństwa (10), bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa (7)
12	Marki	ubóstwo (336), długotrwała lub ciężka choroba (284), niepełnosprawność (202), bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa (127), bezrobocie (117), alkoholizm (64),

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Oceny zasobów pomocy społecznej za 2019 r.

Zasiłek stały przysługuje:

- 1) pełnoletniej osobie samotnie gospodarującej, niezdolnej do pracy z powodu wieku lub całkowitej niezdolności do pracy, jeżeli jej dochód jest niższy od kryterium dochodowego osoby samotnie gospodarującej;
- 2) pełnoletniej osobie pozostającej w rodzinie, niezdolnej do pracy z powodu wieku lub całkowicie niezdolnej do pracy, jeśli jej dochód, jak również dochód na osobę w rodzinie są niższe od kryterium dochodowego na osobę w rodzinie.

W 2019 r. gminy wypłaciły zasiłki stałe na łączną kwotę 7 214 482 zł dla 1 261 osób.

Zasiłek okresowy przysługuje w szczególności ze względu na długotrwałą chorobę, niepełnosprawność, bezrobocie, możliwość utrzymania lub nabycia uprawnień do świadczeń z innych systemów zabezpieczenia społecznego:

- 1) osobie samodzielnie gospodarującej, której dochód jest niższy od kryterium dochodowego osoby samotnie gospodarującej;
- 2) rodziny, której dochód jest niższy od kryterium dochodowego rodziny.

Przyznanie zasiłku okresowego, podobnie jak zasiłku stałego, uzależnione jest od spełnienia kryterium dochodowego. Jego beneficjentem może być osoba samotnie gospodarująca i rodzina. Zasiłek nie może być jednak niższy niż 50 proc. różnicy między kryterium dochodowym osoby samotnie gospodarującej a dochodem tej osoby oraz między kryterium dochodowym rodziny a jej dochodem.

W 2019 r. gminy wypłaciły zasiłki okresowe na łączną kwotę 822 327 zł, dla 528 osób.

Zasiłki celowe

Jest to świadczenie fakultatywne przyznawane na zaspokojenie niezbędnej potrzeby bytowej, a w szczególności na pokrycie części lub całości kosztów zakupu żywności, leków i leczenia, opału, odzieży, niezbędnych przedmiotów użytku domowego, drobnych remontów i napraw w mieszkaniu, a także kosztów pogrzebu.

Osobom bezdomnym i innym osobom nie posiadającym dochodu oraz możliwości uzyskania świadczeń zdrowotnych może być przyznany zasiłek celowy na pokrycie części lub całości wydatków na świadczenia zdrowotne.

Zasiłek celowy może być przyznany również w celu realizacji postanowień kontraktu socjalnego. Wówczas może być wypłacony niezależnie od dochodu, przez okres 2 miesięcy od dnia, w którym osoba objęta kontraktem socjalnym, w trakcie jego realizacji, stała się osobą zatrudnioną.

Zasiłek celowy na pokrycie wydatków powstałych w wyniku zdarzenia losowego, świadczenie to może być przyznane osobie albo rodzinie, które poniosły straty w wyniku zdarzenia losowego. W takim przypadku może być przyznany niezależnie od dochodu i może nie podlegać zwrotowi.

Zasiłek celowy na pokrycie wydatków związanych z klęską żywiołową lub ekologiczną, świadczenie to może być przyznane osobie albo rodzinie, które poniosły straty w wyniku klęski żywiołowej lub ekologicznej. W takim przypadku może być przyznane niezależnie od dochodu i może nie podlegać zwrotowi.

Specjalne zasiłki celowe, świadczenie może być przyznane w szczególnie uzasadnionych przypadkach osobie albo rodzinie o dochodach przekraczających kryterium ustawowe w wysokości nieprzekraczającej odpowiednio kryterium dochodowego osoby samotnie gospodarującej lub rodziny.

W 2019 r. gminy wypłaciły zasiłki celowe na łączną kwotę 3 276 154 zł dla 3 407 osób.

W niższej tabeli przedstawiamy zestawienie dotyczące liczby oraz kwot zasiłków stałych, okresowych oraz specjalnych z podziałem na poszczególne gminy.

Tabela 22 - Liczba osób pobierających zasiłki w latach 2018 -2019

Gmina	Zasiłki stałe				Zasiłki okresowe				Zasiłki celowe			
	2018		2019		2018		2019		2018		2019	
	Liczba osób	Kwota świadczeń	Liczba osób	Kwota świadczeń	Liczba osób	Kwota świadczeń	Liczba osób	Kwota świadczeń	Liczba osób	Kwota świadczeń	Liczba osób	Kwota świadczeń
Wołomin	391	2 248 639 zł	393	2 311 398 zł	299	433 018 zł	246	400 268 zł	1101	1 519 415,00 zł	886	1 023 130 zł
Zielonka	92	499 425 zł	84	439 466 zł	10	9 730 zł	14	18 150 zł	114	107 138 zł	182	107 956 zł
Ząbki	117	593 000 zł	122	688 761 zł	84	131 620 zł	80	128 190 zł	396	291 402 zł	406	346 557 zł
Radzymin	118	625 494 zł	112	635 414 zł	28	20 059 zł	16	15 114 zł	457	240 681 zł	352	213 281 zł
Dąbrówka	36	194 190 zł	37	193 020 zł	16	9 230 zł	7	5 597 zł	65	36 255 zł	55	30 902 zł
Kobylka	111	568 162 zł	118	618 372 zł	66	121 220 zł	72	123 105 zł	380	513 674 zł	359	557 678 zł
Poświętne	37	212 990 zł	36	196 439 zł	12	11 806 zł	11	13 647 zł	164	94 072 zł	43	25 603 zł
Tłuszcz	97	544 462 zł	98	613 478 zł	4	4 401 zł	6	9 521 zł	205	171 053 zł	186	179 776 zł
Klembów	45	236 915 zł	43	237 853 zł	15	18 960 zł	10	17 693 zł	138	105 206 zł	119	82 991 zł
Jadów	63	335 176 zł	57	322 899 zł	17	25 419 zł	20	29 196 zł	151	83 283 zł	122	60 507 zł
Strachówka	18	97 696 zł	17	104 159 zł	9	16 555 zł	11	23 400 zł	67	43 406 zł	68	50 150 zł
Marki	147	783 026 zł	144	853 223 zł	30	32 553 zł	35	38 446 zł	451	487 743 zł	629	597 623 zł
RAZEM	1 272	6 939 175 zł	1 261	7 214 482	590	834 571 zł	528	822 327 zł	3689	3 693 328 zł	3 407	3 276 154 zł

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Oceny zasobów pomocy społecznej za 2019 r.

Zasiłek pielęgnacyjny przyznaje się w celu częściowego pokrycia wydatków wynikających z konieczności zapewnienia opieki i pomocy innej osoby w związku z niezdolnością do samodzielnej egzystencji. Uprawnienie do zasiłku pielęgnacyjnego przysługuje na: niepełnosprawne dziecko; osoba niepełnosprawna w wieku powyżej 16 roku życia, jeżeli legitymuje się orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności; osoba niepełnosprawna w wieku powyżej 16 roku życia legitymująca się orzeczeniem o umiarkowanym stopniu niepełnosprawności, jeżeli niepełnosprawność powstała w wieku do ukończenia 21 roku życia osobie, która ukończyła 75 lat. Poniżej prezentujemy w formie tabelarycznej szczegółowe dane dot. świadczeń opiekuńczych

Tabela 23 - Liczba i kwota świadczeń - zasiłek pielęgnacyjny -ogółem

Gmina	2016		2017		2018		2019	
	Liczba świadczeń	Kwota	Liczba świadczeń	Kwota	Liczba świadczeń	Kwota	Liczba świadczeń	Kwota
Jadów	1 955	299 115 zł	1 983	303 399 zł	1 930	305 313 zł	1930	365 671 zł
Dąbrówka	1 979	302 787 zł	2 029	310 284 zł	1 983	313 457 zł	1994	378 133 zł
Klembów	2 125	325 125 zł	2 230	341 190 zł	2 292	362 580 zł	2483	470 733 zł
Strachówka	842	128 826 zł	855	130 815 zł	825	130 467 zł	809	153 375 zł
Poświętne	1 506	230 418 zł	1 568	239 904 zł	1 593	251 615 zł	1592	302 049 zł
Łluszc	3 833	586 449 zł	3 973	607 860 zł	4 215	666 983 zł	4288	812 410 zł
Radzymin	5 202	283 662 zł	5 610	316251 zł	6 038	371 611 zł	6466	1 221 527 zł
Zielonka	3 292	503 676 zł	3 329	509 337 zł	3 300	521 300 zł	3 381	640 868 zł
Marki	5 115	782 595 zł	5 709	873 477 zł	5 977	945 273 zł	6295	1 193 002 zł
Kobylka	4 005	612 765 zł	4 304	658 512 zł	4 569	722 622 zł	4966	940 212 zł
Ząbki	5741	878 373 zł	6152	941 256 zł	6500	1 027 585 zł	6 984	1 319 256 zł
Wołomin	10 568	1 616 904 zł	10 901	1 667 853 zł	11 174	1 767 466 zł	11 558	2 190 192 zł
Razem	46 163	6 550 695 zł	48 643	6 583 887 zł	50 396	7 386 272 zł	52 746	9 987 428 zł

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Oceny zasobów pomocy społecznej za 2019 r.

Tabela 24- Liczba i kwota świadczeń- zasiłek pielęgnacyjny dla niepełnosprawnego dziecka

Gmina	2016		2017		2018		2019	
	Liczba świadczeń	Kwota	Liczba świadczeń	Kwota	Liczba świadczeń	Kwota	Liczba świadczeń	Kwota
Jadów	699	106 947 zł	696	106 488 zł	732	115 860 zł	753	142 607 zł
Dąbrówka	744	113 832 zł	804	123 012 zł	743	117 499 zł	736	139 472 zł
Klembów	836	130 968 zł	831	127 143 zł	834	132 028 zł	903	170 930 zł
Strachówka	257	39 321 zł	275	42 075 zł	270	42 661 zł	258	48 900 zł
Poświętne	597	91 341 zł	620	94 860 zł	618	97 570 zł	595	112 935 zł
Łluszc	1249	191 097 zł	1412	216 036 zł	1416	224 032 zł	1436	271 865 zł
Radzymin	1854	283 662 zł	2067	316 251 zł	2350	371 611 zł	2512	475 200 zł
Zielonka	1233	188 649 zł	1300	198 900 zł	1256	198 012 zł	1 181	223 644 zł
Marki	2482	379 746 zł	3152	482 256 zł	3610	571 025 zł	3847	728 692 zł
Kobylka	1692	258 876 zł	2024	309 672 zł	2305	364 165 zł	2460	466 178 zł
Ząbki	2623	401 319 zł	2881	440 793 zł	3214	508 301 zł	3 493	661 774 zł
Wołomin	4107	628 371 zł	4289	656 217 zł	4380	692 951 zł	4456	844 115 zł
Razem	18373	2 814 129 zł	20351	3 113 703 zł	21728	3 435 715 zł	22 630	4 286 312

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Oceny zasobów pomocy społecznej za 2019 r.

Tabela 25 - Liczba i kwota świadczeń- zasiłek pielęgnacyjny dla osoby niepełnosprawnej w wieku powyżej 16.roku życia o znacznym stopniu niepełnosprawności

Gmina	2016		2017		2018		2019	
	Liczba świadczeń	Kwota	Liczba świadczeń	Kwota	Liczba świadczeń	Kwota	Liczba świadczeń	Kwota
Jadów	497	76 041 zł	561	85 833 zł	480	75 954 zł	445	84 141 zł
Dąbrówka	515	78 795 zł	493	75 276 zł	477	75 279 zł	506	96144 zł
Klembów	578	88 434 zł	668	102 204 zł	724	114 511 zł	798	151 472 zł
Strachówka	203	31 059 zł	219	33 507 zł	197	31 147 zł	192	36 414 zł
Poświętne	377	57 681 zł	386	59 058 zł	435	68 566 zł	420	79 656 zł
Łluszc	1250	191 250 zł	1180	180 540 zł	1331	210 335 zł	1293	245 085 zł
Radzymin	1511	231 183 zł	1654	253 062 zł	1678	265 065 zł	1844	349 379 zł
Zielonka	893	136 629 zł	843	128 979 zł	769	121 490 zł	893	169 369 zł
Marki	1299	198 747 zł	1284	196 452 zł	1141	180 605 zł	1284	243 393 zł
Kobylka	1178	180 234 zł	1144	175 032 zł	1117	176 808 zł	1223	230 919 zł
Ząbki	1361	208 233 zł	1374	210 222 zł	1347	212 814 zł	1 498	279 690 zł
Wołomin	2635	403 155 zł	2680	410 040 zł	2801	443 100 zł	3054	578 525 zł
Razem	12 297	1 881 441 zł	12 486	1 910 205 zł	12 497	1 975 674 zł	13 450	2 544 187 zł

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Oceny zasobów pomocy społecznej za 2019 r.

Tabela 26 Liczba i kwota świadczeń- zasiłek pielęgnacyjny dla osoby, która ukończyła 75 lat

Gmina	2016		2017		2018		2019	
	Liczba świadczeń	Kwota	Liczba świadczeń	Kwota	Liczba świadczeń	Kwota	Liczba świadczeń	Kwota
Jadów	24	3 672 zł	24	3 672 zł	24	3 798 zł	16	3 014 zł
Dąbrówka	27	4 131 zł	36	5 508 zł	36	5 697 zł	36	6 828 zł
Klembów	0	0 zł	0	0 zł	0	0 zł	8	1 537 zł
Strachówka	12	1 836 zł	2	306 zł	0	0 zł	0	0
Poświętne	12	1 836 zł	13	1 898 zł	12	1 899 zł	12	2 276 zł
Łuszc	36	5 508 zł	35	5 355 zł	24	3 798 zł	24	4 552 zł
Radzymin	115	17 595 zł	139	21 267 zł	150	23 544 zł	119	21 958 zł
Zielonka	251	38 403 zł	232	35 496 zł	211	33 288 zł	180	34 201 zł
Marki	110	16 830 zł	109	16 677 zł	101	15 956 zł	86	16 300 zł
Kobylka	48	7 344 zł	53	8 109 zł	68	10 781 zł	63	11 996 zł
Ząbki	180	27 540 zł	172	26 316 zł	156	24 685 zł	147	27 863 zł
Wołomin	147	22 491 zł	137	20 961 zł	112	17 639 zł	92	17 407 zł
Razem	962	147 186 zł	952	145 565 zł	894	141 085 zł	783	147 932 zł

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Oceny zasobów pomocy społecznej za 2019 r.

Tabela 27 – Liczba i kwota świadczeń- zasiłek pielęgnacyjny dla osoby niepełnosprawnej w wieku powyżej 16. roku życia legitymującej się umiarkowanym stopniem niepełnosprawności, jeśli niepełnosprawność powstała przed 21 rokiem życia

Gmina	2016		2017		2018		2019	
	Liczba świadczeń	Kwota	Liczba świadczeń	Kwota	Liczba świadczeń	Kwota	Liczba świadczeń	Kwota
Jadów	735	112 455 zł	702	107 406 zł	694	109 701 zł	716	135 909 zł
Dąbrówka	693	106 029 zł	696	106 488 zł	727	115 032 zł	716	135 689 zł
Klembów	691	105 723 zł	731	111 843 zł	734	116 041 zł	774	146 794 zł
Strachówka	370	56 610 zł	359	54 927 zł	358	56 659 zł	359	68 061 zł
Poświętne	520	79 560 zł	549	83 997 zł	528	83 580 zł	565	107 182 zł
Łuszc	1 298	198 594 zł	1 346	205 938 zł	1 444	228 818 zł	1535	290 908 zł
Radzymin	1 722	263 466 zł	1 750	267 750 zł	1 860	294 477 zł	1991	374 990 zł
Zielonka	915	139 995 zł	954	145 962 zł	1 064	168 510 zł	1 127	213 654 zł
Marki	1 224	187 272 zł	1 164	178 092 zł	1 125	177 687 zł	1 078	204 617 zł
Kobylka	1 087	166 311 zł	1 083	165 699 zł	1 079	170 868 zł	1 220	231 119 zł
Ząbki	1 577	241 281 zł	1 725	263 925 zł	1 783	281 785 zł	1 846	349 929 zł
Wołomin	3 679	562 887 zł	3 795	580 635 zł	3 881	613 776 zł	3 956	750 145 zł
Razem	14 511	2 220 183 zł	14 854	2 272 662 zł	15 277	2 416 934 zł	15 833	3 008 997 zł

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Oceny zasobów pomocy społecznej za 2019 r.

Tabela 28 - Liczba i kwota świadczeń pielęgnacyjnych

Gmina	2016		2017		2018		2019	
	Liczba świadczeń	Kwota	Liczba świadczeń	Kwota	Liczba świadczeń	Kwota	Liczba świadczeń	Kwota
Jadów	343	445 900 zł	354	496 974 zł	373	548 853 zł	456	719 021 zł
Dąbrówka	451	580 721 zł	438	614 299 zł	480	704 628 zł	494	780 356 zł
Klembów	642	832 406 zł	699	979 342 zł	715	1 052 463 zł	800	1 260 628 zł
Strachówka	167	217 100 zł	169	237 508 zł	177	259 952 zł	189	298 765 zł
Poświętne	347	450 103 zł	396	555 370 zł	419	614 677 zł	427	672 272 zł
Łuszc	840	1 090 072 zł	954	1 337 659 zł	1 081	1 590 718 zł	1 122	1 774 272 zł
Radzymin	1 031	1 334 097 zł	1 164	1 610 758 zł	1 288	1 900 522 zł	1 413	2 223 798 zł
Zielonka	576	745 514 zł	669	933 724 zł	620	913 576 zł	587	927 319 zł
Marki	1 278	1 656 690 zł	1 432	2 006 906 zł	1 569	2 305 172 zł	1 593	2 511 642 zł
Kobylka	955	1 226 325 zł	1 068	1 491 853 zł	1 261	1 843 771 zł	1 274	2 004 816 zł
Ząbki	1 095	1 413 945 zł	1 257	1 754 035 zł	1 465	2 145 382 zł	1 560	2 447 289 zł
Wołomin	2 058	2 665 118 zł	2 273	3 179 556 zł	2 517	3 699 718 zł	2 498	3 942 527 zł
Razem	9 783	12 657 991 zł	10 873	15 197 984 zł	11 965	15 678 910 zł	12 413	19 562 705 zł

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Oceny zasobów pomocy społecznej za 2019 r.

Tabela 29 – Liczba i kwota specjalnych zasiłków opiekuńczych

Gmina	2016		2017		2018		2019	
	Liczba świadczeń	Kwota	Liczba świadczeń	Kwota	Liczba świadczeń	Kwota	Liczba świadczeń	Kwota
Jadów	50	26 000 zł	73	36 729 zł	138	72 581 zł	166	101 462 zł
Dąbrówka	4	2 080 zł	24	12 480 zł	34	18 280 zł	22	13 640 zł
Klembów	75	38 861 zł	106	54 397 zł	75	40 200 zł	85	51 952 zł
Strachówka	61	30 784 zł	74	36 230 zł	44	21 710 zł	49	30 380 zł
Poświętne	77	39 312 zł	90	46 037 zł	115	61 396 zł	84	51 180 zł
Tłuszcz	112	57 198 zł	128	66 560 zł	151	79 996 zł	160	97 085 zł
Radzymin	90	46 800 zł	123	63 960 zł	158	83 891 zł	159	98 520 zł
Zielonka	59	29 380 zł	56	28 718 zł	74	39 480 zł	60	36 660 zł
Marki	233	117 539 zł	273	138 282 zł	184	97 947 zł	165	100 952 zł
Kobyłka	72	37 232 zł	64	32 665 zł	65	34 900 zł	95	58 900 zł
Ząbki	81	40 116 zł	95	48 819 zł	102	54 305 zł	106	64 746 zł
Wołomin	185	94 688 zł	211	107 541 zł	170	88 796 zł	194	120 280 zł
Razem	1 099	559 990 zł	1 317	672 418 zł	1 310	693 482 zł	1 345	825 757 zł

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Oceny zasobów pomocy społecznej za 2019 r.

Tabela 30 – Liczba i kwota świadczeń opiekuńczych – ogółem

Gmina	2016		2017		2018		2019	
	Liczba świadczeń	Kwota	Liczba świadczeń	Kwota	Liczba świadczeń	Kwota	Liczba świadczeń	Kwota
Jadów	2348	771 015 zł	2 410	837 102 zł	2 441	926 747 zł	2 552	1 186 154 zł
Dąbrówka	2434	885 588 zł	2 491	937 063 zł	2 497	1 036 365 zł	2 510	1 172 129 zł
Klembów	2842	1 196 392 zł	30 35	1 374 929 zł	3 082	1 455 243 zł	3 368	1 783 313 zł
Strachówka	1070	376 710 zł	1 098	404 553 zł	1 046	412 129 zł	1 047	482 520 zł
Poświętne	1930	719 833 zł	2 054	841 311 zł	2 127	927 688 zł	2 103	1 025 501 zł
Tłuszcz	4785	1 733 719 zł	5 055	2 012 088 zł	5 447	2 337 697 zł	5 570	2 683 767 zł
Radzymin	6323	2 176 803 zł	6 897	2 533 048 zł	7 484	2 939 110 zł	8 038	3 543 845 zł
Zielonka	3927	1 278 570 zł	4 054	1 471 779 zł	3 994	1 474 356 zł	4 028	1 604 847 zł
Marki	6626	2 556 824 zł	7 414	3 018 665 zł	7 730	3 348 392 zł	8 053	3 805 596 zł
Kobyłka	5032	1 876 322 zł	5 436	2 183 030 zł	5 895	2 601 293 zł	6 335	3 003 928 zł
Ząbki	6917	2 332 434 zł	7 504	2 744 110 zł	8 067	3 227 272 zł	8 650	3 831 291 zł
Wołomin	12811	4 376 710 zł	13 385	4 954 950 zł	13 861	5 555 980 zł	14 250	6 252 999 zł
Razem	57 045	20 280 920 zł	60 833	23 312 628 zł	63 671	23 303 162 zł	66 504	30 375 890 zł

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Oceny zasobów pomocy społecznej za 2019 r.

Działania

3) *Analiza orzecznictwa o niepełnosprawności w powiecie wołomińskim.*

Koordynator: WOZ;

Współrealizator: PCPR;

Realizacja: 2017 – 2025

Analiza orzecznictwa o niepełnosprawności w powiecie wołomińskim jest prowadzona przez Wydział Ochrony Zdrowia i Polityki Społecznej Starostwa Powiatowego i Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Wołominie.

Aktualnie prowadzona jest analiza dotycząca grupy osób w wieku 60+, którym orzeczono stopień niepełnosprawności. Bazując na danych Powiatowego Zespołu ds. Orzekania o Niepełnosprawności (PZON) w Wołominie za lata 2015-2019, należy stwierdzić, że liczba seniorów 60+, którzy zgłaszają wniosek o ustalenie niepełnosprawności, we wskazanych latach, wykazuje tendencję malejącą. W roku 2015 wynosiła – 1380 osób, w roku 2016 – 1118 osób, w roku 2017 – 934 osoby, a w 2019 roku 727 osób. W stosunku do wszystkich osób dorosłych składających wnioski stanowili oni odpowiednio: w 2015 r. – 57,2%; 2016 r. 53,2%; 2017 – 50,0%; 2019 r. 42,2% Komisje

Zespołu orzekają o stopniu niepełnosprawności do celów poza rentowych, ustalając stopnie niepełnosprawności ze względów zdrowotnych i psychospołecznych. Określa się 3 stopnie niepełnosprawności: lekki, umiarkowani i znaczny oraz wskazania dotyczące: zatrudnienia, szkolenia, terapii, zaopatrzenia a sprzęt rehabilitacyjny, korzystania z systemu wsparcia środowiskowego lub opieki innych osób. W zależności od przyznanego stopnia niepełnosprawności osoba posiadająca orzeczenie nabywa określone uprawnienia (np. karta parkingowa, możliwość korzystania z turnusu rehabilitacyjnego, możliwość ubiegania się o dofinansowanie na likwidację barier funkcjonalnych dla indywidualnych osób niepełnosprawnych, ulgi w opłacie za podróż środkami transportu publicznego, ulgi podatkowe (za zakup leków, rehabilitację, transport).

Największe grupy seniorów z orzeczeniami PZON (wydanymi w latach 2015-2019) zamieszkują w gminach: Wołomin, Ząbki, Radzymin, Marki, Kobyłka, Zielonka. Pomimo, że kolejność gmin pod względem ilości wydanych orzeczeń w każdym roku była inna, to jednak dotyczyła zawsze tych samych gmin. Z wymienionych gmin tylko gmina Zielonka posiada najmniejszą, bo poniżej 20 tys. mieszkańców społeczność. Pozostałe gminy są największymi pod względem liczby mieszkańców ogółem, dlatego posiadają najliczniejsze grupy seniorów, a wśród nich najliczniejsze grupy seniorów niepełnosprawnych.

Średnio u 80,1% seniorów, niepełnosprawnych (tych, którzy otrzymali orzeczenie o stopniu niepełnosprawności PZON, niezależnie od jego stopnia, w okresie wskazanych lat), najczęściej orzekano niepełnosprawność z powodu schorzeń w zakresie: upośledzenia narządu ruchu, chorób układów oddechowego i krążenia, chorób neurologicznych, chorób innych, w tym schorzeń m. in.: endokrynologicznych, metabolicznych, zaburzeń enzymatycznych, chorób zakaźnych i odzwierzęcych, zeszpeceń, chorób układu krwiotwórczego. Rodzaje wsparcia w tych gminach dla tych seniorów powinny być uzależnione od rodzaju najczęściej występującego schorzenia lub kilku schorzeń jednocześnie. Najczęściej będzie to zapotrzebowanie na usługi specjalistyczne, realizowane przez personel ze specjalistycznym przygotowaniem.

Poniżej przedstawiona została liczba osób zaliczona w 2019 r. do stopnia niepełnosprawności prawomocnym orzeczeniem, z uwzględnieniem przyczyn niepełnosprawności w podziale na gminy.

Tabela 31 - Liczba osób przed 16 roku życia, zaliczonych do stopnia niepełnosprawności prawomocnym orzeczeniem, z uwzględnieniem przyczyny niepełnosprawności w podziale na gminy. Dane za 2019 rok.

Gmina	01-U	02-P	03-L	04-O	05-R	06-E	07-S	08-T	09-M	10-N	11-I	12-C	Razem
Dąbrówka	0	0	0	0	1	2	1	0	0	1	3	6	14
Jadów	0	0	1	0	0	2	1	2	1	3	2	3	15
Klembów	2	1	3	1	1	2	1	1	1	7	4	6	30
Kobyłka	7	0	4	3	1	1	5	2	2	14	17	21	80
Marki	1	1	1	3	6	2	5	2	1	12	10	29	73
Poświętne	0	0	1	0	2	1	1	0	1	2	2	4	14
Radzymin miasto	1	2	0	1	2	0	2	0	0	6	10	14	38
Radzymin obszar wiejski	0	1	3	1	3	0	2	0	0	7	3	8	28
Strachówka	0	0	0	0	0	0	2	0	0	0	0	0	2
Tłuszcz miasto	2	0	0	0	3	0	1	2	2	3	2	3	18
Tłuszcz obszar wiejski	1	0	3	2	3	0	3	0	1	7	3	6	29
Wołomin miasto	3	1	5	0	3	3	4	1	1	4	10	20	55
Wołomin obszar wiejski	1	0	1	0	2	3	5	0	2	6	5	7	32
Ząbki	2	1	5	4	9	4	6	2	3	7	13	38	94
Zielonka	1	1	2	1	6	3	2	1	2	12	5	12	48
Razem	21	8	29	16	42	23	41	13	17	91	89	180	570

Źródło: Dane Wydziału Zdrowia i Polityki Społecznej Starostwa Powiatowego w Wołominie

**Tabela 32 - Liczba osób w wieku 16 i powyżej 16 lat, zaliczonych do stopnia niepełnosprawności prawomocnym orzeczeniem, z uwzględnieniem przyczyny niepełnosprawności w podziale na gminy.
Dane za 2019 rok.**

Gmina	01-U	02-P	03-L	04-O	05-R	06-E	07-S	08-T	09-M	10-N	11-I	12-C	Razem
Dąbrówka	1	5	2	5	31	4	14	3	1	23	6	0	95
Jadów	3	4	3	0	23	1	15	3	3	15	8	2	80
Klembów	3	8	5	4	32	2	16	2	7	34	7	1	121
Kobyłka	4	12	5	6	69	2	30	13	17	62	19	4	243
Marki	6	32	13	2	86	5	42	13	17	98	28	9	351
Poświętne	2	1	1	0	25	2	11	2	2	16	4	0	66
Radzymin miasto	1	7	5	1	51	5	24	5	6	40	15	2	162
Radzymin obszar wiejski	2	9	4	2	60	6	20	4	6	35	9	3	160
Strachówka	0	0	0	1	8	0	6	0	0	6	1	0	22
Tłuszcz miasto	3	6	2	2	27	1	12	4	4	16	5	1	83
Tłuszcz obszar wiejski	4	5	5	4	34	4	13	1	3	24	12	2	111
Wołomin miasto	8	37	14	17	206	7	83	21	27	105	41	6	572
Wołomin obszar wiejski	4	20	5	4	61	5	19	8	16	31	18	1	192
Ząbki	3	38	10	11	92	6	36	14	23	61	24	4	322
Zielonka	4	20	7	4	65	2	30	10	6	49	15	1	213
Razem	48	204	126	63	870	52	371	103	138	615	212	36	2 793

Źródło: Dane Wydziału Zdrowia i Polityki Społecznej Starostwa Powiatowego w Wołominie

4. Cel 4. Zapobieganie wykluczeniu społecznemu rosnącej liczbie osób niepełnosprawnych oraz podjęcie działań wyrównujących szanse tych osób na pełniejsze funkcjonowanie w społeczności lokalnej.

Działania

1) *Analiza sytuacji w zakresie orzecznictwa o niepełnosprawności dla mieszkańców powiatu wołomińskiego (orzecznictwo: ZUS; PZON; KRUS; MSW; MON; PKP,SW).*

Koordynator: WOZ;

Współrealizator: PCPR;

Realizacja: 2017 – 2025

Działania

2) *Diagnoza sytuacji w zakresie niepełnosprawności w powiecie wołomińskim.*

Koordynator: PCPR

Współrealizator: WOZ

Realizacja: 2017 – 2025

Powiatowy Zespół do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności w Wołominie funkcjonuje w strukturze Wydziału Ochrony Zdrowia i Polityki Społecznej. Obejmuje swoim zasięgiem gminy: Ząbki, Zielonka, Marki, Wołomin, Kobyłka, Tłuszcz, Radzymin, Klembów, Poświętne, Jadów, Strachówka, Dąbrówka. Orzeczenie o niepełnosprawności wydaje się na wniosek złożony do powiatowego zespołu do spraw orzekania o niepełnosprawności. Zgodnie z właściwością miejscową Zespół przyjmuje mieszkańców powiatu wołomińskiego, osoby bezdomne, a także osoby przebywające poza miejscem stałego pobytu ponad dwa miesiące ze względów zdrowotnych lub rodzinnych, przebywające w zakładach karnych i poprawczych, przebywające w domach pomocy społecznej i ośrodkach wsparcia.

Uzyskanie orzeczenia o niepełnosprawności lub stopniu niepełnosprawności wydanego przez Powiatowy Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności daje prawo do ubiegania się o przyznanie świadczeń, ulg lub uprawnień dla osób niepełnosprawnych. Świadczenia takie są przyznawane osobom

posiadającym orzeczenie przez różne instytucje np. ośrodki pomocy społecznej, Wydział Komunikacji czy też Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie.

Z analizy danych odnoszących się do liczby wydanych orzeczeń o stopniu niepełnosprawności osobom powyżej 16-go roku życia w latach 2013-2019 przez Powiatowy Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności w Wołominie w podziale na przyczynę niepełnosprawności wynika, że istnieje tendencja wzrostu osób z niepełnosprawnościami, głównie z powodu schorzeń narządu ruchu, chorób neurologicznych, układu oddechowego i krążenia. Z analizy liczby wydanych orzeczeń o niepełnosprawności osobom poniżej 16-go roku życia również zauważalny jest wzrost wydanych orzeczeń, głównie dotyczy całościowych zaburzeń rozwojowych, chorób neurologicznych, a także innych schorzeń w tym: endokrynologiczne, metaboliczne, zaburzenia enzymatyczne, choroby zakaźne i odzwierzęce, choroby układu krwiotwórczego.

Działania

3) *Opracowanie Powiatowego Programu Działań na Rzecz Osób Niepełnosprawnych oraz Przestrzegania Praw Osób Niepełnosprawnych na lata następne po 2015r.*

Realizator: PCPR

Realizacja: 2017 – 2025

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie realizuje zadania z zakresu rehabilitacji społecznej osób niepełnosprawnych. Niepełnosprawność, będąca udziałem coraz większej części społeczeństwa i obejmująca wszystkie aspekty funkcjonowania dotkniętego nią człowieka, wymusza podejmowanie różnorodnych działań w celu zapewnienia słabszej części naszego społeczeństwa godnych warunków do życia i rozwoju. Jednym z takich działań jest umożliwienie osobom niepełnosprawnych dostępu do rehabilitacji zawodowej i społecznej, a tym samym pomoc w integracji ze środowiskiem lokalnym. Środki finansowe otrzymywane z Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych w dużym stopniu pomagają w realizacji w/w celu.

Rada Powiatu Wołomińskiego przyjęła Uchwałą Nr XXV-256/2016 z dnia 17.10.2016 r. „Powiatowy Program Działań na Rzecz Osób Niepełnosprawnych w Powiecie Wołomińskim na lata 2016-2021”. Program został opracowany na bazie doświadczeń wynikających z realizacji Programu w latach 2013-2015 oraz bieżącej analizy problematyki osób niepełnosprawnych. Dążenie do poprawy sytuacji osób niepełnosprawnych oraz zmiana społecznego sposobu myślenia i postaw wobec osób niepełnosprawnych stanowiło punkt wyjścia do opracowania niniejszego Programu. Program wyznacza kierunki działania powiatowej polityki w obszarze osób niepełnosprawnych. Realizacja zadań określonych w Programie uzależniona będzie w dużym stopniu od możliwości finansowych jednostek samorządowych i innych podmiotów działających w obszarze osób niepełnosprawnych. Ważną rolę odgrywają również sami adresaci programu, tj. osoby niepełnosprawne i ich rodziny, gdyż od ich aktywnej postawy zależeć będzie powodzenie realizacji zamierzonych działań.

Głównym celem programu jest poprawa jakości życia osób niepełnosprawnych i ich rodzin zamieszkałych na terenie Powiatu Wołomińskiego oraz przeciwdziałanie marginalizacji i wykluczeniu społecznemu osób niepełnosprawnych.

W związku z powyższym, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Wołominie sporządziło stosowną informację roczną z realizacji w 2019 „Powiatowego Programu Działań na Rzecz Osób Niepełnosprawnych w Powiecie Wołomińskim na lata 2016-2021”. Informacja ta, zgodnie z Uchwałą Nr XVIII – 204/2020 Rady Powiatu Wołomińskiego z dnia 29 kwietnia 2020 r. została przekazana Wojewodzie Mazowieckiemu. Informację zamieszczono na stronie internetowej Powiatu Wołomińskiego, co umożliwia zapoznanie się z nią szerokiemu kręgowi osób zainteresowanych.

Działania

4) *Realizacja zadań określonych w Powiatowym Programie Promocji Zatrudnienia Osób Niepełnosprawnych.*

Realizator: PUP

Realizacja: 2017 – 2025

W 2019 r. otrzymano z PFRON (zgodnie z algorytmem) środki finansowe na realizację zadań z zakresu rehabilitacji zawodowej i społecznej w wysokości 1 569 978,00 zł (wykorzystano 1 569 935,89 zł). Uchwałą Rady Powiatu Nr V-49/2019 z dnia 28 marca 2019 r., Uchwałą Rady Powiatu Nr XIV-157/2019 z dnia 27 listopada 2019 r.

Na zadania z zakresu **rehabilitacji zawodowej** realizowane przez Powiatowy Urząd Pracy w kwocie **151 047,72 zł** (wykorzystano 151 006,00 zł) w tym na:

- zwrot wydatków na instrumenty i usługi rynku pracy na rzecz osób niepełnosprawnych zarejestrowanych jako poszukujące pracy i niepozostające w zatrudnieniu (art. 11 ust.3 pkt 2 ustawy) – 17 392 zł;
- zwrot kosztów zatrudnienia, szkoleń pracowników pomagających (art. 26d ustawy) – 3 614 zł
- dofinansowanie środków na podjęcie działalności gospodarczej, rolniczej albo wniesienie wkładu do spółdzielni socjalnej (art. 12a ustawy) – 130 000 zł

Działania

5) *Opiniowanie projektów Programów dotyczących osób niepełnosprawnych.*

Realizator: Społeczna Rada Osób Niepełnosprawnych

Realizacja: 2017 – 2025

Zarządzeniem Starosty Wołomińskiego Nr 120.125.2017 z dnia 08.06.2017 r. **powołano Powiatową Społeczną Radę do Spraw Osób Niepełnosprawnych w Wołominie**. Rada jest organem opiniodawczo – doradczym Starosty Wołomińskiego w sprawach osób niepełnosprawnych. W skład Rady weszło 5 osób, w tym 3 osoby delegowane przez gminy oraz 2 osoby delegowane przez organizacje pozarządowe. Do zakresu działania Rady należy: inspirowanie przedsięwzięć zmierzających do integracji zawodowej i społecznej oraz realizacji praw osób niepełnosprawnych; opiniowanie projektów powiatowych programów działań na rzecz osób niepełnosprawnych; ocena realizacji programów oraz opiniowanie projektów uchwał i programów przyjmowanych przez Radę Powiatu pod kątem ich skutków dla osób niepełnosprawnych

W 2019 roku Rada odbyła 3 posiedzenia, m.in. opiniowała projekty uchwał Rady Powiatu Wołomińskiego w sprawie podziału środków PFRON na 2019 r.

Działania

6) *Realizacja Programu PFRON „Aktywny samorząd”.*

Realizator: PCPR

Realizacja: 2017 – 2025

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Wołominie w 2019 r. realizowało pilotażowy program „Aktywny Samorząd” na podstawie zawartego porozumienia przez powiat wołomiński w 2012 r. z Państwowym Funduszem Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych, a także na podstawie zawartej umowy z dnia 7 maja 2018 r. oraz aneksów.

W ramach pilotażowego programu „Aktywny Samorząd” osoby niepełnosprawne z terenu powiatu wołomińskiego mogły uzyskać dofinansowanie w następującym zakresie:

Moduł I:

- Obszar A Zadanie Nr 1 - pomoc w zakupie i montażu oprzyrządowania do posiadanego samochodu;
- Obszar A Zadanie Nr 2 - pomoc w uzyskaniu prawa jazdy kategorii B;

- Obszar B Zadanie Nr 1 – pomoc w zakupie sprzętu elektronicznego lub jego elementów oraz oprogramowania;
- Obszar B Zadanie Nr 2 - dofinansowanie szkoleń w zakresie obsługi nabytego w ramach programu sprzętu elektronicznego i oprogramowania;
- Obszar C Zadanie Nr 2 - pomoc w utrzymaniu sprawności technicznej posiadanego wózka inwalidzkiego o napędzie eklektycznym;
- Obszar C Zadanie Nr 3 – pomoc w zakupie protezy kończyny, w której zastosowano nowoczesne rozwiązania techniczne;
- Obszar C Zadanie Nr 4- pomoc w utrzymaniu sprawności technicznej posiadanej protezy kończyny, w której zastosowano nowoczesne rozwiązania techniczne;
- Obszar D – pomoc w utrzymaniu aktywności zawodowej poprzez zapewnienie opieki dla osoby zależnej.

Moduł II - pomoc w uzyskaniu wykształcenia na poziomie wyższym.

Łączna kwota środków finansowych przyznanych w 2019 roku na realizację pilotażowego programu „Aktywny samorząd” wyniosła **688 000 zł** (wykorzystano 655 869,82) w tym na realizację:

- Modułu I – **362 940,82 zł**, z czego na realizację wydatków:
- Modułu II w wysokości **250 941 zł**

oraz na:

- Obsługę realizacji programu, w wysokości **32 300 zł**;
- Promocję programu, w wysokości **6 459 zł**;
- Ewaluację programu, w wysokości **3 229 zł**.

Działania

7) *Wsparcie osób niepełnosprawnych z środków PFRON w postaci dofinansowań: WTZ; turnusów rehabilitacyjnych; pomoc indywidualna (sprzęt rehabilitacyjny, bariery).*

Realizator: PCPR

Realizacja: 2017 – 2025

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie realizuje zadania z zakresu rehabilitacji społecznej osób niepełnosprawnych. Niepełnosprawność, będąca udziałem coraz większej części społeczeństwa i obejmująca wszystkie aspekty funkcjonowania dotkniętego nią człowieka, wymusza podejmowanie różnorodnych działań w celu zapewnienia słabszej części naszego społeczeństwa godnych warunków do życia i rozwoju. Jednym z takich działań jest umożliwienie osobom niepełnosprawnym dostępu do rehabilitacji zawodowej i społecznej, a tym samym pomoc w integracji ze środowiskiem lokalnym. Środki finansowe otrzymywane z Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych w dużym stopniu pomagają w realizacji w/w celu.

W 2019 r. otrzymano z PFRON (zgodnie z algorytmem) środki finansowe na realizację zadań z zakresu rehabilitacji zawodowej i społecznej w wysokości 1 569 978,00 zł (wykorzystano 1 569 935,89 zł). Uchwałą Rady Powiatu Nr V-49/2019 z dnia 28 marca 2019 r., Uchwałą Rady Powiatu Nr XIV-157/2019 z dnia 27 listopada 2019 r. środki zostały podzielone na:

- 1) Na zadania z zakresu **rehabilitacji zawodowej** **151 047,72 zł** (wykorzystano 151 006,03 zł),
- 2) Na zadania z zakresu **rehabilitacji społecznej** w wysokości **1 418 930,28 zł**, (wykorzystano 1 418 929,86) w tym na:
 1. dofinansowanie kosztów tworzenia i działalności Warsztatów Terapii Zajęciowej (art. 35 ust.1 pkt.8) – **434 304,00 zł**;
 2. dofinansowanie na realizację zadań zgodnie z art. 35 a ust.1 pkt. 7 ustawy wydatkowano ogólnie kwotę **984 626,28 zł**, (wykorzystano 984 625,28 zł) w tym na:
 - sprzęt rehabilitacyjny przedmioty ortopedyczne środki pomocnicze - dofinansowane dla 190 osób na kwotę 456 149,28 zł;

- turnusy rehabilitacyjne - dofinansowanie dla 190 osób na kwotę 240 442 zł;
- bariery architektoniczne w komunikowaniu się i techniczne – dofinansowanie dla 124 osób na kwotę 250 162 zł;
- sport kultura i rekreacja i turystyka – dofinansowanie dla 8 organizacji na kwotę 37 872 zł.

Działania

8) *Wsparcie i aktywizacja zawodowa osób niepełnosprawnych.*

Koordynator: PUP

Współrealizatorzy: PCPR; organizacje pozarządowe

Realizacja: 2017 – 2025

Powiatowy Urząd Pracy w Wołominie w 2019 r. objął aktywizacją zawodową 6 osób niepełnosprawnych, w tym 1 osobę posiadającą status osoby bezrobotnej oraz 6 osób posiadających status poszukującego pracy, w tym 4 kobiety oraz 2 osoby po 50 r.ż.

PUP w Wołominie, wspierał aktywność zawodową w/w osób niepełnosprawnych poprzez zastosowanie wobec nich następujących instrumentów rynku pracy:

- Staże – dzięki tej formie wsparcia osoby niepełnosprawne nabyły umiejętności praktyczne do wykonywania pracy przez wykonywanie zadań w miejscu pracy bez nawiązania stosunku pracy z pracodawcą. W roku 2019 do odbycia stażu skierowano 1 osobę niepełnosprawną. Ponadto, 1 osoba kontynuowała staż rozpoczęty w roku 2018. Osoby korzystając z tej formy wsparcia podjęły zatrudnienie i kontynuują je na dzień 31.12.2019 r.
- Refundacja kosztów wyposażenia stanowiska pracy – pracodawca, który przez okres co najmniej 36 miesięcy zatrudni osobę niepełnosprawną zarejestrowaną w powiatowym urzędzie pracy jako bezrobotna albo poszukująca pracy niepozostającą w zatrudnieniu, może otrzymać ze środków PFRON zwrot kosztów wyposażenia stanowiska pracy do wysokości piętnastokrotnego przeciętnego wynagrodzenia. W 2019 r. w ramach tej formy wsparcia utworzono 2 nowe miejsca pracy dla osób niepełnosprawnych.
- Jednorazowe środki na podjęcie działalności gospodarczej – jest to forma aktywizacji polegająca na przyznaniu osobie niepełnosprawnej środków na podjęcie działalności gospodarczej do wysokości piętnastokrotnego przeciętnego wynagrodzenia. Ma ona na celu wspieranie powstawania nowych miejsc pracy poprzez samozatrudnienie. W 2018 r. na podjęcie działalności gospodarczej przyznano środki 4 osobom niepełnosprawnym, w tym 2 kobietom oraz jednej osobie posiadającej status osoby bezrobotnej.

Ponadto, w 2019 r. podpisano umowę w sprawie zwrotu kosztów zatrudnienia pracowników pomagających pracownikowi niepełnosprawnemu w pracy. Pracodawca otrzymywał ze środków PFRON zwrot kosztów zatrudnienia pracownika pomagającego pracownikowi niepełnosprawnemu w pracy w zakresie czynności niemożliwych lub trudnych do samodzielnego wykonania przez pracownika niepełnosprawnego na stanowisku pracy.

Na zadania z zakresu **rehabilitacji zawodowej** ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych przeznaczono **151 047,72 zł** (wykorzystano 151 006,00 zł).

Działania

9) *Ograniczenie procesu marginalizacji osób niepełnosprawnych.*

Koordynator: PCPR

Współrealizatorzy: PUP; WOZ; OPS-y; organizacje pozarządowe

Realizacja: 2017 – 2025

Zaplanowane zadania w tym zakresie mają na celu włączenie osób z niepełnosprawnością we wszystkie sfery życia społecznego, tak aby stanowili równoprawnych i pełnowartościowych członków

społeczeństwa. Do tego niezbędna jest zarówno edukacja i praca z osobami niepełnosprawnymi jak i osobami sprawnymi. Negatywne nastawienie społeczne, stereotypy i bariery powodują marginalizację i wykluczenie osób niepełnosprawnych.

Działania

10) Poprawa jakości życia osób niepełnosprawnych.

Koordynator: PCPR

Współrealizatorzy: PUP; SZPZOZ; WOZ; OPS-y, organizacje pozarządowe.

Realizacja: 2017 – 2025

Działania zaplanowane w tym zakresie powinny wspomóc osoby niepełnosprawne do uzyskania w miarę możliwości samodzielności, zaradności i poprawy jakości ich życia. Ważne obszary tych działań to: likwidacja barier architektonicznych, w komunikowaniu się i technicznych, edukacja oraz kompleksowa rehabilitacja.

Działania

11) Zwiększenie powierzchni archiwalnej w Powiatowym Zespole ds. Orzekania Niepełnosprawności.

Realizator: WOZ;

Realizacja: 2017 – 2025

W grudniu 2016 r. wykonano remont pomieszczeń Powiatowego Zespołu ds. Orzekania o Niepełnosprawności. W wyniku tych działań, kosztem ograniczenia powierzchni poczekalni, powstało nowe pomieszczenie archiwalne o powierzchni ok. 12 m², które pozwala na przechowanie indywidualnej dokumentacji personalno-medycznej dla ok. 12 000 osób. Czyli, przy aktualnym stanie dokumentacji (przeniesienie z innych pokoi na stałe miejsce zarchiwizowanej dokumentacji indywidualnej dla około 3 tys. osób) i stale zwiększającej się liczby osób zgłaszających do Komisji, miejsca na dokumentację personalno-medyczną wystarczy na kolejne 2 lata.

W pomieszczeniach zajmowanych przez Powiatowy Zespół wprowadzono również usprawnienia dla osób niepełnosprawnych, m.in. zamontowano automatyczne drzwi w wejściu do budynku, wyremontowano punkt obsługi interesantów oraz zamontowano elektroniczny system kolejkowy.

Działania

12) Zwiększenie dostępu do leczenia, opieki, rehabilitacji medycznej oraz usług opiekuńczych i pielęgnacyjnych osób niepełnosprawnych.

Koordynator: SZPZOZ (opieka medyczna);

Koordynatorzy gminni: OPS-y (usługi opiekuńcze);

Współrealizatorzy: WOZ; PCPR; organizacje pozarządowe.

Realizacja: 2017 – 2025

Ośrodek Pomocy Społecznej w Wołominie w roku 2018 pozyskał środki na realizację w okresie 01.01.2019 – 31.12.2020 projektu pt. „Wigor ++”, współfinansowanego ze środków Unii Europejskiej w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Mazowieckiego na lata 2014-2020, Oś Priorytetowa IX Wspieranie włączenia społecznego i walka z ubóstwem, Działanie 9.1 Aktywizacja społeczno-zawodowa osób wykluczonych i przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu, Poddziałanie 9.2.1 Zwiększenie dostępności usług społecznych. Wnioskodawcą projektu jest Gmina Wołomin.

Cel główny projektu to: Zwiększenie samodzielności życiowej oraz aktywizacja społeczna 60 osób niesamodzielnym i starszych (powyżej 60. r.ż.), mieszkańców gminy Wołomin, osób zagrożonych ubóstwem i wykluczenie społecznym, korzystających ze świadczeń pomocy społecznej, w okresie od 01.01.2019 do 31.12.2020.

Adresatami przedsięwzięcia jest 60 osób niesamodzielnym i starszych (powyżej 60.r.ż.), mieszkańców gminy Wołomin, osób zagrożonych ubóstwem i wykluczenie społecznym. Działaniami projektowymi

zostanie objętych również 40 opiekunów faktycznych osób starszych i niesamodzielnych zakwalifikowanych do projektu.

Od 01.11.2018 roku Ośrodek Pomocy Społecznej w Wołominie realizuje projekt dofinansowany z Funduszu Unii Europejskiej pt. ”Rodzina ostoja- program wsparcia dla wołomińskich rodzin. Celem projektu jest wzrost aktywności społeczno-zawodowej i szans na zatrudnienie 36 osób (24 kobiet i 12 mężczyzn), w tym 24 osób dorosłych oraz 12 osób małoletnich, z minimum 10 rodzin z Gminy Wołomin, wielodzietnych, ubogich rodzin z dziećmi, rodzin z osobami starszymi, rodzin z osobami z niepełnosprawnościami oraz rodzin z innymi osobami niesamodzielnymi i rodziców samotnie wychowujących dzieci. Projekt będzie realizowany w okresie od 01.11.2018 roku do 31.10.2019 roku. Rekrutacja uczestników projektu trwała od 01.11.2018 roku do 15.11.2018 roku, wyłoniono 24 uczestników spełniających wymogi formalne w tym 5 mężczyzn, 19 kobiet w tym 5 osób niepełnosprawnych, 65 osób współuczestniczących.

Ponad to w 2019 roku powiat wołomiński za pośrednictwem Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Wołominie realizował program „Opieka wytchnieniowa – edycja 2019” Moduł III realizowany w ramach Solidarnościowego Funduszu Wsparcia Osób Niepełnosprawnych, zgodnie z przyjętym programem przez Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej. Program polega na świadczeniu usługi opieki wytchnieniowej w formie wsparcia specjalistycznego (psychologicznego oraz terapeutycznego) oraz wsparcia w zakresie nauki rehabilitacji/pielęgnacji, dietetyki oraz logopedii.

W 2019 roku (w okresie od września do grudnia) skorzystało 17 osób, w tym 11 opiekunów osób ze znacznym stopniem niepełnosprawności oraz 6 opiekunów sprawujących bezpośrednią opiekę nad dziećmi z orzeczoną niepełnosprawnością. Udzielono w sumie 427 godzin w/w wsparcia.

Gminy Kobyłka, Ząbki, Zielonka, Radzymin oraz Tłuszcz realizowały program „Opieka wytchnieniowa – edycja 2019” w ramach Modułu I programu. Program miał na celu wsparcie członków rodzin sprawujących bezpośrednią opiekę na dziećmi z orzeczeniem o niepełnosprawności, poprzez uzyskanie doraźnej i czasowej pomocy w formie dziennej usługi opieki w miejscu zamieszkania dziecka.

Organizowanie i świadczenie usług opiekuńczych realizowanych w miejscu zamieszkania jest zadaniem własnym gminy o charakterze obowiązkowym. Usługi opiekuńcze obejmują pomoc w zaspokajaniu codziennych potrzeb życiowych, opiekę higieniczną, zalecaną przez lekarza pielęgnację oraz, w miarę możliwości, zapewnienie kontaktów z otoczeniem. Specjalistyczne usługi opiekuńcze są to usługi dostosowane do szczególnych potrzeb wynikających z rodzaju schorzenia lub niepełnosprawności, świadczone przez osoby ze specjalistycznym przygotowaniem zawodowym. Pomoc społeczna w formie usług opiekuńczych lub specjalnych usług opiekuńczych przysługuje osobie samotnej, lub w rodzinie, która z powodu wieku, choroby lub innych przyczyn wymaga pomocy innych osób, a jest jej pozbawiona lub osoby bliskie nie mogą takiej pomocy zapewnić. Usługi opiekuńcze przyznawane są decyzją administracyjną, zawierającą ilość godzin oraz odpłatność, wydawaną na podstawie wywiadu środowiskowego przeprowadzonego w miejscu zamieszkania. Pracownik socjalny sporządza plan pomocy określając w jej ramach rodzaje oraz ilość godzin tygodniowo dla każdej osoby korzystającej z pomocy w formie usług opiekuńczych..

W 2019 roku gminy z terenu powiatu wołomińskiego zapewniły usługi opiekuńcze dla 456 osób.

Tabela 33 Liczba osób korzystająca z usług opiekuńczych

Jednostka terytorialna	Liczba osób korzystających z usług opiekuńczych				Liczba osób korzystających z usług specjalistycznych opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi			
	2016	2017	2018	2019	2016	2017	2018	2019
Gmina Jadów	9	12	13	22	1	1	1	1
Gmina Dąbrówka	3	6	5	8	2	2	2	1
Gmina Klembów	13	12	11	12	0	1	1	1
Gmina Strachówka	4	7	7	8	1	1	1	0
Gmina Poświętne	0	0	0	2	1	1	1	0
Gmina Tłuszcz	38	46	42	54	5	5	8	10
Gmina Radzymin	17	15	20	24	5	2	1	2
Gmina Zielonka	23	24	24	33	1	1	1	1
Gmina Marki	30	35	43	59	9	5	4	4
Gmina Kobylka	52	41	46	60	9	8	6	3
Gmina Żąbki	16	21	28	30	3	1	2	1
Gmina Wołomin	115	136	144	144	16	16	14	7
Razem	319	355	383	456	53	44	42	31

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Ocen zasobów pomocy społecznej za 2019 r.

Pomoc w formie usług opiekuńczych udzielana była w zakresie i wymiarze dostosowanym do indywidualnych potrzeb każdej osoby ubiegającej się o tego typu pomoc. We wszystkich ww. gminach realizowane były również specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi. W 2019 roku gminy z terenu powiatu wołomińskiego zapewniły specjalistyczne usługi opiekuńcze dla 31 osób.

Ośrodki pomocy społecznej wydawały decyzje przyznające prawo do świadczeń opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych dla osób niepełnosprawnych. Nawiązywano współpracę z organizacjami pozarządowymi działającymi na rzecz osób niepełnosprawnych. Informowano o badaniach profilaktycznych, dostępie do sprzętu medycznego, rehabilitacji. Pracownicy OPS pomagali w wypełnianiu wniosków o dofinansowanie z PFRON.

D. SYTUACJA DZIECI I MŁODZIEŻY

1. Cel 1. Przeciwdziałanie zachowaniom dysfunkcyjnym (samookaleczenia, zażywanie dopalaczy, cyberprzemoc, nieletnie matki, uzależnienie od komputera, telefonu) – wśród uczniów gimnazjów oraz młodszych dzieci.

Działania

1) *Organizacja cykli szkoleń, wykładów dla rodziców i nauczycieli szkół i gimnazjów, szkół średnich*

Koordynator: PP-P,

Współrealizatorzy: WOZ, WED; gminy powiatu wołomińskiego; KBPN.

Realizacja: 2017 – 2021

Na terenie powiatu wołomińskiego działają trzy poradnie psychologiczna -pedagogiczne.

Poradnie realizują swoje zadania poprzez prowadzenie działalności:

- diagnostycznej,
- doradczej,
- terapeutycznej,
- profilaktycznej,

Działalność diagnostyczna psychologiczna polegała na ustaleniu poziomu rozwoju umysłowego, poziomu funkcji percepcyjno-motorycznych oraz na określeniu rozwoju emocjonalnego i społecznego. Diagnoza pedagogiczna obejmuje ocenę umiejętności czytania i pisania, analizę błędów, ocenę poziomu

graficznego pisma, a w przypadku starszych uczniów znajomości zasad ortograficznych i analizie wytworów. Diagnoza logopedyczna ma na celu ocenę stopnia rozwoju mowy, adekwatnie do wieku dziecka, sprawności aparatu artykulacyjnego, ustalenia poziomu rozwoju językowego.

Doradca zawodowy gromadzi i aktualizuje informacje edukacyjne i zawodowe, udziela indywidualnych porad edukacyjnych i zawodowych uczniom i ich rodzicom, prowadzi diagnozę psychologiczną w zakresie preferencji zawodowych, prowadzi zajęcia grupowe aktywizujące do planowania własnej drogi zawodowej, współpracuje ze szkołami w zakresie działalności doradczej/konsultacji. Działalność terapeutyczna, mająca na celu zrekompensowanie zaburzeń, prowadzona jest w ramach indywidualnych zajęć korekcyjno-kompensacyjnych, logopedycznych i indywidualnej terapii psychologicznej dzieci i ich rodzin. Praca realizowana jest w oparciu o terapię systemową rodzin i terapię poznawczo-behawioralną. W poradni prowadzona jest terapia integracji sensorycznej oraz terapia psychomotoryczna.

W 2019 r. Poradnie Psychologiczno- Pedagogiczne przeprowadziły prelekcje dla rodziców i nauczycieli mające na celu uświadomienie osób zajmujących się opieką i wychowaniem dzieci i młodzieży zagrożeń płynących z Internetu i gier komputerowych, ryzykiem i objawami uzależnienia od komputera, telefonu, używek. Poradnie podjęły działania mające na celu zapobieganie zachowaniom dysfunkcyjnym wśród dzieci i młodzieży.

Poradnia Psychologiczno- Pedagogiczna w Zielonce zorganizowała:

- „Zagrożenie w sieci, bezpieczne korzystanie z mediów” warsztaty profilaktyczne dla uczniów klas II i III Szkoły Podstawowej nr 1 w Zielonce (80 osób);
- „Jak radzić sobie w trudnych sytuacjach” warsztaty profilaktyczne dla uczniów w klas VI i VII Szkoły Podstawowej nr 4 w Markach (50 osób);
- „Uczeń w otchłani smutku. Wspieranie dzieci i młodzieży z depresją” prelekcję dla nauczycieli Zespołu Szkół nr 1 w Markach (30 osób);
- „Moje życie – moja największa wartość. Czynniki ryzyka zdrowia i zdrowia psychicznego. Czy depresja dotyczy także nas?” warsztaty psychoedukacyjne dla klas VII (50 osób), VIII i III gim.(50 osób) Zespołu Szkół Podstawowych nr 2 w Kobyłce oraz dla klasy III LO w Zespole Szkół w Zielonce (20 osób);
- „Samookaleczanie wśród młodzieży”Prelekcja dla rodziców w Szkole Podstawowej w Markach (7 osób).

Poradnia Psychologiczno- Pedagogiczna w Wołominie zorganizowała:

- Powiatową konferencję „NIE przeGRAJ życia”. Nowe technologie informacyjno-komunikacyjne. Zjawisko fonoholizmu i siecioholizmu-profilaktyka skutki i sposoby pomocy: 130 osób z rejonu powiatu wołomińskiego
- „Jak pomóc dziecku wybrać szkołę?.. – spotkanie z rodzicami (50 osób);
- Trzecią edycję warsztatów umiejętności wychowawczych dla rodziców (50 osób);
- Grupę wsparcia dla rodzicielstwa zastępczego (8 spotkań po 9 osób);
- Trzy szkolenia dla Rady pedagogicznej – „Przemoc w rodzinie. Niebieska karta” (62 osoby)
- Spotkanie z osobami chorymi na cukrzycę (50 osób).

Poradnia Psychologiczno- Pedagogiczna w Tłuszczu zorganizowała:

- „Depresja i samookaleczanie się –co powinno zaniepokoić cię w zachowaniu twojego dziecka”-prelekcja dla rodziców i nauczycieli w Szkole Podstawowej w Urlach (70 osób);
- „Depresja wśród dzieci i młodzieży – kiedy zmiany w zachowaniu dziecka są niepokojące”-prelekcja dla rady pedagogicznej w Szkole Podstawowej im. Ks. Jana Twardowskiego w Strykach (20 osób) oraz dla rady pedagogicznej (30 osób) i rodziców (50 osób) w Szkole Podstawowej w Mięsem; szkolenie otwarte na terenie poradni dla specjalistów szkolnych (16 osób);

- „Zagrożenie płynące z cyberprzestrzeni „ – prelekcja dla rodziców i nauczycieli w Szkole Podstawowej w Jadowie (160 osób);
- „Zasady postępowania z uczniem z nadpobudliwością psychoruchową i deficytami uwagi w warunkach szkolnych” – warsztaty dla nauczycieli w Zespole Szkół i im. Władysława Podkowińskiego w Mokrej Wsi (20 osób) oraz w Szkole Podstawowej im. Królowej Jadwigi w Tłuszczu (25 osób).

Działania

2) *Działania profilaktyczne w ramach programów i projektów realizowanych we współpracy z organizacjami pozarządowymi.*

Koordynator: PP-P;

Współrealizatorzy: WED; WOZ; gminy powiatu wołomińskiego; KBPN.

Realizacja: 2017 – 2021

W Poradni Psychologiczno Pedagogicznej w Tłuszczu odbywały się cykliczne zajęcia dla rodziców (10 tygodni) „ Szkoła dla Rodziców i Wychowawców” i „ Rodzeństwo bez rywalizacji”, które są programami profilaktyki uniwersalnej, ukierunkowanej na przeciwdziałanie zachowaniom problemowym dzieci i młodzieży oraz podnoszenie kompetencji wychowawczych rodziców i nauczycieli. Program „Szkoła dla Rodziców i Wychowawców” otrzymał od Instytutu Psychiatrii i Neurologii, Krajowego Biura do Spraw Przeciwdziałania Narkomanii, Państwowej Agencji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Ośrodka Rozwoju Edukacji przedłużenie opinii do 26 kwietnia 2022 r., jako spełniający standardy na II poziomie jakości – Dobra praktyka, zgodnie z kryteriami oceny przyjętymi w ramach systemu rekomendacji programów profilaktycznych i promocji zdrowia psychicznego. W 2019 r. uczestniczyło w nich 16 rodziców w dwóch grupach.

Pracownicy Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej w Tłuszczu prowadzili także profilaktyczne warsztaty dla dzieci i młodzieży na terenie szkół z zakresu przeciwdziałania przemocy, w tym cyberprzemocy i uzależnień od nowoczesnej technologii. W 2019 r. przeprowadzono następujące warsztaty dla uczniów:

- „Internet bez hejtu” zajęcia profilaktycznej dla uczniów klas VII,VIII i III Gim. Zespołu Szkół w Kozłach (47 osób) i Zespołu Szkół nr 1 w Jadowie (120 osób) oraz dla uczniów klas IV-VI Szkoły Podstawowej im. Królowej Jadwigi w Tłuszczu (53 osoby) i Szkoły Podstawowej w Strykach (40 osób);
- „Zagrożenia płynące z Internetu” zajęcia profilaktyczne dla uczniów klas VII i VIII – Szkoła Podstawowa im. Królowej Jadwigi w Tłuszczu (40 osób), Szkoła Podstawowa w Strykach (34 osoby);
- „Jesteśmy równi” zajęcia integracyjne w oparciu o kampanię społeczną „ Bądź kumplem, nie dokuczaj” – Szkoła Podstawowa im. Królowej Jadwigi w Tłuszczu , kl. V (27 osób)
- „ Tolerancja i przyjaźń jako recepta na szczęście” warsztaty dla uczniów klas IV,V,VI- Zespół Szkół im. Władysława Podkowińskiego w Mokrej Wsi i Zespołu Szkół w Urlach;
- „Cukierki” warsztaty profilaktyczne dla dzieci – Szkoła Podstawowa w Woli Rasztowskiej klasa IV (24 osoby), Szkoła Podstawowa im. Władysława Podkowińskiego w Mokrej Wsi klasa IV (39 osób), Szkoła Podstawowa im. Królowej Jadwigi w Tłuszczu klasy III (28 osób).

Doradca zawodowy z Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej w Tłuszczu przeprowadził też warsztaty związane z wyborem kierunku kształcenia i zawodu oraz planowania kariery zawodowej również jako forma profilaktyki i zapobiegania przedwczesnemu zakończeniu edukacji i bezrobociu, a co za tym idzie wykluczeniu społecznemu, przemocy i ubóstwu. W zajęciach tych w 2019 r. brało udział łącznie 240 uczniów. Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Wołominie przeprowadziła warsztaty z doradztwa zawodowego dla 511 uczniów oraz 117 zajęcia profilaktyczne w szkołach podstawowych i ponadgimnazjalnych.

E. STAROŚĆ

- 1. Cel 1. Organizacja wsparcia dla osób starszych w formach: dziennych domów pobytu, klubów dla osób starszych oraz dzieci i młodzieży, uniwersytetów trzeciego wieku (poza Tłuszczem, Wołominem i Zielonką), usług opiekuńczych, pobytu w dps, szczególnie w gminach Zielonka, Strachówka, Jadów, Wołomin.**

Działania

1) Opracowanie Powiatowego Programu Polityki Senioralnej

Koordynator: WOZ;

Współrealizatorzy: PCPR; DPS-y, OPS-y

Realizacja: 2017 – 2021

Biorąc powyższe pod uwagę oraz uwzględniając treść art. 25 Karty Praw Podstawowych Unii Europejskiej, który stwierdza, że „Unia uznaje i szanuje prawa osób w podeszłym wieku do godnego i niezależnego życia oraz do uczestnictwa w życiu społecznym i kulturalnym.” oraz Decyzję Parlamentu Europejskiego i Rady Nr 940/2011/UE z dnia 14 września 2011 r. w sprawie Europejskiego Roku Aktywności Osób Starszych i Solidarności Międzypokoleniowej (2012) opracowywana jest koncepcja powiatowej polityki senioralnej. W opracowanym dokumencie uwzględniono kierunki określone w Rządowym Programie na rzecz Aktywności Społecznej Osób Starszych na lata 2014-2020 oraz w Założeniach Długofalowej Polityki Senioralnej w Polsce na lata 2014-2020. Uwzględnione zostały również treści wynikające z zapisów dotyczących polityki senioralnej ujęte w Strategii Polityki Społecznej Województwa Mazowieckiego na lata 2014-2020.

Program Polityki Senioralnej Powiatu Wołomińskiego na lata 2019 – 2025, przygotowany przez Wydział Zdrowia i Polityki Społecznej Starostwa Powiatowego w Wołominie, został przyjęty Uchwałą Nr VIII-100/2019 Rady Powiatu Wołomińskiego z dnia 18 czerwca 2019 roku.

Celem strategicznym dla polityki senioralnej Powiatu Wołomińskiego jest to, aby przy wykorzystaniu możliwości wszystkich podmiotów na terenie powiatu stwarzać korzystne warunki godnego, samodzielnego, zdrowego starzenia się mieszkańców w połączeniu z tworzeniem możliwości czynnego uczestnictwa w życiu społecznym i gospodarczym społeczności powiatu.

W ramach realizacji programu w grudniu 2019 r. zorganizowano debatę z udziałem przedstawicieli środowisk seniorów ze wszystkich gmin powiatu. Przedmiotem debaty było zainicjowanie procesu włączania się seniorów w realizację Programu Polityki Senioralnej.

Działania

2) Rozwój usług opiekuńczych dla osób starszych z wykorzystaniem realizatorów z terenu powiatu

Realizatorzy gminni: OPS-y;

Realizacja: 2017 – 2021

Wymienione w celu strategicznym gminy, czyli Zielonka, Strachówka, Jadów i Wołomin powinny w największym stopniu przyjąć systemowe rozwiązania dla działań wspierających Seniorów, bowiem w tych gminach występują największe populacje osób w wieku poprodukcyjnym, a tym samym zapotrzebowanie na usługi wspierające dla tej grupy osób. Wskaźnik osób w wieku poprodukcyjnym wg danych GUS na dzień 30 czerwca 2019 r dla powiatu wynosił 16 %, natomiast dla wymienionych gmin jest on zdecydowanie wyższy i wynosi w odniesieniu do wszystkich mieszkańców gminy: Największy odsetek mieszkańców w wieku senioralnym posiadają gminy: Zielonka – 22 %, Wołomin -17 %, Strachówka – 19,2%, Jadów – 18,95%. Najmłodszą gminą w powiecie wołomińskim jest gmina Poświętne – 14,43 % mieszkańców w wieku 60+ w stosunku do ogółu mieszkańców gminy. Aktualnie na terenie powiatu w różnych gminach podejmowane są liczne inicjatywy działań prospołecznych wskazujące na aktywność samego środowiska osób starszych jak również inicjatywy jednostek samorządu lokalnego oraz niezależnych organizacji pozarządowych.

W roku 2019 na terenie powiatu wołomińskiego, w ramach bezpośrednich działań na rzecz środowiska seniorów, realizowano zadania w następujących obszarach: promocja i ochrona zdrowia; pomoc społeczna; wspieranie osób niepełnosprawnych; przeciwdziałanie bezrobociu oraz aktywizacja lokalnego rynku pracy.

Działania

3) *Utworzenie dziennych domów pobytu dla osób starszych oraz dzieci i młodzieży.*

Realizatorzy gminni: OPS-y;

Realizacja: 2017 – 2021

W Gminie Wołomin, w ramach Programu Wieloletniego Senior+ na lata 2015-2020, utworzono **Dzienny Dom Senior+** Placówka ta skierowana jest dla osób po 60 roku życia, z terenu gminy Wołomin, nieaktywnych zawodowo, o zmniejszonej sprawności psychoruchowej, samotnych, lub takich które są pozostawione przez członków rodzin w domach przez cały dzień, osoby których dochody nie pozwalają na zapewnienie stałej opieki zewnątrz.

W Gminie Strachówka, w ramach środków z EFS utworzono **Dzienny Dom Wsparcia w Jadwisinie**. Centrum Medyczno-Diagnostyczne Sp. z o. o. w terminie 01.01.2018-30.06.2020 realizuje projekty współfinansowane ze środków unijnych w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego pn. „W Centrum harmonii ze światem. Wsparcie deinstytucjonalizacji opieki nad osobami zależnymi z chorobą psychiczną jako alternatywna forma opieki nad osobami niesamodzielnymi, w tym starszymi z terenu woj. mazowieckiego”, realizowane w Oleśnicy, Żelechowie, Ceranowie, Mińsku Mazowieckim i Siedlcach. Przedmiotem projektów jest stworzenie form dziennego wsparcia dla osób pełnoletnich niesamozależnych z zaburzeniami psychicznymi, a w szczególności tych powyżej 65 r. ż. w celu zapobiegania umieszczaniu w/w osób w zakładach stacjonarnych.

Kluby Senior+ utworzono w 2018 roku w Gminie Tłuszcz dla 15 osób, w Gminie Żąbki dla 25 osób, natomiast w 2019 roku Klub Senior+ utworzono w gminie Poświętne dla 20 osób, oraz w Gminie Dąbrówka.

Ponad to Gmina Klembów planuje utworzenie Klubu Seniora w 2021 roku, obecnie złożony został wniosek o dofinansowanie remontu i wyposażenia lokalu w ramach Programu Senior+.

Do zadań Klubu należy zapewnienie wsparcia seniorom oraz niwelowanie skutków samotności i niepełnosprawności, a także propagowanie modelu godnego życia w wieku senioralnym. seniorzy mają możliwość spotykać się, działać na rzecz innych i w ramach wzajemnej pomocy.

Głównym celem takiej placówki jest motywacja do działań w ramach samopomocy i wolontariatu.

Działania

4) *Kierowanie do Domów Pomocy Społecznej na terenie powiatu.*

Realizatorzy gminni: OPS-y

Realizacja: 2017 – 2021

Na terenie powiatu wołomińskiego działają dwa domy pomocy społecznej prowadzone przez samorząd powiatowy, są to:

- Dom Pomocy Społecznej przeznaczony dla osób przewlekłe somatycznie chorych i osób z chorobą Alzheimera w Radzyminie - dla 107 osób;
- Dom Pomocy Społecznej przeznaczony dla osób w podeszłym wieku w Zielonce – dla 67 osób.

W 2019 roku wydano **46** decyzji o umieszczeniu w ww. domach pomocy społecznej, w tym do:

- DPS Zielonka – **18** decyzji;
- DPS Radzymin – **28** decyzji.

Na koniec grudnia 2019 r. w domach pomocy społecznej łącznie przebywało **163** osoby, w tym w:

- DPS Zielonka- **62** osoby;

- DPS Radzymin- **101** osób.

Zgodnie z ustawą o pomocy społecznej z dnia 12 marca 2004 r. (t. j. Dz. U. z 2019 poz. 1507 z późn. zm.) dokumenty do domu pomocy społecznej kompletuje ośrodek pomocy społecznej właściwy dla miejsca zamieszkania osoby zainteresowanej. Ośrodek pomocy społecznej wydaje również decyzję o skierowaniu do wybranego domu i decyzję o odpłatności, które są podstawą dla PCPR-u do wydania decyzji o umieszczeniu w danym DPS-ie.

Średni miesięczny koszt utrzymania w domach w 2019 r. wynosił: Radzymin – 3895,44 zł, Zielonka - 3.844,96 zł.

Odpłatność ustala się następująco: osoba zainteresowana ponosi odpłatność w wysokości 70% własnego dochodu, jeśli stanowi to kwotę mniejszą od wymaganej to osoby zobowiązane do alimentacji (tj. dzieci, rodzice, małżonkowie) dopłacają resztę według kryteriów ustawowych. Jeśli osoba zainteresowana jest samotna lub rodziny nie stać na pokrycie kosztów utrzymania jej członka w domu pomocy społecznej, to różnicę pokrywa gmina właściwa dla miejsca zamieszkania osoby kierowanej.

Tabela 34 - Odpłatność gmin za pobyt w domu pomocy społecznej (zadanie własne)

Lp.	Gmina	Liczba osób 2018	Kwota świadczeń 2018	Liczba osób 2019	Kwota świadczeń 2019
1	Wołomin	92	2.479.629	96	2 939 346 zł
2	Zielonka	29	705 876	20	716 233 zł
3	Ząbki	15	267.508	23	484 011 zł
4	Radzymin	30	765.804	37	935 595 zł
5	Dąbrówka	7	183.587	6	166 822 zł
6	Kobyłka	31	830.578	29	862 461 zł
7	Poświętne	2	42.389	1	33 353 zł
8	Tłuszcz	20	571.036	20	568 977 zł
9	Klembów	14	298.332	13	351 361 zł
10	Jadów	8	175.915	6	178 798 zł
11	Strachówka	4	128.097	3	112 067 zł
12	Marki	26	672.765	27	802 026 zł
RAZEM		278	7 121 526	281	8 151 110 zł

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Oceny zasobów pomocy społecznej za 2019 r.

Działania

5) Tworzenie gminnych i powiatowej Rady Seniorów

Realizatorzy: gminy, powiat wołomiński

Realizacja: 2017 – 2021

Na terenie powiatu wołomińskiego w gminach: Wołomin, Zielonka i Marki zostały utworzone rady seniorów:

- **Miejską Radę Seniorów w Zielonce** powołano Uchwałą Nr XLII/414/14 Rady Miasta Zielonka z dnia 24 kwietnia 2014 r. w sprawie utworzenia Miejskiej Rady Seniorów w Zielonce.
- **Wołomińską Radę Seniorów** powołano Uchwałą Nr XXXVIII/66/14 Rady Miejskiej w Wołominie z dnia 29 maja 2014 r. w sprawie powołania Wołomińskiej Rady Seniorów
- **Marecką Radę Seniorów** powołano Uchwałą Nr LIV/443/2017 Rady Miasta Marki z dnia 29 listopada 2017 r. w sprawie powołania Mareckiej Rady Seniorów i nadania jej statutu

Celem działania Rad jest m.in. integracja, wspieranie i reprezentowanie środowiska osób starszych na zewnątrz poprzez:

1. ściśle współpracę z władzami gminy przy rozstrzyganiu istotnych spraw seniorów;
2. integrację i wspieranie środowiska osób starszych oraz reprezentowanie zbiorowych potrzeb osób starszych;

3. przedstawianie propozycji w zakresie ustalania priorytetów i działań na rzecz seniorów;
4. zgłaszanie uwag do przekazanych do zaopiniowania aktów prawa miejscowego
5. wspieranie różnorodnych form działalności kulturalnej i edukacyjnej;
6. dążenie do odtwarzania i umacniania więzi międzypokoleniowych więzi społecznych;
7. wydawanie opinii, formułowanie wniosków służących rozwojowi działalności na rzecz seniorów, czynne uczestnictwo w tworzeniu długofalowej polityki senioralnej gminy;
8. upowszechnianie wiedzy o potrzebach, prawach i możliwościach, a przede wszystkim wzmacnianie wpływu seniorów na decyzje podejmowane przez władze lokalne w tym na jakość usług przeznaczonych dla tej grupy wiekowej.

Działania

6) *Utworzenie Uniwersytetów Trzeciego Wieku.*

Koordynatorzy gminni: OPS-y, gminy poza: Tuszczem, Wołominem, Zielonką

Realizacja: 2017 – 2021

W kilku gminach powiatu zostały powołane Uniwersytety Trzeciego Wieku:

- 1) Wołomiński Uniwersytet Trzeciego Wieku, ul. Mariańska 7, 05-200 Wołomin;
- 2) Uniwersytet Trzeciego Wieku przy Ośrodku Kultury w Zielonce, ul. Literacka 20, 05-220 Zielonka;
- 3) Uniwersytet Trzeciego Wieku w Tuszczu, ul. Warszawska 10, 05-240 Tuszcz;
- 4) Marecki Uniwersytet Trzeciego Wieku, ul. Piłsudskiego 37, 05-270 Marki;
- 5) Radzyński Uniwersytet Otwarty ul. Konstytucji 3 Maja 15, 05-250 Radzymin;
- 6) Kobyłkowski Uniwersytet Trzeciego Wieku Al. Jana Pawła II 22, 05-230 Kobyłka

które realizują różne formy aktywności umysłowej, fizycznej, kulturalnej czy krajoznawczej wyrażających się w organizacji wielu wykładów, spotkań z ciekawymi ludźmi, organizacji różnych form medytacji, wyjazdów do kin i teatrów oraz organizacji wycieczek do miejsc kultu, historycznych czy ciekawych przyrodniczo i krajobrazowo.

Działania

7) *Utworzenie Ośrodków Kultury i Sportu*

Realizatorzy: gmina Jadów; gmina Strachówka.

Realizacja: 2017 – 2021

Gminny Ośrodek Kultury w Jadowie znajduje się przy ul. Jana Pawła II 17. Ośrodek otwarty jest w godzinach: wtorek 9.00 - 18.00, środa 8.00 - 18.00, czwartek 9.00 - 18.00, piątek 8.00 - 17.00, sobota 10.00 - 16.00. W skład GOK wchodzi Ośrodek Kultury w Jadowie oraz świetlice wiejskie w Starowoli i Wujówce.

2. Cel 2. Usprawnienie systemu organizacji usług opiekuńczych i specjalistycznych usług opiekuńczych oraz kierowania do domów pomocy społecznej.

Działania

- 1) *Konieczność przyjęcia przez gminy zasad zlecania usług opiekuńczych, specjalistycznych usług opiekuńczych przez gminy (np. Marki, Tuszcz) podmiotom zarejestrowanym na terenie powiatu oraz kierowania mieszkańców gmin w pierwszej kolejności do domów pomocy społecznej powiatu wołomińskiego.*

Realizatorzy gminni: gminne OPS-y

Realizacja: 2017

Zasadą jest kierowanie osób do domów pomocy społecznej najbliższej miejsca zamieszkania. Aktualnie w dwu domach pomocy społecznej na terenie powiatu funkcjonuje średniorocznie ok. 15 wolnych miejsc w sytuacji, gdy osoby z powiatu wołomińskiego deklarujące chęć pójścia do dps są kierowane do dps komercyjnych czy prowadzonych przez administrację publiczną, ale na terenie innego

powiatu. Odpłatność za pobyt trafia więc do innych powiatów i nie wraca do jednostek samorządowych jako dochód z tytułu udziału w podatkach. W 2018 roku gminy z terenu powiatu wołomińskiego poniosły odpłatności za pobyt osób w domach pomocy społecznej na łączną kwotę 8 151 110 zł, odpłatność dotyczyła 281 osób.

Usługi opiekuńcze zlecane dotąd podmiotowi spoza powiatu wołomińskiego w Gminie Tłuszcz i Marki aktualnie zlecane są Spółdzielni Socjalnej „Pożytek” z siedzibą w Tłuszczu. Stawka za godzinę usługi w 2019 r. wynosiła 20 zł. Członkami założycielami Spółdzielni są Gmina Tłuszcz i Powiat Wołomiński. Do uregulowania sytuacji w podobny sposób należy dążyć na terenie Gminy Marki

F. UBÓSTWO, BIEDA, NIEDOSTATEK

1. Cel 1. Tworzenie programów pomocowo-wspierających z udziałem gmin oraz organizacji pozarządowych, uczestnictwo w programach regionalnych i krajowych

Działania

2) *Uczestnictwo w Programie Operacyjnym Pomoc Żywnościowa 2014 – 2020.*

Koordynatorzy gminni: OPS-y;

Współrealizatorzy: organizacje pozarządowe.

Realizacja: 2017 – 2020

Program Operacyjny Pomoc Żywnościowa 2014-2020 (PO PŻ) jest współfinansowany ze środków Europejskiego Funduszu Pomocy Najbardziej Potrzebującym (Fund for European Aid to the Most Deprived – FEAD). Program został opracowany zgodnie z Rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 223/2014 z dnia 11 marca 2014 r. w sprawie Europejskiego Funduszu Pomocy Najbardziej Potrzebującym.

Cel Programu to udzielenie wsparcia osobom doświadczającym najgłębszych form ubóstwa poprzez udostępnienie pomocy żywnościowej w formie paczek lub posiłków.

Pomoc jest udzielana w postaci artykułów spożywczych lub posiłków, przekazywanych bezpłatnie np. osobom bezdomnym. W ramach Programu i z wykorzystaniem żywności mogą być również organizowane działania w formie:

- warsztatów kulinarnych z udziałem ekspertów kulinarnych, kucharzy i dietetyków,
- warsztatów dietetycznych i dotyczących zdrowego żywienia,
- programów edukacyjnych wskazujących zasady zdrowego żywienia przeciwdziałania marnotrawieniu żywności,
- warsztatów edukacji ekonomicznej (budżet domowy, ekonomiczne prowadzenie gospodarstwa domowego).

Do otrzymania pomocy osoby i rodziny, spełniające kryteria, kierowane są przez ośrodki pomocy społecznej do Punktów wydawania żywności.

W 2019 roku Gminy z terenu powiatu wołomińskiego, głównie przez ośrodki pomocy społecznej, uczestniczyły w Programie Operacyjnym „Pomoc Żywnościowa 2014 – 2020”

Działania

2) *Uczestnictwo gmin w pomocowych Programach unijnych i regionalnych.*

Realizatorzy gminni: OPS-y;

Współrealizatorzy: organizacje pozarządowe.

Realizacja: 2017 – 2021

W roku 2019 Ośrodek Pomocy Społecznej w Wołominie pozyskał środki na niżej wymienione zadania:

- realizacja projektu pt. „Rodzina ostoja - program wsparcia dla wołomińskich rodzin”, nr projektu RPMA.09.01.00-14-a500/18, współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Mazowieckiego na lata 2014-2020, Oś Priorytetowa IX Wspieranie włączenia społecznego i walka z ubóstwem, Działanie 9.1 Aktywizacja społeczno-zawodowa osób wykluczonych i przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu na kwotę ogólną 416.353,20 zł z czego wkład Unii Europejskiej wynosi 333.082,56 zł.
- realizację projektu pt. „Wigor ++”, nr projektu RPMA.09.02.01-14-a671/18, współfinansowanego ze środków Unii Europejskiej w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Mazowieckiego na lata 2014-2020, Oś Priorytetowa IX Wspieranie włączenia społecznego i walka z ubóstwem, Działanie 9.1 Aktywizacja społeczno-zawodowa osób wykluczonych i przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu, Poddziałanie 9.2.1 Zwiększenie dostępności usług społecznych na łączną kwotę 1.553.472,00 zł z czego wkład Unii Europejskiej i Budżetu Państwa wynosi 1.443.028,00 zł.
- Realizację projektu „OPS Skuteczny”- w ramach osi Priorytetowej II. Efektywne polityki publiczne dla rynku pracy, gospodarki i edukacji, Działania 2.5 Skuteczna pomoc społeczna Program Operacyjny Wiedza Edukacja Rozwój lata 2014-2020. Dofinansowanie ze środków Unii Europejskiej 420 548,75 zł. Celem projektu jest dokonanie zmian organizacyjnych w OPS i wdrożenie struktury organizacyjnej zgodnie z art. 110a ustawy o pomocy społecznej.

W roku 2019 OPS w Radzyminie rozpoczął realizację dwóch projektów współfinansowanych z EFS.

- **Projekt „Q NOWYM PERSPEKTYWOM”**

Gmina Radzymin działając przez Ośrodek Pomocy Społecznej w Radzyminie realizowała projekt pn. „Q NOWYM PERSPEKTYWOM” z Europejskiego Funduszu Społecznego, w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Mazowieckiego na lata 2014-2020, Oś Priorytetowa IX Wspieranie włączenia społecznego i walka z ubóstwem, Działanie 9.1 Aktywizacja społeczno-zawodowa osób wykluczonych i przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu. Projekt „Q PERSPEKTYWOM” jest odpowiedzią na potrzeby mieszkańców gminy, borykających się z problemem bezrobocia i wykluczenia społecznego. Jest on w głównej mierze skierowany do osób niepotrafiących samodzielnie poradzić sobie z powrotem do funkcjonowania w społeczeństwie (także na rynku pracy) z powodu uzależnień, niepełnosprawności czy długotrwałego bezrobocia prowadzącego do uzależnienia się od pomocy społecznej.

Głównym celem projektu jest zwiększenie potencjału do zatrudnienia osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczonych społecznie zamieszkających na terenie gminy Radzymin i korzystających ze świadczeń pomocy społecznej.

Wartość projektu: 699 741,67 zł, w tym 559 793,34 zł środki z UE.

- **Projekt „SKUTECZNA POMOC! SATYSFAKCJA KLIENTÓW”**

Gmina Radzymin działając przez Ośrodek Pomocy Społecznej realizowała projekt pn. „Skuteczna pomoc! Satysfakcja klientów!”. Projekt jest w 100 % dofinansowany ze środków zewnętrznych. Realizowany jest ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego, Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój 2014-2020, Osi priorytetowej II Efektywne polityki publiczne dla rynku pracy, gospodarki i edukacji, Działania 2.5 Skuteczna pomoc społeczna POWER 2014-2020, nr POWR.02.05.00-00-0135/17.

Projekt zakłada wsparcie działań mających na celu wdrożenie usprawnień organizacyjnych w OPS w Radzyminie polegających na oddzieleniu pracy socjalnej od postępowań administracyjnych oraz usług socjalnych. Cel jest realizowany poprzez zmianę sposobu

i organizacji pracy zatrudnionych osób przy jednoczesnym położeniu nacisku na zadania stanowiące istotę pomocy społecznej tj. wykonywanie pracy socjalnej bez pomniejszenia roli zasiłków jako podstawowego wsparcia dochodowego dla osób najuboższych.

Wartość projektu wynosi 427 084,15 zł

Gmina Dąbrówka (GOPS) w partnerstwie z Gminą Klembów (GOPS) w 2019 roku realizowała projekt pn. „Bądźmy aktywni” w ramach Regionalnego programu Operacyjnego Województwa Mazowieckiego na lata 2014-2020, współfinansowanego ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego, Priorytetu IX Wspieranie włączenia społecznego i walka z ubóstwem, Działania 9.1 Aktywizacja społeczno-zawodowa osób wykluczonych i przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu.

Głównym celem projektu jest zwiększenie aktywności społeczno-zawodowej 48 osób (24 osoby z każdej z gminy) osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym.

Całkowita wartość projektu 672 000 zł z czego dofinansowanie z UE wynosi 537 589 zł.

Projekty realizowane przez OPS w Tuszczu w 2019 roku:

- „SKUTEKZNE POMAGANIE” – projekt realizowany od 01.04.2018 r do 30.09.2019 r. współfinansowany ze środków Ministerstwa Rodziny Pracy i Polityki Społecznej. Głównym celem projektu jest wzrost jakości i efektywności usług społecznych świadczonych przez Ośrodek Pomocy Społecznej w Tuszczu oraz poprawa jakości obsługi osób w zakresie umożliwienia im przezwyciężania trudnej sytuacji życiowej poprzez zmianę organizacyjną i wprowadzenie nowego modelu funkcjonowania Ośrodka. Zmiany polegają na nowej organizacji i sposobie pracy zatrudnionych osób przy założeniu, że istotnym i kluczowym elementem systemu pomocy społecznej jest świadczenie pracy socjalnej.

Kwota dotacji 416 005,15 zł

Ośrodek Pomocy Społecznej był partnerem projektów realizowanych przez Stowarzyszenie na Rzecz Organizowania Społeczności Lokalnych AB OV:

- PIĘĆDZIESIĄT TWARZY SENIORA – projekt realizowany 01.06.2018-30.11.2020 r. Zadanie skierowane jest do grupy 50 seniorów (55+) z Tuszczu (powiat wołomiński) oraz – w 2018 roku - Łochowa (powiat węgrowski). Zakłada przeprowadzenie cyklu spotkań edukacyjnych oraz zajęć podnoszących sprawność fizyczną osób starszych. Głównym celem projektu będzie rozwój zróżnicowanych form działań oraz usług społecznych wspierających samodzielność i aktywność 50 osób starszych w Gminie Tuszcz w okresie 01.06.2018-30.11.2020r.

Cel szczegółowy 1: Stworzenie atrakcyjnej oferty edukacyjnej, podnoszącej aktywność fizyczną i społeczną osób 55+ poprzez spotkania edukacyjne i integracyjne, zajęcia usprawniające fizycznie i manualnie.

- Projekt „Senior na Uniwersytecie” – realizowany przez wyższą uczelnię Collegium Civitas z Warszawy w partnerstwie ze Stowarzyszeniem na Rzecz Organizowania Społeczności Lokalnych „Ab ovo” w Tuszczu od 01.2019 r. do 03.2021 r. Obejmuje wsparciem edukacyjnym 17 słuchaczy Uniwersytetu Trzeciego Wieku w Tuszczu, którzy uczestniczyli od maja 2019 r. w comiesięcznych spotkaniach edukacyjnych podnoszących kompetencje społeczne i obywatelskie. Projekt jest realizowany w ramach programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój 2014-2020, realizowany w ramach Priorytetu III „Szkolnictwo wyższe dla gospodarki i rozwoju” Działania 3.1 „Kompetencje w szkolnictwie wyższym”, nadzorowany przez Narodowe Centrum Badań i Rozwoju (NCBiR). Oferta bezpłatna dla studentów UTW w Tuszczu. Stanowi ofertę merytoryczną działalności UTW.

Ośrodek Pomocy Społecznej w Ząbkach od września 2019 roku realizuje projekt pn. „Restart w OPS w Ząbkach” Celem ogólnym projektu wdrożenie usprawnień organizacyjnych poprzez rozdzielnie

zadań administracyjnych od pracy socjalnej i usług oraz poprzez optymalizację wykorzystania potencjału osób zatrudnionych w OPS służące poprawie jakości obsługi klientów. Całkowita wartość projektu 416 031,65 zł.

Ośrodek Pomocy Społecznej realizuje następujące projekty:

- „Rodzina relacja reintegracja” projekt jest realizowany w ramach Osi priorytetowej IX. Wspieranie włączenia społecznego i walka z ubóstwem, Działanie 9.2 Usługi społeczne i usługi opieki zdrowotnej, Poddziałanie 9.2.1 Zwiększenie dostępności usług społecznych. Celem głównym jest zwiększenie dostępu dla osób i rodzin (mieszkańców Marek) oraz ich otoczenia zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym do usług społecznych, które przyczynią się do ograniczania umieszczania dzieci w pieczy zastępczej. Całkowita wartość projektu 964 862,50 zł w tym 896 282,50 środki z UE.
- „Q zmianie. Klient w centrum uwagi” projekt jest realizowany w ramach: Osi priorytetowej II. Efektywne polityki publiczne dla rynku pracy, gospodarki i edukacji, Działania 2.5 Skuteczna pomoc społeczna, Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój 2014-2020. Celem głównym projektu jest wdrożenie usprawnień organizacyjnych w Ośrodku Pomocy Społecznej w Markach polegających na oddzieleniu pracy administracyjnej od pracy socjalnej oraz usług socjalnych, co przełoży się na wzrost jakości i efektywności usług społecznych świadczonych przez OPS w Markach oraz poprawę jakości obsługi osób w zakresie umożliwiającym im przezwyciężenie trudnej sytuacji życiowej. Wartość projektu wynosi: 359 822,50 zł.

Działania

3) *Tworzenie Programów lokalnych zgodnie z zapotrzebowaniem.*

Realizatorzy gminni: OPS-y;

Współrealizatorzy: powiat; organizacje pozarządowe.

Realizacja: 2017 – 2021

Zgodnie z potrzebami gminy tworzyły i realizowały programy lokalne.

2. Cel 2. Wsparcie rodzin poprzez system ulg i zniżek, pomoc w naturze oraz pomoc w trudnej sytuacji materialnej

Działania

1) *Uczestnictwo w Ogólnopolskim programie polityki prorodzinnej „Karta Dużej Rodziny” zgodnie z Ustawą o Karcie Dużej Rodziny.*

Realizatorzy: Gminy

Realizacja: 2017 – 2025

W programie Karta Dużej Rodziny prowadzonym przez Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej, od 2014r. uczestniczą wszystkie gminy z terenu powiatu wołomińskiego.

Zgodnie z ustawą z dnia 5 grudnia 2014 r o Karcie Dużej rodziny, Karta Dużej Rodziny przysługuje rodzinom z przynajmniej trójką dzieci, niezależnie od dochodu. Karta jest wydawana bezpłatnie, każdemu członkowi rodziny. Rodzice mogą korzystać z karty dożywotnio, dzieci – do 18 roku życia lub do ukończenia nauki, maksymalnie do osiągnięcia 25 lat. Osoby niepełnosprawne otrzymają kartę na czas trwania orzeczenia o niepełnosprawności. Karta oferuje system zniżek oraz dodatkowych uprawnień. Jej posiadacze będą mieli możliwość korzystania z katalogu oferty kulturalnej, rekreacyjnej czy transportowej na terenie całego kraju.

Tabela 35 - Karta Duża Rodzina w gminach na terenie powiatu wołomińskiego

Lp.	Gmina	Kto realizuje	Od kiedy	Liczba wydanych kart w 2019
1	Wołomin	Urząd Miasta	05.12.2014r.	1350 tradycyjnych i 1987 elektronicznych
2	Zielonka	Urząd Miasta	05.12.2014r	387
3	Ząbki	Urząd Miasta (od 01.05.2018r. OPS)	05.12.2014r	640
4	Radzymin	Urząd Miasta	05.12.2014r	744
5	Dąbrówka	Urząd Miasta	05.12.2014r	774
6	Kobyłka	Urząd Miasta	05.12.2014r	587
7	Poświętne	OPS	05.12.2014r	346
8	Tłuszcz	OPS	05.12.2014r	1244
9	Klembów	OPS	05.12.2014r	434
10	Jadów	OPS	05.12.2014r	546
11	Strachówka	OPS	05.12.2014r	130
12	Marki	Urząd Miasta (od 01.01.2018r. OPS)	05.12.2014r	1028

Źródło: Opracowanie własne na podstawie informacji przekazanych przez gminy

Działania

2) *Realizacja Powiatowego Programu Polityki Prorodzinnej „Powiatowa Karta Rodziny”.*

Koordynator: WOZ;

Współrealizatorzy: gminy uczestniczące w Programie

Realizacja: 2017 – 2025

Program Polityki Prorodzinnej „Powiatowa Karta Rodziny” realizowany jest od 2012 roku. Od momentu realizacji do chwili obecnej wydano ponad 9998 karty dla mieszkańców 8 gmin powiatu (Marek, Ząbek, Poświętnego, Zielonki, Tłuszcza, Radzymina, Dąbrówki i Klembowa). Posiadacze PKR otrzymują zniżki m. in. na: bilety autobusowe i kolejowe, których linia przebiega w części przez teren powiatu wołomińskiego; posiłki w szkołach i przedszkolach, wyprawkę szkolną, zajęcia w ośrodkach kultury i sportu. W 2019 roku wydano łącznie 2437 Powiatowe Karty Rodziny, z tego 1005 nowe karty oraz 1432 kart z nowym okresem ważności. W roku 2019 powiat przeznaczył 320 000 zł na realizację Programu, co oznacza 40% jego wartości, a kolejne 60% wartości dopłaciły gminy. W ośmiu gminach powiatu, uczestniczących w Programie wsparcie otrzymało 2125 rodzin.

Informacje dot. Powiatowej Karty Rodziny (m.in. inf. o niezbędnych dokumentach, katalog ulg i zniżek, listę partnerów programu) można uzyskać na stronie internetowej: <http://www.takrodzina.pl/>

Na terenie Gminy Zielonka wprowadzono w 2012r. Zielonkowską Gminną Kartę Dużej Rodziny - . Uchwała Nr XVI/161/12 Rady Miasta Zielonka z dnia 30 stycznia 2012 r. w sprawie podjęcia działań zmierzających do polepszenia warunków życiowych rodzin wielodzietnych zamieszkałych na terenie Gminy Zielonka. W 2019 r. program był kontynuowany; wydano 432 karty.

Działania

3) *Uczestnictwo w Wieloletnim Programie wspierania finansowego gmin w zakresie dożywiania „Pomoc państwa w zakresie dożywiania na lata 2014-2020”.*

4) *Organizacja gminnych punktów dystrybucji żywności w Programie Operacyjnym Pomoc Żywnościowa 2014-2020.*

Koordynatorzy gminni - OPS-y.

Realizacja: 2017 – 2025

Pomoc w dożywianiu realizowana jest na podstawie Uchwały Rady Ministrów w sprawie przyjęcia wieloletniego programu „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2019 – 2023. Program wykonywany jest zgodnie z porozumieniem z Wojewodą Mazowieckim. Celem programu jest ograniczenie zjawiska niedożywienia dzieci i młodzieży z rodzin o niskich dochodach, znajdujących się w

trudnej sytuacji oraz objęcie pomocą osób dorosłych, zwłaszcza osób starszych, chorych lub niepełnosprawnych i samotnych.

Realizacja Programu „Posiłek w domu i szkole” to najbardziej kompleksowe wsparcie rodzin znajdujących się w trudnej sytuacji życiowej udzielane w ramach systemu pomocy społecznej. Wcześniej był to program :Pomoc państwa w zakresie dożywiania”

W programie uczestniczyły gminy z terenu powiatu wołomińskiego.

Tabela 36 - Zasilki celowe przyznawane w ramach programu wieloletniego „Posiłek w domu i w szkole”

Lp.	Gmina	Liczba osób, 2017	Kwota świadczeń 2017	Liczba osób, 2018	Kwota świadczeń 2018	Liczba osób, 2019	Kwota Świadczeń 2019
1	Wołomin	575	523 989 zł	535	632 491 zł	423	401 637zł
2	Zielonka	41	10 753 zł	98	44 177 zł	87	63 299zł
3	Ząbki	188	111 785 zł	175	106 251 zł	171	89 150 zł
4	Radzymin	118	25 080 zł	164	38 320 zł	139	35 280 zł
5	Dąbrówka	28	10 650 zł	23	10 200 zł	28	12 050 zł
6	Kobyłka	176	102 840 zł	198	100 800 zł	167	143 739 zł
7	Poświętne	59	55 620 zł	61	58 237 zł	7	1 950 zł
8	Tłuszcz	116	725 44 zł	110	60 464 zł	115	73 999 zł
9	Klembów	85	33 820 zł	68	25 300 zł	51	21 794 zł
10	Jadów	17	4 210 zł	25	6 840 zł	24	9 650 zł
11	Strachówka	3	1 250 zł	4	1 950 zł	6	2 400 zł
12	Marki	224	165 600 zł	231	170 050 zł	382	215 000 zł
RAZEM		1630	1 045 597 zł	1692	1 255 080 zł	1600	1 069 948 zł

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Ocen zasobów pomocy społecznej za 2019 r.

Tabela 37 - Posiłki w ramach programu wieloletniego „Posiłek w domu i w szkole”

Lp.	Gmina	Liczba osób, 2017	Kwota świadczeń 2017	Liczba osób, 2018	Kwota świadczeń 2018	Liczba osób, 2019	Kwota Świadczeń 2019
1	Wołomin	751	576 468 zł	624	467 966 zł	621	492 867 zł
2	Zielonka	98	90 823 zł	75	73 656 zł	79	67 077zł
3	Ząbki	129	84 675 zł	119	84 436 zł	121	80 296 zł
4	Radzymin	166	74 428 zł	129	64 059 zł	126	65 321 zł
5	Dąbrówka	150	57 018 zł	115	46 095 zł	101	43 854 zł
6	Kobyłka	208	148 986 zł	193	166 857 zł	178	136 261 zł
7	Poświętne	120	73 653 zł	102	61 796 zł	142	83 356 zł
8	Tłuszcz	173	57 001 zł	124	52 402 zł	113	38 001 zł
9	Klembów	109	44 933 zł	99	42 006 zł	89	35 914 zł
10	Jadów	119	44 111 zł	116	41 184 zł	83	33 883 zł
11	Strachówka	95	33 946 zł	59	20 723 zł	54	18 127 zł
12	Marki	133	73 092 zł	112	65 962 zł	152	74 779 zł
RAZEM		2249	1 359 134 zł	1877	1 187 142 zł	1859	1 169 736 zł

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Ocen zasobów pomocy społecznej za 2019 r.

Tabela 38 Posiłki dla dzieci w ramach programu wieloletniego „Posilek w domu i w szkole”

Lp.	Gmina	Liczba osób, 2017	Kwota świadczeń 2017	Liczba osób, 2018	Kwota świadczeń 2018	Liczba osób, 2019	Kwota Świadczeń 2019
1	Wołomin	583	336 135 zł	510	306 560 zł	554	294 411 zł
2	Zielonka	95	86 624 zł	71	63 323 zł	74	58 739 zł
3	Ząbki	127	80 210 zł	111	70 665 zł	115	71 728 zł
4	Radzymin	156	67 933 zł	127	61 516 zł	125	64 566 zł
5	Dąbrówka	149	55 875 zł	113	44 094 zł	98	41 125 zł
6	Kobyłka	200	144 111 zł	191	166 501 zł	178	136 261 zł
7	Poświętne	120	73 653 zł	102	61 796 zł	139	82 528 zł
8	Tłuszcz	171	52 262 zł	120	42 644 zł	112	35 383 zł
9	Klembów	109	44 933 zł	99	42 006 zł	89	35 914 zł
10	Jadów	118	41 973 zł	115	38 760 zł	82	31 211 zł
11	Strachówka	92	30 316 zł	58	19 909 zł	53	17 467 zł
12	Marki	132	73 092 zł	111	64 947 zł	152	74 779 zł
RAZEM		2052	1 087 117 zł	1728	982 721 zł	1771	944 112 zł

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Ocen zasobów pomocy społecznej za 2019 r.

Ośrodki Pomocy Społecznej zgodnie z wytycznymi Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej dla Instytucji Pośredniczącej i beneficjentów biorących udział w Programie Operacyjnym Pomoc Żywnościowa 2014-2020 współfinansowanego z Europejskiego Funduszu Pomocy Najbardziej Potrzebującym kwalifikowały i wydawały skierowania osobom, które spełniały kryteria programu. W asortymencie znalazły się takie produkty jak: makaron jajeczny, ryż biały, mleko UHT, groszek konserwowy, fasola biała, koncentrat pomidorowy, powidła śliwkowe, gulasz wieprzowy z warzywami, filet z makreli w oleju, szynka drobiowa, cukier biały, olej rzepakowy. Pomocą żywnościową w roku 2019 r. objęto: w gminie Radzymin- 55 rodzin (148 osób) – dystrybucją zajął się Caritas w Radzyminie; gminie Dąbrówka- 198 rodzin (459 osób) – dystrybucję prowadziło Stowarzyszenie „Pomoc w Dolinie Dolnego Bugu” ,ze Stowarzyszeniem współpracowała również gmina Poświętne; w gminie Klembów 166 rodzin (429 osób); W gminie Kobyłka 260 osób; na terenie Marek – 138 rodzin (281 osób) - punkt dystrybucji żywności organizuje Caritas Diecezji w Warszawsko- Praskiej; na terenie gminy Strachówka - 105 rodzin (239 osób); na terenie gminy Tłuszcz dystrybucja żywności prowadzona była w partnerstwie z OSP Jasienica; na terenie gminy Wołomin - 206 rodzin (467 osób);

W oparciu o wieloletnie doświadczenia ośrodków pomocy społecznej związane z przekazywaniem najuboższym mieszkańcom artykułów spożywczych można stwierdzić, że ta pomoc jest bardzo konieczna i wyczekiwana zwłaszcza przez klientów ops. Ta forma pomocy w znacznym stopniu odciąża budżet domowy wielu rodzin borykających się z coraz większymi trudnościami finansowymi.

IV. PODSUMOWANIE

Analizując dane i informacje przekazane przez podmioty zaangażowane, odpowiedzialne i uczestniczące w realizacji zadań strategicznych można stwierdzić, że zdecydowana większość założonych kierunków działań zostało zrealizowanych lub są w trakcie realizacji. Podejmowane działania przyczyniają się do łagodzenia skutków dominujących problemów społecznych.

Wielokierunkowy model podejścia do rozwiązywania problemów społecznych potwierdza, iż Powiat posiada duży potencjał podmiotów życia społecznego zaangażowanych w realizację Strategii 2025, który pozwala w miarę możliwości optymalnie wykorzystać własne zasoby do udzielania pomocy osobom, rodzinom i grupom społecznym oczekującym wsparcia.

Dzięki rozwojowi form pomocy w postaci poradnictwa prawnego, psychologicznego, terapii, warsztatów, wyspecjalizowanej pracy socjalnej uzyskano między innymi zmniejszenie skali zjawiska wykluczenia społecznego, wzmocnienie rodzin oraz wyrównywanie szans osób niepełnosprawnych.

Obserwacja lokalnych uwarunkowań społeczno-gospodarczych ostatnich lat prowadzi do wniosku, że pomimo ogólnej poprawy sytuacji materialnej rodzin najuboższych w wyniku spadku poziomu bezrobocia i wprowadzenia form finansowego wspierania rodzin z dziećmi, w dalszym ciągu pozostaje grupa beneficjentów społecznego wsparcia, która jest „niewrażliwa” na zmieniające się otoczenie. Dowodzi to faktu, iż u podstaw ubóstwa i innych kluczowych problemów społecznych nie zawsze leży brak pracy. Nierzadko są to problemy o podłożu psychologicznym i osobowościowym, zwane szeroko pojętą „wyuczoną bezradnością”. Dlatego, nie umniejszając wagi bezpośredniego finansowego wspierania rodzin, należy zaznaczyć, że długoterminowa i trwała poprawa sytuacji osób w kryzysie wymaga przede wszystkim takich rozwiązań, które pomogą korygować niewłaściwe, destrukcyjne postawy i zmotywują do zmian, a także wspomogą rodziny we właściwym wypełnianiu ich funkcji.

Biorąc pod uwagę, iż postawy i cechy osobowościowe kształtują się od najmłodszych lat, ważnym elementem jest także rozwijanie form wspierania właściwego rozwoju dzieci i młodzieży.

Wyzwaniem jest także wzrastająca liczba osób trwale niesamodzielnych z powodu problemów zdrowotnych, podeszłego wieku, uzależnień czy braku wsparcia ze strony najbliższych. W tym przypadku, poza nieodzownym wsparciem o charakterze materialnym i usługowym, konieczne jest prowadzenie działań służących rozwijaniu infrastruktury zdrowotnej i społecznej, propagujących zdrowy tryb życia i aktywne starzenie się.

Dobra współpraca kadry realizującej zadania w obszarze pomocy dziecku i rodzinie skutkuje tworzeniem spójnego systemu wsparcia dla dzieci i wychowanków opuszczających formy opieki zastępczej, co przekłada się na szybki proces usamodzielniania wychowanków. Zasadna jest kontynuacja podejmowanych działań w tym obszarze z wykorzystaniem instrumentów aktywnej integracji.

Wyrównywanie szans osób z niepełnosprawnościami wymaga kompleksowych działań podmiotów działających na rzecz osób z niepełnosprawnościami oraz ich rodzin, konieczna jest kontynuacja zadań w kolejnych latach.

Osoby długotrwale bezrobotne wymagają kompleksowych usług w zakresie aktywnej integracji, konieczna jest stała współpraca PUP z instytucjami pomocy społecznej i rynku pracy.

W kolejnych latach należy również kontynuować działania w zakresie rozwoju usług społecznych podjąć działania w zakresie tworzenia mieszkań chronionych lub wspieranych dla osób starszych, w szczególności z niepełnosprawnościami.

W obszarze wsparcia osób niepełnosprawnych inicjatywy zgłaszane przez organizacje pozarządowe uzyskują wsparcie finansowe ze środków PFRON oraz wsparcie organizacyjne ze strony powiatu i gmin - zasadna jest kontynuacja wypracowanych zasad współpracy w tym obszarze.

Efektywna realizacja zadań przyczynia się do wzrostu znaczenia nie tylko polityki społecznej w Powiecie, ale działania realizowane w ramach Strategii 2025 rozwijają świadomość społeczną, pogłębiają wiedzę na temat problemów społecznych i metod skutecznego im przeciwdziałania.

Są jednak zadania które wymagają poszerzenia i dalszego realizowania, tj:

- poszerzenie współpracy z Powiatowym Urzędem Pracy, przedsiębiorcami i organizacjami pozarządowymi w zakresie inicjowania i wspierania systemowych rozwiązań umożliwiających podjęcie pracy, szczególnie dla osób długotrwale bezrobotnych;
- zapewnienie oraz stałe rozwijanie oferty placówek wsparcia dziennego, szczególnie dla osób niepełnosprawnych i seniorów oraz zapewnienie mieszkania chronionego dostosowanego do potrzeb osób niepełnosprawnych;
- dalsze prowadzenie działań profilaktycznych i rehabilitacyjnych;
- wspieranie inicjatyw szerzących wiedzę i podnoszących kwalifikacje osób niepełnosprawnych oraz osób długotrwale lub ciężko chorych;
- rozszerzanie współpracy z organizacjami pozarządowymi poprzez zlecanie zadań aktywizujących społeczność lokalną;
- dalszy rozwój instytucji koordynatora i asystenta rodziny w celu wzmocnienia prawidłowego funkcjonowania rodzin;
- skoordynowanie działań różnych instytucji, w szczególności Powiatowego Urzędu Pracy i Ośrodków Pomocy Społecznej, nakierowanych na aktywizację zawodową i społeczną wspólnych klientów szczególnie młodzieży i opracowywanie wspólnych działań, mających na celu przeciwdziałanie dziedziczenia ubóstwa i bezrobocia;
- utworzenie „centrum osób niepełnosprawnych” - jednego miejsca, w którym osoba niepełnosprawna będzie mogła załatwić większość spraw administracyjnych i urzędowych bez konieczności przemieszczania się w różne miejsca, wdrożenie systemu elektronicznej obsługi;
- utworzenie strony internetowej (platformy) wspólnej dla wszystkich instytucji działających na rzecz osób z dysfunkcjami - gdzie osoba niepełnosprawna będzie mogła znaleźć informacje o rodzajach usług i pomocy świadczonej w powiecie i poszczególnych gminach na rzecz samych niepełnosprawnych, jak i ich rodzin;
- utworzenie środowiskowego domu samopomocy z miejscami hostelowymi lub placówki rehabilitacyjnej dla osób z niepełnosprawnością w stopniu głębokim, które w wieku 25 lat kończą edukację;
- stworzenie funkcjonalnej ścieżki wsparcia uwzględniającej kolejne etapy życia osoby niepełnosprawnej od urodzenia do starości;
- podwyższenie standardu i zabezpieczenia usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania seniorów jako alternatywy umieszczenia w domu pomocy społecznej;
- tworzenie warunków sprzyjających powstawaniu i funkcjonowaniu Klubów Seniora lub Dziennych Domów Pobytu;
- niezbędne jest zintensyfikowanie inicjatyw w zakresie współpracy lokalnych podmiotów na rzecz rozwiązywania problemów społecznych oraz podnoszenie potencjału podmiotów zajmujących się rozwiązywaniem problemów społecznych.

Realizacja Strategii w kolejnych latach powinna zatem dążyć do dalszego doskonalenia i w miarę potrzeby, intensyfikacji działań służących trwałej poprawie warunków życia mieszkańców powiatu wołomińskiego oraz monitorowania skuteczności tych działań.

Działania podejmowane w kolejnych latach realizacji Strategii co do zasady stanowią działania o charakterze długofalowym i interdyscyplinarnym, a wprowadzane nowe rozwiązania i formy wsparcia powstają na kanwie doświadczeń lat poprzednich.

Ponadto Strategia 2025 umożliwia pozyskanie środków zewnętrznych m.in. z Europejskiego Funduszu Społecznego, co w znacznym stopniu umożliwia realizację szeregu zadań w zakresie pomocy społecznej czy przeciwdziałania bezrobociu.

Zaznaczyć należy, że w niniejszym dokumencie znajdują się jedynie główne i strategiczne informacje, które stanowią kanwę całości działań, metod pracy, form wsparcia w zakresie pomocy społecznej oraz

w obszarach mających ważne znaczenie dla poprawy jakości życia mieszkańców powiatu wołomińskiego.

Warto podkreślić, iż polityka społeczna jest zagadnieniem obszernym i wielowątkowym aby opisać ją w sposób wyczerpujący. Niezależnie jednak od skali podejmowanych działań gwarantem skuteczności i efektywności ich realizacji jest właściwa, systematyczna i nieprzerwana współpraca pomiędzy instytucjami i organizacjami pozarządowymi zajmującymi się nie tylko pomocą społeczną, ale również integracją lokalną mieszkańców Powiatu.

Jednakże efektywność podejmowanych działań w znacznej mierze uzależniona jest od posiadanych środków finansowych. Zasadne jest zatem dalsze aplikowanie przez jednostki organizacyjne powiatu o środki ze źródeł zewnętrznych, jak również zwiększenie nakładów finansowych zarówno gmin jak też Powiatu na realizację poszczególnych celów Strategii 2025.

W ramach opracowanej Strategii 2025 przyjmuje się podejście do bardzo ważnej sfery, jaką jest problematyka społeczna nastawiona na:

- motywowanie do przezwyciężania trudnych sytuacji,
- wzmocnienie postaw aktywnych,
- wdrożenie modelu pomocy zintegrowanej,
- ścisłe powiązanie działań instytucji i organizacji społecznych w sferze m. in. edukacji, służby zdrowia, rynku pracy, sądownictwa w wypracowaniu lokalnego systemu reintegracji społecznej i zawodowej osób z problemami społecznymi.

PCPR w Wołominie nadzorowało i koordynowało prace nad przygotowaniem niniejszego raportu z realizacji podjętych działań na rzecz mieszkańców powiatu wołomińskiego.

Dokument został opracowany przez zespół zadaniowy powołany Zarządzeniem nr 5/2017 z dnia 29.08.2017 r. Dyrektora Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Wołominie do opracowania rocznych raportów z realizacji Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Powiatu Wołomińskiego do roku 2025 zmienione Zarządzeniem Nr 11/2020 Dyrektora Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Wołominie z dnia 11 maja 2020 r., w składzie:

- Agata Żędzian- koordynator,
- Anna Szczęsna- członek zespołu,
- Magdalena Michalik- członek zespołu,
- Małgorzata Chwojko- członek zespołu.

przy współpracy przedstawicieli różnych środowisk (samorządowych, pozarządowych oraz społecznych).

Wołomin, 12.06.2020 r.

SPIS TABEL

Tabela 1- Liczba osób bezrobotnych w poszczególnych miastach i gminach	8
Tabela 2 - Struktura osób bezrobotnych.....	8
Tabela 3 Przyczyn "odpływu" osób bezrobotnych z ewidencji urzędu pracy	9
Tabela 4 Liczba osób bezrobotnych objętych wsparciem w 2019 r. z podziałem na poszczególne gminy	9
Tabela 5 Liczba zgłoszonych miejsc pracy i ich realizacja oraz procentowa efektywność	10
Tabela 6 - Liczba rozpoczętych działalności gospodarczych w podziale na gminy wg. siedziby rozpoczętych działalności.....	11
Tabela 7 - Osoby korzystające z poradnictwa zawodowego w latach 2016-2019	13
Tabela 8 - Osoby skierowane na szkolenia w 2019 r. w rozbiciu na poszczególne gminy	13
Tabela 9 - Kursy, szkolenia oraz studia podyplomowe w ramach kształcenia ustawicznego 2019 r.	14
Tabela 10 - Liczba osób z niepełnosprawnością intelektualną i osób z chorobą psychiczną, w podziale na gminy.....	16
Tabela 11 - Liczba porozumień zawartych z gminami w sprawie organizacji PAI w latach 2015-2019	18
Tabela 12 - Liczba osób bezrobotnych skierowanych, w latach 2015- 2019, do pracy w ramach robót publicznych w podziale na poszczególne gminy wg miejsca zamieszkania.	19
Tabela 13 - Liczba osób skierowanych do wykonywania prac społecznie użytecznych w 2019 r. w rozbiciu na poszczególne gminy powiatu wołomińskiego	20
Tabela 14 - Analiza SWOT	22
Tabela 15 - Cele szczegółowe Powiatowego Programu Rozwoju Pieczy Zastępczej.....	23
Tabela 16 - Limit rodzin zastępczych zawodowych na lata 2019-2021.....	23
Tabela 17 - Informacja dot. liczby rodzin zastępczych i dzieci w poszczególnych gminach w 2019 r.	25
Tabela 18 - Liczba asystentów rodziny	30
Tabela 19 - Liczba rodzin objętych pracą asystenta rodziny.....	30
Tabela 20 Program korekcyjno-edukacyjny dla sprawców przemocy	33
Tabela 21 - Główne powody ubiegania się o pomoc w poszczególnych gminach	52
Tabela 22 - Liczba osób pobierających zasiłki stałe w latach 2018 -2019.....	54
Tabela 23- Liczba i kwota świadczeń- zasiłek pielęgnacyjny -ogółem	55
Tabela 24- Liczba i kwota świadczeń- zasiłek pielęgnacyjny dla niepełnosprawnego dziecka.....	55
Tabela 25 – Liczba i kwota świadczeń- zasiłek pielęgnacyjny dla osoby niepełnosprawnej w wieku powyżej 16. roku życia o znacznym stopniu niepełnosprawności	55
Tabela 26 Liczba i kwota świadczeń- zasiłek pielęgnacyjny dla osoby, która ukończyła 75 lat	56
Tabela 27 – Liczba i kwota świadczeń- zasiłek pielęgnacyjny dla osoby niepełnosprawnej w wieku powyżej 16. roku życia legitymującej się umiarkowanym stopniem niepełnosprawności, jeśli niepełnosprawność powstała przed 21 rokiem życia.....	56
Tabela 28 – Liczba i kwota świadczeń pielęgnacyjnych.....	56
Tabela 29 – Liczba i kwota specjalnych zasiłków opiekuńczych	57
Tabela 30 – Liczba i kwota świadczeń opiekuńczych - ogółem	57
Tabela 31 - Liczba osób przed 16 roku życia, zaliczonych do stopnia niepełnosprawności prawomocnym orzeczeniem, z uwzględnieniem przyczyny niepełnosprawności w podziale na gminy. Dane za 2019 rok.....	58
Tabela 32 - Liczba osób w wieku 16 i powyżej 16 lat, zaliczonych do stopnia niepełnosprawności prawomocnym orzeczeniem, z uwzględnieniem przyczyny niepełnosprawności w podziale na gminy. Dane za 2019 rok.....	59
Tabela 33 Liczba osób korzystająca z usług opiekuńczych	66
Tabela 34 - Odpłatność gmin za pobyt w domu pomocy społecznej (zadanie własne)	71
Tabela 35. Karta Duża Rodzina w gminach na terenie powiatu wołomińskiego	77
Tabela 36 -Zasiłki celowe przyznawane w ramach programu wieloletniego „Posiłek w domu i szkole”	78
Tabela 37 - Posiłki w ramach programu wieloletniego „Posiłek w domu i szkole”	78
Tabela 38 Posiłki dla dzieci w ramach programu wieloletniego „Posiłek w domu i szkole”	79

SPIS WYKRESÓW

Wykres 1 – Zarejestrowane osoby bezrobotne	7
Wykres 2 Liczba osób skierowanych na roboty publiczne w latach 2015 – 2019	19
Wykres 3 Liczba porozumień zawartych z gminami w sprawie organizacji prac społecznych	20